

Seppo Johansson

**Stadin
kundista
evankelistaksi**

Etukannen taustakuvana on vuonna 2007 julkaistu kuva äskettäin löydetystä tähtisumusta, jota kutsutaan punaiseksi nelikulmaiseksi tähtisumaksi (Red Square Nebula) ja joka sijaitsee Yksisarvisen tähdistössä Orionin itäpuolella. Sen kirkas valkoinen risti muuttuu verenpunaiseksi kaikissa suunnissa keskustasta katsoen ja sen symmetrisyys mutkikkaiden lineaaristen muotojen sisällä on hämmästyttävä. Se on kuin kristalli, joka nelikulmaisuuksellaan ja kirkkaudellaan muistuttaa Taivaallista Jerusalemiä (Ilm. 21: 9–27).

Etukannessa on myös kuva kirjoittajan lapsuudenkodista kerrostalon alakerrassa, omakuva vuodelta 1961 ja takakannessa vuodelta 2013.

Kirjoittajan kotisivut: www.sananmiekka.net

© Seppo Johansson, 2013

ISBN 978-952-93-3078-2

Ulkoasu: Pekan painopinta

Painopaikka: Kirjapaino PR-Offset/Paino-Tuatot Oy, Joensuu

Raamatun tekstit, ellei toisin ole mainittu on otettu Suomen evankelisluterilaisen kirkon vuonna 1992 käyttöön ottamasta suomennoksesta. Suomennoksen tekijänoikeudet omistaa Kirkon keskusrahasto. Käytetty luvalla. (VKR = Vanha kirkkoraamattu.)

Omaelämäkerta vuosilta 1935–1975

Sisällys

Alkusanat	5
1. Skidiaika	9
2. Ekat kaverit	11
3. Kriguaika	13
4. Krunikan Rantsu	17
5. Kesismökit ja lukaalit	23
6. Skolet	25
7. Kristika ja partsika	27
8. Stadin olympiaskabat 1952	31
9. Rantsun julkkiksia	33
10. Duunit	35
11. Ruodis 1956—1957	37
12. Kotimaan reissuja	39
13. Ulkomaan reissuja	41
14. Jortsumestoja ja friiduja	43
15. Onnenpotku	45
Kuvaliite 1	46

Omaelämäkerta vuosilta 1975–2013

Sisällys

16. Uskoontulo	55
17. Hengellisiä unia ja kokemuksia	59
18. Jeesus – mahtava Jumala	63
19. Saatana – suuri pettäjä	69
20. Ruokavalio	77
21. Seurakunta	81
22. Evankelointityö	83
23. Vankilatyö	89
24. Avustus- ja talkoomatkoja	91
25. Evankelioimisleiri Tanskassa 1978	97
26. Adventtikirkon yleiskokous Hollannissa 1995	99
27. Adventtikirkon yleiskokous Kanadassa 2000	101
28. Seurakunnan ulkomaanmatkoja	107
29. Omia ulkomaanmatkoja	115
30. Perhesuhteet	127
31. Työpaikat	129
32. Asunnot, kesämökit ja autot	131
33. Miksi olen adventisti?	133
34. Kokemuksia	139
Kuvaliite 2	141

Alkusanat

Tämän kirjan alkuosan olen kirjoittanut Stadin slangilla kokemuksistani nuoruuteni ajalta aina 40 ikävuoteeni asti. Olen pyrkinyt, kirjoittamaan sillä oikealla ”kultakauden” Stadin slangilla, jota käytin silloin. Näin jälkeempäin monet slangisanat ovat kuitenkin unohtuneet, vaikka ne ovat siellä muistin syövereissä.

Stadin slangia on puhuttu vanhimpien tietojen mukaan vähän yli sata vuotta. Sen ”kultakausi” rajoittuu noin vuosille 1920–1950 ja on muodostunut pääasiassa ruotsin-, venäjän- ja englanninkielen sanoista hiukan muuntuen. Tämä johtui siitä, että Helsingissä oli silloin eri kansallisuuksia ja haluttiin ymmärtää toisia. Eniten slangisanoja on tullut ruotsin kielestä, koska ruotsinkielisiä oli suomalaisten lisäksi eniten. Slangi oli alkujaan nuorisokieltä ja se syntyi Pitkäsillan pohjoispuolella olevissa kaksikielisisä suomalais-ruotsalaisissa työläiskortteleissa. Stadin slangi on jatkuvasti muuttuvaa kieltä ja siihen tulee uusia sanoja.

40 ikävuoteni jälkeen olen kirjoittanut kokemuksistani kirjakielellä. Taitekohta on uskoontuloni. Nämä kirjoitukset liittyvät pääasiassa hengellisiin kokemuksiin ja tapahtumiin.

Kiitän filosofian maisteri Sirpa Hutukkaa kirjakielellä tehdyn osan ystävällisistä korjausehdotuksista ja kielenhuollosta. Tällaisessa jälkikäteen kirjoittamassani omaelämäkerrassa on tietysti muistivirheitä, jotka eivät kuitenkaan vaikuta kokonaisuuteen.

Tämän kirjan tarkoituksena on kertoa ystäville ja jälkipolville jonkinlainen omaelämäkertomukseni, mutta samalla todistaa Jumalan olemassaolosta, Raamatun totuudesta ja evankeliumin elämää muuttavasta voimasta. Haluan myös tällä kirjalla kertoa Jeesuksen pikaisesta takaisintulosta, joka kaikkien raamatunkohtien perusteella on hyvin lähellä.

”Hän, joka todistaa tämän, sanoo: ”Tämä on tosi, minä tulen pian.” Aamen. Tule, Herra Jeesus! Herran Jeesuksen armo olkoon kaikkien kanssa” (Ilm. 22:20,21).

Espoossa 2013

Seppo Johansson

www.sananmiekka.net

Omaelämäkerta vuosilta 1935–1975

1. Skidiaika

Mun faijan fatsi ja mutsi flyttas Stadiin Lohjalt, ku mun faija oli snadi kundi. Sen broidi Gösta ja systeri Martta tuli messiin. Ne budjas Kallios talkkarina. Muut broidit jäi Lohjalle. Mun faijan (1899 – 1950) nimi oli Väinö ja se oli duunis Hesaris latojana. Mun mutsin (1904–1993) nimi oli Mandi ja se flyttas Joensuust kaksikymppisenä Stadiin ja redulioppiin. Mun faijal oli neljä broidia ja kaks systeriä, joist molemmist yks delas jo snadina. Mun mutsil taas oli seitsemän broidia ja neljä systeriä, joist neljä broidia ja yks systeri delas myös snadina.

Faija ja mutsi treffas erääs kyläs ja mutsil synkkas heti faijan kans ja ne meni naimisiin. Mutsi alko duunata kundien spökiä himas. Sil oli yks palkattu ompelija. Se tsökas tyygit eri reduleilt ja duunas spökat paprumallien mukaan valmiiks ja vei ne takaisin reduleille, jotka oli duunannu niihin drotsit. Faija ei tykänny olla lyijyn takia latojana, joten se alko jelpata mutsia kundien spökien duunaamises. Mä sain sit jeesata niit tsupparina viemäl spökiä reduleille ja sain niilt liitte juoksufyrkkaa.

Mutsille jäi joskus ylimääräisiä tyygejä ja se duunas niist mulle spökiä. Kerran se oli saanu ruudullist tyygiä ja duunas mulle niist golffarit. Kaverit alko haukkua mua shakkilaudaks enkä mä kehdannu enää pitää niit. Eihän mun mutsi jissanu, et niin saatto käydä.

Mä muistan, et me budjattiin ekas Hämiksel (Hämeentie). Sit me flytattiin Krunikaan (Kruununhaka) Kristikselle (Kristianinkatu). Mä olin silloin kaksvuotias gloddi. Meil oli alakerras kaksio (42 m²), jossa oli tampusuuri, snadi köksi, kylppäri ja kaks huonetta. Tampuuri oli seinäpuhelin. Kylppäris oli vessa, lavuaari ja amme suihkulla. Köksis oli kaasuhella, tiskipöytä ja snadi pöytä, jossa me juuri ja juuri mahduttiin skruudaamaan. Snadimpi huone oli verstaana, jossa oli kaks redulimasinaa, prässipöytä, klippauspöytä ja skrivauspöytä. Bulimpi huone oli olkkarina, jossa mä bunkkasin faijan, mutsin ja mummun kans. Meill oli siihen aikaan lutikoiden takia hetekat. Haussi oli vakuutusyhtiö Sammon vuokrahaussi. Se oli aika kostea ja kalsa, mut en mä siel frysannu. Sit ku tuli kaukolämpö, siit tuli lämmin ja kuiva.

Aino-täti flyttas nuorena likkana mun skidihoitsuks Stadiin. Se budjas meil tampusuuri ja bunkkas pukkisängys. Se kerto, et mä olin gloddina kova pitskaamaan. Fatsi joutu silloin usein hollaamaan mua sylkis ja hyssyttelemään. Mä oon jälkeensä funtsannu, et se ehkä johtu siit, et mua kiusas kaikenlaiset peikot. Ainakin mä muistan nähneeni niit usein pimeäs. Aino-täti kerto, et ku se 14-vuotiaana työns mua kerran kloddirattail kartsal, starbut puistos tokas, et onpa siin nuori äiti.

Helmi-täti budjas Stadis ja se kävi usein meil. Ku oli joulu, meille tuli aina joulupukki. Mä funtsasin, et miks Helmi-täti tuli meille aina pukin käynnin jälkeen. Sit mä hokasin myöhemmin, et se oli pukkina. Sen jälkeen pukin käynneist tuli slyyt.

Mä en osanu snadina sanoa k:ta ja s:ää ja siks kaverit anto mulle nimen A'oen Eppo (Kakkosen Seppo), ku mä budjasin Kristiksel numeros 2.

Mä jouduin skidinä heti leikkikseen Snellmanninkartsalle. Kartsan toisel puolel oli kaltsi, jossa brassattiin inkkaria ja fiudeil. Leikkikses mä ihastuin jo yhteen friiduun, mut emmä muista sen nimeä. Mun mummu (1885–1947) toi ja haki mut aina veke leikkiksest. Mä muistan kerran, ku me slipattiin aikaisemmin veke, et mä en hivannu lähteä yksin himaan vaan mä pitskasin ja venttasin mummua.

Mä olin snadina hyvin herkkä. Mä näin kaikenlaist ihmeellist. Mä en uskaltanu olla yksin himas, koska mä näin pimeäs kaikenlaisia peikkoja, jotka nipisteli mua varpaist. Mä menin usein yöllä turvaan faijan ja mutsin viereen. Mä näin paljon kaikenlaisia painajaisunia ja herättyäni mä näin pimeäs myös pikku-ukkoja, jotka oli sellaisia 20 cm korkuisia ukkoja. Jälkeenpäin mä oon funtsannu, et ne oli vaikka demoneita ja ehkä syynä oli myös se, et meiän hima oli ennen meitä ollu jonkinlainen brenkun myyntimesta.

Naapurin pariskunta kävi usein meil kyläs skulaamas raminaa. Kerrankin ku mä bunkkasin sängys, ne bamlas vähän sellaisia asioita, joit mun ei ollut hyvä snadina skidinä kuulla. Ne luul, et mä koisasin, mut mä olin hereil ja kuulin kaiken ja muistan sen vieläkin, joten snadit puheetkin jää skidin mieleen. Kantsii siis olla skarppi, mitä bamlaa skidien kuullen.

Kuvat 1–4.

2. Ekat kaverit

Laren (1935–2002) mä opin tsennaamaan kolmivuotiaana. Lare oli mua puoli vuotta vanhempi ja bulimpi, jote se kiusas mua silloin tällöin. Mun mutsi tuli joskus jelpaamaan mua. Lare budjas stadin snadimmal kartsal (Välikatu). Laren vanhempi broidi Veka oli stydi ja osas hyvin bamlata stadin slangia. Sen systeri oli fiksi, ku se oli käyny keskiskolen ja oli duunis Hesarin konttoris. Se järkkäs meille snadina Iltiksen dilkkaamist ja me saatiin siit fyrkkaa.

Snadina me liittyttiin Helsingin tovereihin ja käytiin ahkerast Eltsun kentsul yleisurheilua treenaamas. Lare meni jo kaksikymppisenä naimisiin ja flyttas pois Krunikast. Lare följas fatsins jälkiä ja siit tuli sähköasentaja. Lare oli jelpaamas mua, ku mä byggasin mun kesismökkiä Kullaanniemeen. Me oltiin hyviä kavereit Laren de-laamiseen asti.

Lassen (1934–2007) mä opin tsennaamaan nelivuotiaana krigun aikana. Me budjattiin Krunikan Rantsus ja se oli silloin jonkinlaist Stadin laitastadia. Mä oon skrivannu Lassest enemmän, ku sen elämänstoori oli erikoinen sen elämänentraantumisen takia.

Lassen faija delas jo talvikrigus ja siks himaolot olivat puutteelliset. Faijan puute oli myös nuoren kundin elämälle kohtalokast. Krigun jälkeinen aika oli köyhää ja kovaa aikaa, mikä vaikutti silloin nuorten kundien elämänlaatuun. Lasse yritti erilaisia duunihommia. Se oli duunis mm. kaverinsa lättäriskabaaja Asser Fagerströmin firmas, joka jelpas kavereitaan duunihommis. Olipa Lasse jonkin aikaa hotelli Seurahuoneen portsarinakin.

Lasse erehty kuitenkin valkkaamaan väärän kaverijengin ja lähti näin dallaamaan sitä kartsan varjoist puolt. Se olikin sit lusimas ja brenkkulasareetis noin seitsemän vuotta, jonka jälkeen se teki täysrundiksen elämässään. Muistan ku hän sano mulle erääs vaihees, et nyt hän alkaa elämään niiku muutkin ihmiset.

Lasse suoritti stenun sisäl pehtorin kurssin ja oli siin hommas jonkin aikaa Nurmijärvel. Siel se treffas tulevan gimmansa ja siit aviksest synty kaks poitsua ja kaks likkaa. Nurmijärvelt se flyttas Kontulaan ja kokeili siel mm. himaparturin hommaa. Jossain vaihees se sit grundas Kontulan ostariin paprunsamlausfirman nimelt Jättäri.

Lassen elämän entraantumiseen vaikutti ratkaisevast AA. Siit tuli raivoraitis. Se alko oikein vihata brenkkua ja röökiä. AA:s tapahtuneen menestyksellisen toimintans ansiost Lasse sai duunimestan Helsingin kaupungin sosiaalivirastos kentsudunnis laitapuolen spurgujen keskuudes. Se oli tässä duunimestas 17 vuotta. Lasse viihty kokemuksiensa ja luonteensa takia erityisest ”bryggojen alla” jelppaamas näit laitapuolen spurguja parempaan elämään, koska tämä homma oli sille ominaist ja iisiä, ku se taas muille sosiaaliduunareille oli raskast ja vaikeaa.

Sosiaaliviraston jälkeen Lasse oli grundaamas Asuntotuki Alku ry:tä, jonka tarkoituksena on järkätä päihdeongelmaisille lukaaleja. Täs duunis se oli eläkkeelle asti ja jossain määrin myös elämänsä loppuun asti. Sen skidit on sen jälkeen jatkanu Asuntotuki Alku ry:n toimintaa.

Lasse oli kerran messissämme Sörkan vankilas bamlaamas, ku me pidimme siellä hartaustilaisuuden. Vangit oli hyvin otettuja, sil Lasse kerto elämästään hyvin asian-tuntevast ja kokemuksens botnelt. Se ei antais mitään veke elämästään, sil kaikki on ollu hälle opiks. Se oli oppinu tsennaamaan ja vastaanottamaan elämänsä oikein kantapään kautta. Lasse anto elämänsä entraantumisest kiitoksen ja kunnian Jumalalle.

Monet Stadin ja varsinkin laitapuolen kundit muistavat Lassen. Lassen stoori on mielenkiintoinen juttu siit, et kuinka elämä opetti hänt kantapään kautta kunnon stadilaiseks ja dokujen jelppaajaks. Se kertoo myös Lassen nuoruuden olosuhteist, erehdyksist ja elämän tarkoituksen hittaamisest. Näin on myös monien vankien kohdal. Ne ovat jostain syyst nuoruutens olosuhteiden ja erehdysten kautta joutuneet lusaamaan ja monet niist haluaa entrata elämäns. Siin tarvitaan kavereiden tukea. Kri-gun olosuhteiden seurauksena myös monet muut kavereistani sortu nuoruudes köyhyyden ja brenkun seurauksena vankila- tai brenkkurundikseen eivätkä pystyneet entraamaan elämäns, mut Lasse oli siit poikkeus, ku se myöhemmin hittas elämälleen tarkoituksen.

Olin Lassen hauttiksist ja siel oli duunikavereita AA:st, sosiaalivirastost ja Asuntotuki Alku ry:st muistamas sen vekemenoa ja ansiokast toimintaa. Muistan Lassen sanat hänen ollessaan glesa ennen delaamist, et nyt hän saa sit kärsiä aikaisemman elämäns huonoja elintapojaan. Monet dokut ja spurgut ovat Lassen kaut hitanneet uuden elämän. Hänen toimintansa lähimmäisten jeesaamiseksi on ollut todel arvokast duunia. Siit tulee monet kiittämään sitä jo täs elämas.

Denis oli mun saksanpaimenkoira ja mun hyvä kaveri. Mun faija ja mutsi tsöpas sen mulle pentuna, ku mä kovast halusin sitä. Mä annoin sille nimen Denis, kosk mun fani oli silloin juoksija Denis Johansson. Mä sain pitää piskiä vain kuuden kuukauden vanhaks, kosk sitä ei voitu pitää stadihimas. Sen kans oli kiva brassata skutsis. Mä kletrasin sitä jemmaan puihin ja se tsökas mua kovast. Se ei osannu tsiikata mua puist. Mä muistan, ku se sit plisattiin. Mä näin sen vika kerran, ku sitä lähdettiin viemään Kristiksel. Se ei jissannu, et se oli plisattu. Mä sliippasin, kosk mul oli ikävä Denist.

Kuva 5.

3. Kriguaika

Mä muistan hyvin Hesän pommitukset krigun aikana. Ku oli snadit pommitukset, me mentiin suojaan haussin klitsuun, jost oli duunattu pommisuoja. Mä muistan hyvin, ku pommit välil putos lähelle ja katsilt tippu rappikset. Suuremmil pommittuksil varsinkin ku engelsmannit pommitti, me mentiin suojaan Kirjan puiston vieres olevaan kaltsiin duunattuun pommisuojaan.

Mun faija kuulu nostoväkeen ja se joutu olemaan usein vartios. Sen täyty tsiikata, et fönsterit oli hyvin peitetty pimennysverhoil ja ihmiset oli veke kartsalt. Valoa ei saanu näkyä yhtään.

Aamuisin me mentiin rantsuun tsökaamaan pomminsirpaleit ja vietiin ne romikseen ja saatiin fyrkkaa. Me hitattiin myös skoteja ja laitettiin niit fiudojen hiilikasojen sekaan ja tsiikattiin ku ne räjähti. Näis hiilikasois oli kliffaa paistaa botlareit ja sit skruudata niit.

Usein pommituksien jälkeen me mentiin tsiikamaan pommituksen jälkiä. Kerrankin mä muistan Porthaninkartsal, ku haussi oli hajal ja sänky näky seinän vieres ja siin repsutti delannu ihminen. Mä olin sodan aikana niin snadi, et mä en osannu studdata.

Mä jouduin kloddina ennen talvisotaa leikkikseen Snellmaninkartsalle. Ku krigu alko, kloddit vietiin sielt turvaan jonnekin landelle. Mä olin silloin nelivuotias kloddi. Mä hämäräst muistan, et mut vietiin aluks landelle johonkin skoleen, jos mä bunkkasin pukkisängys. Sielt mut vietiin sit Pukkilaan erääseen landelaishaussiin. Hämäriä muistikuvia Pukkilas olost on myös jäänny mieleeni, kute esim., ku mä jouduin sittaamaan talvel porstuas potal ja kyläreissuil fiuden lattial.

Mä jouduin uudelleen jatkokrigun aikana pommituksia hatkaan samaan mestaan. Reissu Pukkilaan (80 km) kesti silloin vedukaasutteisel linjabilikal noin kuus tuntia. Välil mäis me noustiin bilikast veke ja dallattiin, ku se ei muuten päässy mäkeä ylös. Mä kävin myös skolea siel. Mä en oikein pärjänny ja sain siks jälkkäriäkin. Pitkikes mä kuitenkin pärjäsin hyvin. Mä skulasin hyvin yhteen naapurin likan kans. Me snadist tsiikattiin toisia. Erityisest mä muistan, ku me yöllä tsiikattiin, ku Hesaa pommitettiin ja taivas glenssas yhtenä eldissskönenä.

Mä olin myös seuraavana kesänä siel landel. Hausis oli perheen samanikäne kundi Esko, jonka kans me budjattiin aitas ja koisattiin lampaan taljojen alla. Se oli klif-

faa aikaa. Me simmattiin ja metskattiin Porvoon joes. Lähel oli Naarkoski, jost me saatiin hyvin fisuja. Sielt me saatiin nahkiaisiakin. Me myös ravustettiin. Rapuja fongattiin rapuhaaveil, joihin tsökattiin syötiks pässin munia. Ne ku oli gutaa ravuilla. Me duunatiin linkoja ja skotattiin niil joen yli ja tsiikattiin kenen stenu flygas pi-simmälle. Kuulaa me bukattiin snadilla 3,6 kilon kuulal ja mä muistan, et mun kuulla flygas 5 m. Haussis oli stydi renki, joka buggas hirmu pitkälle meiän mielest sil-lon. Kerran me painittiin leikist Eskon kans. Mä halusin näyttää, kumpi on stydim-pi. Esko jäi mun alle. Haussin renki tuli jelpaamaan Eskoa ja oli mulle vihanen. Se ei kai snaijannu, et ei me oltu tosissaan. Se otti mua päähän ja mä kuljin pitkään pää painuksis. Must tuntu, et se jälkeen päin hokas, mist oli kysymys, ku se oli taas hyvä kaveri mun kans.

Me alettiin myös röökata. Aluks me kuivattiin koivun lehtiä Naarkosken rantsus olevan sahan lauttiksien pääl ja duunattiin niist röökiä. Sit me alettiin käydä föraa-mas kessun lehtiä. Mä lopetin röökaamisen heti aluks, ku mä en tykänny siit enkä oo sen jälkeen röökannu. Talon rengit duunas meille vedujalat ja me dallattiin niil pit-kiä rundeja kyläl.

Yritin mä siel tehdä jonkinlaist duuniaki kute pärekatsia. Stadilaispoitsulle he-voskyydit ja tukinuitot oli nya ja erikoinen kokemus. Mulle on jääny erityisest mie-leen se, ku mä yhdeksän vuotiaana opin simmaamaan Porvoon joes. Mä olin jo sta-dis käynny simmisskolen Mustikses, mut mä en osannu viel simmata muuta kuin piskiä rantsuun päin. Sit tuli Porvoosta simmisskolen ope viikoks meille aitta-an budjaamaan ja perusti simmisskolen Pukkilaan. Tuon viikon aikana mä sit opin kun-nol simmaamaan ja suoritin päätteeks uimakanditutkinnon.

Jatkokrigun aikana oli haussiin majoitettu venäläisiä kriguvankeja. Ne budjas vanhas pitskumökis ja ne oli päivisin duunis Naarkosken sahal. Niil oli hyvät olot. Must tuntu, et ne tykkäs mieluummin olla vankeina Suomes kuin krigus. Talon isän-tä kohteli niit erittäin hyvin. Ne oli kivoja kavereit ja duunas meille kaikenlaisia ki-voja snadeja kamoja kute esim. sormuksia vanhoist kymmenpenneist.

Mulle ainakin on jäännny mieleen hyvät kokemukset kriguajan kloddien evaku-oinnist. Haussin folkka oli hyvin ystävällist ja kohteli mua kuin perheenjäsentä. Mun faija ja mutsi kävi siel silloin tällöin tsiikaamas mua. Me saatiin myös safkapa-ketteja sielt, ku tääl Stadis oli kaikki tiukal ja kortil.

Monet mun kavereist oli ollut krigua paos Svenskis (Ruotsi). Mä halusin päästä myös sinne. Mä halusin treffata poneja. Mun mutsi ja fatsi ei halunnu päästää mua niin pitkälle. Ne järjesti mut lehti-ilmoituksen kautta erääseen stadilaiseen perhee-seen, joil oli kesismökki Kelas Kirkkonummel. Mä jouduin sinne ja mä luulin ole-vani Svenskis. Siel oli varsojakin ja mä luulin niit poneiks.

Täs Nyholmin perhees oli samanikäinen kundi Kai, joka oli mua nuorempi ja bulimpi, mut paljon stydimpi. Mun mutsi halus, et mä oppisin siel spraakaamaan svenskiä ja Kain mutsi halus, et Kai oppis finskiä. Kai osas paremmin finskiä kuin mä svenskiä, joten me alettiin spraakata pelkästään finskiä.

Sit Kirkkonummi joutu rauhas Venäjälle ja Kai sai sedältään perinnöks kesismö-

kin Siuntioست Karhujärven rantsust. Siel mä olin sit landel monet kesät. Siel me sim-mattiin, metskattiin ja brassattiin yhes ja käytiin joskus talvellakin skimpaamas. Siel mä olin ekan kerran oikein duunissakin heinäpellol ja sain snadist fyrkkaakin.

Mun kaks enoa oli krigus. Vihtori delas 34-vuotiaana jatkokrigus vuonna 1942 ja silt jäi kaks poikaa. Eerosta mä muistan sen, et se duunas siel meille puhdeduunina nahkaiset snygit lapikkaat. Mutsi lähetti sille silloin tällöin paketteja. Kerrankin se lähetti brenkkuflaskan sellaises paketis, et siit ei voinut jissata, mitä se sisältää. Tu-liko se sit perille, sitä en tiedä.

Kuvat 6, 7.

4. Krunikan Rantsu

Krunikan Rantsu, jossa mä budjasin snadina, oli kliffa mesta. Siel ei ollu silloin Hagiksen bryggaa. Joskus stadi duunas sen paikalle ponttoonibryggan. Bryggan paikal oli Krunikan puolel Rantsun kentsu, jossa oli krigun aikana ja sen jälkeen halkiksia. Niis oli kliffaa brassata pumsotaa ja vinkkiä sekä duunata erilaisia koitsuja, jois brassattiin ja oltiin jemmas. Onnistu se vinkki muute kartsoil-laki, ku hauseis oli paljonm porttareit, rappuja ja muita jemmoja. Me duunattiin haloist myös aitoja ja skipattiin aitaskippaust. Halkiksien välis oli usein kikkaskaboj ja kuulal, ku tsökattiin Rantsun stydintä kundia. Ihan snadina me brassattiin kentsul hiekkassa snadeil vedukalikoil, jotka oli meiän fiudeja. Jossain vaihees ilmestyi sit snadi Popedan näköine kumifude, joka muistutti jo oikeaa fiudea. Kerran mä sain mun tädin miehelt snadin vieterikäytteisen lentsikan ja mä menin Laren kans keinutuolin taakse tsiikamaamaan, mitä siel on sisäl. Me hajotettiin se ja siin meni lent-sika.

Haussis, jossa mä budjasin, oli pitskul krigun aikana ja sen jälkeen halkis, ku haussia lämmitettiin haloil klitsus oleval pannul. Pitskun seinän vieres oli pitkä rivi peltisiä roskiksia. Niiden takana oli bulisti rottia. Me kolisteltiin halol reunimmaist roskist ja toises pääs oli kaveri lahtaamas niit halol, kun ne tuli esiin roskiksien takaa. Haussin klitsu oli siihen aikaan ilman lukkoa ja siin oli kiva brassata ja olla jemmas. Ku klitsu oli pimeä, oli vänkää dallata siin toisest rapust toiseen ja tsiikata, kuka tuntee klitsun parhaiten. Haussis oli kolme rappua. Kyl siin vähän studattiinkin pimeäs. Toisien haussien klitsut olivatki sit jo paljon vaikeampia.

Ku Kirjal oli jortsut, me tsökattiin aamul kentsun halkiksien raoist sinne jemmat-tuja tyhjiä brenkkuflaskoja ja vietiin ne handeliin ja saatiin fyrkkaa. Kerrankin mä hitttasin halkiksen raost sinne jemmatun avaamattoman brenkkupullon ja näytin sitä mua vanhemmalle Nipalle. Nipa otti sen mult heti ja anto mulle tilalle fikkarin pats-kun.

Skruippaa skulattiin kentsul hugeil ja fimtsikoil. Kolikot stikattiin vuorotellen skruipan lähelle. Lähimpänä ollut sai knepata niit skruipaam ja sai sinne menneet kolikot. Jos jokun kolikko ei menny skruipaam, seuraava sai jatkaa jne. Tikkua sku-

lattiin kentsul siten, et kolikot vipattiin lähelle maahan pystyyn laitettua stidiä ja se, joka pääs lähimmäks stidiä, sai stikata kruunaa ja klaavaa ja sai pitää finnamans kolikot. Seuraava lähinnä keppeä ollut sai sit jatkaa. Seinist taas skulattiin kartsal eli samoin kolikoit vipattiin stenuseinän viereen ja se, joka pääs lähimmäks seinää, sai stikata kruunaa ja klaavaa ja sai pitää finnamans kolikot. Seuraava lähinnä seinää ollut sai sit jatkaa.

Barbia skulattiin Kartsal asvaltiin liidul piirretyil erilaisil ruudukoil, vaikka se oli yleensä friidujen leikki. Sitä spongattiin yhdel jalal snadin stenun kans ja futattiin samal jalal stenua seuraavaan rutuun. Sitä voitiin skulata myös ilman stenua ja eri tavoil. Stiplata ei saanu eli stenun oli pysyttävä rajojen sisäl ja toinen klabb ei saanu koskea maahan. Jos stiplas, niin sit oli toisen vuoro. Spongattiinhan me myös narua.

Liisiksen filmistudiolt hitattiin vanhoja filmejä ja brennattiin niit brennaril sekä duunattiin tyhjään flaskaan filmejä ja duunattiin niist savupommeja. Fönstereiden takana skulattiin illal pirunviulua, jossa pitkä snöre kiinnitettiin fönsteriin. Snöre jännitettiin kireälle ja sitä hangattiin hartsinpalal, jolloin synty kitisevä ääni, joka pelästytti asukkaan. Sit vaan mentiin nopeast jemmaan. Joskus me skojattiin vanhoja gubbeja ja gimmoja snöreen kiinnitetyl tyhjäl lomsal.

Sit ku halkikset poistettiin, kentsul oli kliffaa skulata pesist ja futist. Me pukattiin myös kuulaa, stikattiin kiekkoa ja keihäst sekä spongattiin korkeut, pituutta ja pyyk-kiseipäil seiväst. Yksi bulimpia tapahtumia kentsul oli Rantsun nuorien ja vanhojen kundien väliset pesismatsit. Joskus oli myös Rantsun ja Sörkan kundien väliset futismatsit.

Hiltari toi sit lentiksen kentsulle ja sitä skulattiin ahkerast. Guitsi grundas Kruununhaan Palloveikot -nimisen jengin (KPV), jossa skulattiin futist ja snadist korist ihan sarjoissaki. Sen toiminta hiipui vähitellen ja tuli finish, ku Guitsi ja kundit flyttas veke Krunikast. Talvel skrinnattiin ja skulattiin lätäkää ja jääboltsia, ku stadi vain jäädytti baanan kentsulle. Myöhemmin kentsu endrattiin osittain puistoks, jolloin se menetti entisen fiiliksens ja haittas skulaamista.

Kentsun reunas oli stenuist bygattu seinä, jota pitkin oli kliffaa kletrata yläpuolel olevan veduaidan yli kartsalle. Me opittiin tsennamaan sopivat stenujen raot, joist saatiin ote handuil ja klabeil. Talvel oli taas kliffaa spongata aidalt kentsulle snögeen, ku fiudet tyhjens sinne snögelastins.

Me brassattiin kentsul kaikkea vänkää sekä skipattiin ja skujattiin fillaril sen ympäri kilpaa. Aidalt oli myös talvel kiva stikata snögeboltseja kentsulle päin ja skapata, et kuka stikkaa pisimmälle. Me duunattiin myös erilaisia lentsikoita ja stikattiin niit aidalt kentsulle päin. Veduaite oli leveä ja sen pääl oli kiva tsitata ja treffata kavereit. Siin olikin iltaisin paljon nuorta jengiä ja haussien asukkaat, gamlat gubet ja gimmat, oli fönstereis vihasia, ku me pidettiin meteliä. Joskus saatto aidal tsitata pitkä rivi kundeja kun fogelit puhelinsnörel. Olihan siin tietyst friidujakin messis. Joskus Sörkan kundeja tuli Krunikan puolelle flaidaamaan. Aidalt oli kiva syynätä kaikkea, mitä kentsul tapahtui. Se oli myös hyvä mesta tsiikata skönel skiglaavia erilaisia botskeja kute esim. kaljaaseja, jotka toi hiekkaa ja halkoja Hagiksen rant-

suun. Soutuklubin veneskabat ja Moottoriklubin lättäriskapat näky myös hyvin. Me duunattiin myös skegget skiglareita ja tsiikattiin, ku ne skiglas.

Me tsiikattiin, ku kentsun toist laittaa eli Pohjoisrantsua pitkin usein dallas pressa Paasikivi turvagubbe peräs. Kerrankin me mentiin pyytämään silt nimmaria, mut turvagubbe esti. Siel tsöras myös fillaril duunimatkaans Suomen pisin stara Myllyrinne (248 cm). Siin oli meillä tsiikaamist. Sil oli muute botski Krunikan rantsus. Pohjoisrantsul trimmas myös motskariaan kilpatsörari Grunström. Sen poika Raiku oli Rantsun kovis.

Krunikan Rantsun kentsun vieres oli hurja mäki. Se alkoi Kulmikselt ja käänty sit Kristikselle ja edelleen Välikartsalle ja Kirjatyöntekijäinkartsalle. Krigun aikana ja sen jälkeen siin oli kliffa laskea talvel jäätselil, ku se oli liukas ja sitä ei oltu ehditty hiekoittaa. Siin ei ollut silloin pysäköitynä fiudeja vaan snögevallit. Meil kavereil oli siin oikein nopeusskabatkin. Kristis oli pitkä ja jyrkkä ja siks vauhti Kristiksen ja Välikartsan kurvas oli hurja. Monest flygattiin päin seinää. Pari kaveria tsiikas Välikartsan kulmas, ettei tullu fiudeja. Mä muistan kerran, ku Lare laski alas Krististä ja vastaan tuli hitaasti iso vedukaasutteinen kuormafiude. Lare laski sen alle. Tsörari spongas vihasena ulos kopist ja stikkas Laren tselin stenuseinän vieres olevan halviksen päälle.

Yksinkertainen jäätseli oli duunattu breduist ja vanhoist nurmeksist. Runkona oli noin metrin pituinen bredu, jonka toiseen päähän oli kiinnitetty poikittain spigluil vähän snadimpi poikkibredu ja sen päihin nurmekset. Runkobredun toiseen päähän oli kiinnitetty pultil kääntyvä snadi ohjausbredu, jossa oli keskel tai päis nurmekset (Kuva 8). Me maattiin jäätselin pääl ja ohjattiin sitä handuil ohjausbredust. Siin oli mahdollista myös tsitata, jolloin siihen oli duunattu pehmuste ja sitä ohjattiin klabeil tai ohjausbreduun kiinnitetyt snörel. Jotkut kaverit duunas oikein snygejä jäätseläjä erilaisil lisävarusteil. Joskus me yritettiin duunata jäätseläihin jonkinlaiset purjeetkin ja skiglata niil Rantsun jääl.

Mä muistan, et marraskuus tuli jo kovat pakkaset ja voda jääty eikä viel ollu snögeä. Me skrinattiin pitkälle aina Korkikseen asti. Me duunattiin jäälle pelikentsuja ja skulattiin lätkää. Thomssonista tuli paras skulaaja. Se skulas myöhemmin mestaruussarjas Töölön Vesas. Se sai nimensä maailmanmestarin mukaan siit, ku se oli stydi ja bukkas kuulaa hyvin. Rantsun jääl me myös skimpattiin ja mentiin laskemaan mäkeä Korkikseen. Välil oli botskeja varten railo, joka piti aina ylittää studaten, ettei jää vain brakannu. Stadi byggas aina myöhemmin talvel vedubryggan railon yli. Jääl oli silloin tällöin raveja ja me tsiikattiin niit bressuaidan alt. Sörkan rantsus oli silloin fabriikkeja ja varastoja. Me seikkailtiin niis ja se oli jännää. Joskus myös Sörkan kaiffarit tulivat meidän puolelle ja me flaidattiin niitten kans.

Me oltiin hiukan ylpeitä siit, et me oltiin stadilaisia. Landelaisia me hiukan halveksittiin. Me sanottiin niit landebuugeiks tai jyvänjemmareiks. Stadilaisina meidän piti osata vislata kovaa ilman sormia. Mäkin treenasin sitä kolme päivää niin, et sylki valu suust ennen kuin mä opin sen. Stadilaisen piti osata myös spotata kuin Stadin kundi. Me pidettiin joskus skaboja siitä, et kuka spottaa pisimmälle.

Ekan kerran saimme krigun jälkeen jonkinlaisia karkkeja, ku Kirjatyöntekijän-kartsalle grundattiin snadi Hermes-niminen karkkifirma, jossa valmistettiin mm. nekkuja. Ne oli sellasia kartion muotoisia kermakarkkeja, jois oli stidi, jost pidettiin kiinni. Ekan kerran näin banskuja, ku Sven sai paketin Svenskist. Irtomaitoa me tsöpattiin maitohandelist omil kannuil. Sukkia ei silloin juuri slumpattu, vaan niit käytettiin pitkään ja ne parsittiin itse. Pyykki tvetattiin ammees ja silitettiin silitysraudal. Bulimpi pyykki tvetattiin samas hausis olevas pyykkituvas ja kuivattiin snörien pääl pitskul tai keltsus. Viereises hausis oli mankeli, jossa lakanat mankeloitiin. Mankelis oli sellainen buli noin viis metriä pitkä painava kelkka, joka liikku sähkön avul edestakaisin. Kelkan alle sit duunattiin lakanat tukkien ympäri ja mankeloitiin sileiks. Bastus käytiin yleensä joka viikko viereises haussis olevas yleises bastus. Fillareis oli aluks puuvanteet. Ku niien tilalle tuli metallivanteet, me saatiin puuvanteit ilmaseks fillaributiikeist. Me käytettiin niit kurreina, joit työnnettiin vedukapual pitkin kartsoja.

Safka oli yksikertaist suomalaist safkaa, botlareit ja juureksia, ruskeaa kastiketta, makaroneja ja jauhelihaa, joskus porsaankyljyksiä ja karjalanpaistia. Ranskis ja lauantaimekkara oli gutaa kute plätytkin. Me saatiin landelt, jossa mä olin ollu krigua paos, joskus lihaa ja läskiä. Puolukoita ja mustikoita tsöpattiin handelist. Mutsi oli kotoisin Karjalast ja se duunas usein karjalanpiirakoit varsinkin ku vieraita tuli kylään. Safkaa ei ollu paljon, koska kaikki oli kortil. Meille annettiin joka kuukausi kansanhuollost kortti, jossa oli määrätty annos. Kahvin korviketta drikattiin ja myöhemmin kahvia, jota saatiin myös kortil. Stadis oli silloin paljon snadeja kioskeja puistois ja kartsoil siirrettäviä snadeja nakkikioskeja. Kyllä nakit ja hodarit maistu varsinkin jortsuillan jälkeen.

Rantsus oli kiva metuskata fisuja. Kerrankin mä metuskasin skeidakanaalin kohdalt ja sain paljon fisuja. Silloin likavedet ohjattiin suoraan rantsus olevan kanaalin kautta sköneen. Mä vein sit fisut himaan ja mutsi duunas niist safkaa. Ne funtsas, et miks ne smaakas kummallisilt. Sit mä kerroin, et mist mä olin ne saanu. Sen jälkeen mä en enää saanu metuskata sielt. Rantsust saatiin muuten isoja fisujakin varsinkin Terviksen bryggalt.

Mä olin snadina innostunu mäenlaskust. Mä kävin usein Hesarin (Helsinginkatu) hyddamäes laskemas. Sinne oli bygattu oikein kunnon hyddamäki. Mun faija ja mutsi kävi tsiikaamas, ku mä spongasin. Mul oli vain tavalliset skimpat. Kerran mä kaaduin ja mun kroppa oli pitkän aikaa glesa. Sit mä innostuin suurempaan mäkeen ja laskin Käpylän mäest, mut mä kaaduin tavallisil skimpoil ja selkä tuli glesaks. Mäenlasku jäi siihen. Mä aloin studata mäenlaskua.

Simmaamas me käytiin Mustikses, jossa mä kävin simmisskolen. Me mentiin sinne snadeil botskeil Hagiksen rantsust. Siel oli oikein simmis, jossa oli kiva spongata ponnauduslaudoilt. Hiekkis ja Humis olivat myös meiän simmausmestojä. Humikses oli kundit ja gimmat erikseen ilman simmiskledjua ja me dyykattiin laiturin alle ja tsiikattiin gimmojen puolelle. Mä muistan, ku mä olin kerran Vantskun joel simmaamas, niin yks vanhempi stara opetti mua spongaamaan ponnauduslaudalt. Se

näki, et mä olin innostunu siit. Me käytiin usein simmaamas myös Yrjönkadun simmikes.

Leffois me käytiin myös usein. Liisiksel oli Aula ja Siltiksel Unika. Me spennattiin mennä alaikäisinä skidiltä kiellettyihin filmeihin. Mä ku olin snadikasvuinen snadina, mult kysyttiin helpost ikää. Robal me käytiin Tivolis ja Hämiksel Tuulensuu. Sit myöhemmin Metropoli ja Aloha olivat kliffoja leffamestoja.

50-luku oli lättähattuaikaa. Punainen sammaridrotsi oli muotia. Päkä oli duunis Faijans redulifirmas ja se duunas itelleen stailimmat lättähattukuteet. Lättähattustaili oli litteä lättähattu, leveäharteinen alaspäin kapeneva drotsi, kapeat spökat ja suipot tsengat eli spittarit. Mullakin oli jonkinlaiset lättähattukuteet.

Skrinnaamas me käytiin Kaisiksen kentsul, johon Stadi oli talvel duunannu skrinisbaanan. Kentsun ympäril oli silloin aita ja skrinnaaminen bungas snadist. Silloin tällöin siel oli rusikset, jossa kundit ja friidut sai rusetin siten, et jollakin kundilla ja friidul oli sama numero. Sit piti vain hitata sama numero. Muistaakseni siit sai eka hittaaaja myös jonkinlaisen palkinnon. En mä koskaan hitannut friidua, jol ois sama numero. Mä oli sen verran ujo, et mä en hivannu kysyä keltään friidult. Rusettiskrinis oli kuitenkin jännä ja kiva tapahtuma, jota mä aina venttasin kovast, jos vaikka kävis mäsis.

Kun mä olin oppikses, niin kesät mä olin duunis Postis. Ekalla tilillä mä sit tsöpasin ekan fillarin. Mä bungasin siit 16 000 markkaa. Sen merkki oli Automoto. Se oli redufillari ja se oli mul pitkään jäljel museoesineenä. Ekal tilil mä tsöpasin myös paljekameran. Ku mä kerran dallasin Töölön lahden rantsus, mä treffasin harvinaisen mustajoutsenen. Ku se hokas, et mä aioin fotaa sitä, se simmas parin metrin päähän ja näytti oikein itseään ja siipiään. Se oli mun ekoja fotoja.

Kuvat 8–11.

5. Kesismökit ja lukaalit

Mun faija ja mutsi tykkäs olla landel ja siks ne hyyras kesismökin eri mes-toist. Meiän eka mökki oli Stensviikis. Sielt mä en muista muuta kuin bu-lin yleisen laiturin ja rantsun. Sit ne hyyras mökin Puistolast Vantaanjoen varrelt. Se oli snadi koppi. Mä muistan kerran, ku mä olin rantsus metskaamas, mä putosin laiturilt vodaan, ku mä studasin aidan takana haukkuvaa naapurin bulia su-sikoiraa. Mä vieläkin funtsaan, miten mä pääsin vodast ylös omin voimin. Mä olin silloin noin viisvuotias ja piski oli buli.

Sitten ne hyyras mökin Lauttiksest Ryssänkärest. Mökki oli sellainen vanrilevyist busattu snadi koppi. Myöhemmin ne rakennuttivat oman mökin vähän matkan pää-hän ekast mökist.

Stadist Lauttikseen me tsörattiin busal. Mä studasin snadist Lauttiksen bryggal, ku se oli silloin korkea ja kapea. Busan päätepysäkki oli jossain Lauttiksen nykyi-sen tsyrkan vieres. Sielt me sit dallattiin polkua pitkin Ryssänkärkeen. Ryssänkärjes oli kliffaa viettää kesiä ja viikonloppuja. Siel oli hyvä rantsu simmata, ottaa suulis-ta ja duunata kaikkia kesään liittyviä hommia. Faijan kans me käytiin metskaamas botskil Melkin rantsus, jost me saatiin buleja abboria. Simmisrantsun vieres oli sna-di luoto, jost mä sain buleja säynäviä. Mä duunasin myös omatekoisia pitkäsiimoja, joiden toises pääs oli stenu painona ja toises pääs tyhjä flaska, et se pysy pinnal. Fi-suja tuli hyvin ja voda oli kirkast. Maseja me blokattiin veskin tunkiolt. Mun faijan kaveril oli vodapommeja ja niil me kokeiltiin räjäyttää fisuja tainnoksiin, jot ne nou-sis pinnalle, mut ei me saatu niit kuin muutama snadi fisu ja se homma jäi siihen.

Ryssänkärjes on buleja Krimin krigun (1853–1856) aikaisia tykkipattereit ja suo-javalleja. Yhen vallin pääl on betonibunkkeri, jos on jyrkkä kalteva stenuseinä. Sna-dina kundina vaati taitoa kletrata sen päälle. Keskel Ryssänkärkeä oli buli hirsihau-

si, jos budjas vaksi. Se dallas joka päivä pitkin mökkipleisiä ja tsiikas, et kaikki oli kondikses. Siel on myös puoliympyrän muotoinen kuppila, jossa kundit kävi pil-sul. Olihan siel myös jonkinlainen snadi sporttikentsukin, jossa käytiin treenaamas. Rantsus oli sileä ja tasainen kaltsi, jossa juhannuksena oli mökkiläisil jortsut kok-kobraasujen loimutes. Mä muistan erkoisest siel olost sen, ku radios kerrottiin, et krigu on sluut ja rauha tehty.

Meil köyhien perheiden penskoil ei ollu silloin senssejä viettää kesiä snygeis hu-vilois, mut Lauttiksen Ryssänkärki korvas hyvin landel olon. Se oli kliffa mesta viettää kesist, ku siel oli kavereita, suulis skriinas, sköne oli lähel, oli kaltsi- ja hiet-surantsua ja pääs helpost simmaamaan ja metskaamaan. Mä oon silloin tällöin käy-ny siel dallaamas ja tsiikaamas skidiaikojen muistoja ja mestoja. Oon silloin funtsin-nu, et ois edelleenkin kiva budjata talvet stadis ja kesät Ryssänkärjes.

Ku mä kävin kerran vanhana gubbenalla dallaamas Ryssänkärjes ja tsiikaamas entist mökkiämme, treffasin yhen naapurimökis budjaavan Hesarin toimittajan. Meil oli bulisti spraakattavaa Ryssänkärjen menneisyydest, nykyisyydest ja siel budjaajist. Sil on aikomus skrivata historiikki Ryssänkärjest ja mökkiläisist. Se kerto budjaa-vansa stadis, mut duunaavansa skrivaushommia tääl. Funtsasin, et sil on kiva duuni-mesta tääl luonnon keskel ja skönen äärel lähel Stadia. On oma rauhansa ja juttuka-vereitakin tarpeen vaaties.

On kiva, et Ryssänkärki on edelleenkin aika alkuperäises jamas, vaik korkeita kerroshausseja on tullu viereen. Pleisiä on vain petrattu ja mökkejä on tullu lisää. Toivottavast tämä snyge pleisi säilyy mökkiläisten ja stadilaisten skönellisenä ja historiallisena henkiholena.

Sit faija ja mutsi tsöpas myöhemmin oman tontin Soukast ja duunas sinne snadin mökin. Mä olin silloin 15 vuotta vanha. Heti ku faija oli saanu mökin valmiiks, se delas. Faija oli käyttäny paljon kolinaa ja siks se kai delas. Faija dokas paljon brenk-kua, mut muuten se oli kiva faija.

Mä kerron hiukan mestoist, jois mä oon budjannu. Mä budjasin aluks jossain Hä-meentiel kaksivuotiaaks asti. Sit me flytattiin Krunikaan Kristianinkartsalle. Kris-tikselt me saatiin häätö, ku haussi plisattiin osakelukaaleiks. Mä olin silloin 29 vuot-ta. Mutsin työnantaja järkkäs meille Asuntosäätiön kautta snygen kolmion Tapiolan Itärannast. Se bungas silloin 65 000 mk. Mä otin pankista lainaa niin paljon kuin sain ja tutuult loput. Tapiolan kolmio oli kliffa lukaali, kliffas mestas ja siit oli näkö-ala skönelle. Soukan mökin mä duunasin sit talviasuttavaks ja hyyrasin sen, jot mä saisin bungattua velat paremmin pois.

Sit ku mä olin saanu bungattua sen, mä tsöpasin velaks tontin Pohjan Kullaanjär-velt. Siin oli snadi mökki. Mä duunasin siit bastun, snadin huoneen ja kuistist toisen huoneen ja lisäsin eristysä. Näin mä sain siit talviasuttavan. Lämmitys tapahtui bastun uunil ja kaasulämmittimel. Ku mä olin saanu sen bungattua, mä aloin duuna-ta varastoa veduille ja muille kamoille.

6. Skolet

Kansiksen mä kävin Kaisiksen kansikses. Mä muistan hyvin, ku mä menin ekan kerran mutsin kans skoleen. Sen jälkeen mä menin ihan yksin ja spennasin. Skoles mä opin tsennaamaan uusia kavereit Krunikast. Vieres oli hurrien skole ja me käytiin joskus stenukrigua niiden kans. Mul oli luokanvalvojana Koivu-niminen ope. Se oli kliffa ope. Se opetti meille esperantoakin. Se kutsu kerran meiät himaansa. Me menimme sinne skimpaamal. Se budjas jossain Käpyläs.

Kaisiksen jälkeen mä yritin sit Ressuun, mutta en mä päässy sinne. Mutsi halus mut kuitenkin oppikseen ja järjesti mut pakkilaatikkoon Tölikään. Se sai nimensä siit, et se muistutti laatikkoa. Sen oikea nimi oli Töölöön Keskukseen Yhteiskoulu. Se lopetettiin parin vuoden kuluttua huonouden takia ja meiät flytattiin valtion skoleen. Osa joutu Töölön Yhteislyseoon (TYLY) ja mä valitsin Helsingin Kaksoisylhteislyseon (HKYL) Kallios. Skoles skulattiin paljon korist ja skole pärjäs hyvin skoleitten välisis skapois.

Rippiksen mä kävin Kallion tsyrkas. Meil oli pappi, joka vaati paljon ulkoa oppimist. Rippikses mä tulín ekan kerran uskoon, mut ku rippis slyytas, niin uskokin hävis, ku ei ollu enää uskonyhteyt.

Mä olin sit ainoa, joka halus jatkaa keskiksen jälkeen lukios matikan linjal ja niin mun oli pakko siirtyä Töölön yhteislyseoon. Mult katkes heti ekan päivän jälkeen molemmat sääriluut Krunikan kentsul futikses ja mä jouduin yli kuukaudeks vetoon Marian sairaalaan ja jouduin sen jälkeen olemaan kipsis pari kuukautta. Mä olin glesamelkein koko talven eikä mun skolest tullut mitään ja niin mä jouduin sit tublamaan seiskaluokan kielis. Meiän skole oli hyvin tarkka maineestaan ja vain varmat stuidut päästettiin kasiluokalle. Kyl mä sit kuitenkin selvisin seiskaluokal preliminääreis kielist. Vaik mun oppis oli yht tuskaa, niin en mä ihan dorka ollut, koska matikas mä olin luokan paras stuiduskrivois. Meiän skoles oli hyvä jumppamaikka ja siks skole pärjäs hyvin yleisurheilukabois, koska siel oli kaks kaveria, joist myöhemmin tuli Suomen nuorten maaotteluedustajia. Mä itsekkín pärjäsin aika hyvin. Mul oli skolen päästötorkkaris kymppi urheilus ja jumpas. Meit stuiduja skolest oli

12 ja koko Suomest noin 10 000. Ku meil oli skolessa 50-vuotisloukkakokous, stuiduja oli noin 100 ja sama skolebygga. Niin ovat ajat endraantuneet.

Ku mä valmistuin stuiduks, mä en tienny, mitä mä alkaisin lesaamaan. Mä yritin Polille, mut en mä päässy sinne. Mun spettari ei riittäny. Sit mä yritin Suomen Liikemiesten Kauppaopistoon ja mä pääsin sinne. Ku mä valmistuin sielt, mä yritin heti Helsingin Teknilliseen Opistoon eli Tekuun, jonne mä pääsin. Meiän luokas oli 28 oppilast, joista 12 oli ”dorkia” stuiduja, ku ne ei ollu päässy Polille, ja loput fiksiuja keskiskolelaisia, ku ne oli päässy Tekuun. Siel mä sit blukkasin inssiks.

Ku mä valmistuin inssiks, mä kävin heti fiudeskolen ja suoritin kuormafiuden tsörauskortin. Fiudeskolen ope rauhoitteli mua kaksimielisil vitseil, jot mä en ois spennannu. Kuormafiuden tsöraaminen oli mun mielest vaikeaa, ku piti osata vekslates kaksoiskytkentä. En oo fiudeskolen jälkeen tsörannu kuormafiudea.

Me oltiin hyvin köyhiä ja mun mutsi teki kovast duunia mun skolekäynnin takia. Siks mä kävin kaikki skolet vapaaoppilaana. Kirjatkin mä loonasin biblust aina kuukaudeks kerrallaan ja kävin uusimas ne joka kuukausi. Hyvin mä oon kuitenkin pärjänny duunielämäs.

Kuvat 12, 13.

7. Kristika ja partsika

Nuorten Miesten Kristillinen Yhdistys (NMKY) eli Kristika oli kliffa mesta meille nuorille kundeille. Kristikan toimintaa veti Altsu. Se oli erittäin suosittu meidän nuorten kundien keskuudes. Se järkkäs kaikenlaist toimintaa. Juhlasali oli torstai-iltaisin fulsat nuorta jengiä. Siel tsiikattiin ilmaisia filmejä ja oli muuta vänkää ohjelmaa. Klitsus oli partsikatoimintaa. Siel skulattiin pingist, bokratettiin jne. Ylhääl jumppasalis skulattiin korist. Saatiin me sielt krigun jälkeen safkapaketteja ulkomailt. Kristika oli silloin loisto mesta nuorille kundeille hyvien harrastusten paris.

Me duunattiin siel omatekoisia snadeja fiudeja ja tekomäki jossa pidettiin skaboj, et kenen fiude meni pisimmälle. Me duunattiin myös omatekoisia flygareita ja vipattiin niit parvekkeelt, et kuka sai ne flygaamaan pisimmälle. Mullakin kävi niis mäsis. Mä finnasin paperiflygarien skaban ja sain ekan palkinnon 20 markkaa. Juhlasalis grundattiin nelkyt-luvul snadeille omatekoisille fiudeille oikjein bulit skabat. Saliin oli bygattu fiudeja varten vanerist buli mäki, joka alko näyttämön edest sen suuntasest ja käänty sit sen sivulle puoleenväliin ja jatku sen jälkeen tasasena. Finnaaja oli se, jonka fiude meni pisimmälle. Siks yritettiin duunata fiudeist mahdollisimman herkät ja vakaat. Kundit duunas toinen toistaan snygeimpiä fiudeja. Mun mielest Hiltarin fiude oli snygein, koska Hiltari oli Krunikan kundi. Hiltari oli taitava handuistaan, koska se oli duunis jossain työpajas. Jokaisel fiudel piti olla merkki. Mun fiudelle annettiin merkiks Mercury.

Yks Kristikan dirigoist oli Rafu Riikonen. Se oli innokas filatelisti ja innosti meitä blokkaamaan fritsuja. Mulle on jääny mieleen siit erityisest yks lelu. Me duunattiin fikkaan mahtuvist vanhoist vihoist jonkinlaisia lokerikkoja, joihin kukin pani oman vihkons jokaiseen lokeroon pari fritsua. Sit kaverin kans avattiin umpimähkään vuorotellen toisen vihost lokero ja näin vekslattiin fritsuja. Olihan se aina jännää tsiikata, et saiko uusia tai snygejä fritsuja.

Partsikalippukunta Helsingin Sinihaukoil oli kokousmesta Suurkirkon vieres olevan kлокutapuln alla seurakunnan omistamas Luolas. Siel on niiden mesta vieläkin. Kirkonrotta oli partsikan oma snadi lehti. Mä liityin Sinihaukkoihin jatkosodan loppuvaihees. Mä olin silloin neljännel luokal Kaisiksen kansikses, ku Sinihaukkojen dirika tuli tsökaamaan skolest kundeja partsikaan. Se tuntu must kliffalta jutult

ja mä lähdin tsiikaamaan, mimmost siell on. Mut laitettiin Karhu-vartioon. Mä oikein venttasin innokkaast illan kokouksia. Siel opeteltiin erilaisia partsikataitoja ja brassattiin jänskiä leikkejä. Mä hokasin, et melkein kaikki kundit partsikas oli Krunikast.

Suurkirkon alla oli buli klitsu, johon me päästiin tsiikamaan, ku me tsökattiin sielt talvel polttovedua Luolaan. Me jelpattiin myös tsilaria vedujen kantamises pannuhuoneeseen, joka oli tsyrkan toisel reunal klokutapulia vastapäätä. Klitsus säilytettiin kaikenlaist kamaa. Tuntu jäntskilt dallata sinne kapeit tiiliportait pitkin. Me snadisti studattiin siel, ku se oli tsyrkan alla ja oli pimeetä. Nyt siin mestas on snyge krypta. Ku tsyrkass oli jumalanpalvelus, me jouduttiin silloin tällön samlaamaan kolehtia.

Talvel meil oli käytös yks kämppä Rastilan alueel, jossa me käytiin skimbaamas ja pidettiin skimbausskaboja. Kesäisin oltiin partsikan leiril teltois Lohjanjärven Pappilansaares. Sielt mulle on jäännä erityisest mieleen nuotioillat kummitusstooreineen ja telttabastu. Ihan kunnon löylyt siit sai. Kerran mä lähin botskil fisuja uistimel narraamaan. Kundit ei uskonnu, et mä saisin niit keskel päivää. Oli niil monttu auki, ku mä tulin rantsuun jeddan kans. Kerran me oltiin läheisen Puujärven rantsus simmaamas ja toisel puolel järveä oli gimmoja simmaamas ilman kledjuja. Tais mul silloin ekan kerran alkaa hormoonit jyllää.

Leirin dirigana oli monitaitoinen Hessu ja sitä jelpas pari kolkafriidua. Safka duunattiin kentsukökis ja se skruudattiin vieres oleval veduist duunatul pöydäl. Skinderis me käytiin skeidal. Skinderi oli duunattu vedunrungost ja sen takana oli buli monttu. 50-luvun loppupuolel Sinihaukat byggas talkooduunina oman hirsikämpän skönen rantsuun Porkkalan Hirsalaan metsähallituksen hyyraamalle tontille.

Mä olin 15-vuotias, ku mä lähin kerran partsikan leirille Pappilansaareen. Edelisenä yönä mun fatsi oli saanu jonkinlaisen kohtauksen ja lekuri kävi yöl meil. Se sano, et faija oli toimitettava lasarettiin. En mä silloin osannu jissata mitään vakavaa. Aamul mä lähdin sit leirille. Leiril meil oli sit yöllä partsikataitoskabat, jossa mulle tuli kesken skaboja maga glesaks ja mun oli palattava leirille. Aamul mulle tuli sit ilmoitus, että faija on vakavast glesa ja mun pitää lähteä himaan. Siel mutsi sit sano, et faija on delannu. Mä pitskasin pitkään. Se oli delannu muistaakseni juuri silloin, ku mulla oli maga glesa. Se oli saanu lasareetis kolme kohtausta ja sit delannu. Mul oli pitkään sellane kummallinen olo aina, kun mä funtsasin faijaa.

Partsikataitoskabat oli niit kliffoimpia juttuja partsikas. Ne pidettiin yleensä Hertsiikan takaises skutsis. Siel oli silloin hyvät skutsit skabata. Kerran siel dallas polun poikki buli hirvi, se stannas ja tiikas meitä. Me hiukan studattiin, mut se jatko dallaa-mist. Myös Nuuksios skabattiin. Siel meinas kerran tulla skutsibrennis, ku me duunattiin braasu Kattilajärven rantsus. Eldis pääs leviämään kuivas sammalikos. Oli kova duuni saada se sammumaan. Onneks vodaa oli lähel. Karhuvartio finnas kerran Stadin partsikoiden väliset partsikataitoskabat ja me päästiin edustamaan Stadia harmaas sarjas Suomen mestaruusskaboihin Vaasaan 1949, jossa me tultiin neljänneks. Partiotaitoskabat oli hyvä pohja ruodist varten. Johtamani Kuudennen prikaa-

tin (Savon prikaati) partio tuli nimittäin neljänneks sotilasottelu- ja suunnistusskabojs Suomen armeijan mestaruusskabojen A-sarjas 1956.

Partsikas oli myös lippukuntien välisiä korismatseja skoleiden jumppasaleis. Me skulattiin aika hyvin, ku me oltiin treenattu Meritullin seurakuntahaussin jumppasaleis, ku se ei kostannu mitään.

Yks niitä vuoden huippuhetkiä oli Yrjön päivän paraati. Sitä vietetään Pyhän Yrjänän muistoks huhtikuun 23. päivän jälkeisenä sunnuntaina. Pyhä Yrjänä oli antiikin kuuluisimpia krigumarttyyrejä, jost tuli katolinen pyhimys ja 13. vuosisadal Englannin suojeluspyhimys. Ritarillisuuden ja rohkeuden perikuvana siit tuli myös partsikalaisten suojeluspyhimys. Yrjön päivän paraatia varten treenattiin etukäteen luolan pitskul marssimist ja rummuttamist. Oli meillä oma flagukin. Yrjön päivän paraatiin pantiin sit stailit partsikakuteet päälle. Oli snygeä marssia pitkin Stadin kartsoja ja pressan linnan ohi, ku folkka tsiikas.

Partsikaliikkeen grundari oli engelsmanni, kenraali Baden-Powell. Se grundas partsikaliikkeen vuonna 1908 Englannis ja sielt se levisi nopeast ympäri maailmaa. Sen tarkoituksena on nuorten kundien ja friidujen kansalaiscondiksen ja moraalin kasvattaminen ja sen tunnuslauseena on ”Ole valmis”. Suomeen partsikaliike tuli vuonna 1910 ja sortovuosien jälkeen vuonna 1918 grundattiin Suomen Partioliiitto. Helsingin Sinihaukat grundattiin vuonna 1933.

Partsikast on jäänny mieleen monet kliffat muistot. Se oli silloin yks niitä hyviä senssejä saada kundit veke kartsoilt ja kasvattaa heist kunnon stadilaisia. Ainakin mä oon tsekannu sen sillon tsennaamist kavereistani.

Kuva 14.

8. Stadin olympiaskabat 1952

Krunikan Rantsus ei ollu sillon Hagiksen bryggaa. Sen paikal oli Krunikan puolel Rantsun kentsu, jossa oli krigun aikana ja sen jälkeen halkiksia. Me kundit bukattiin siel kuulaa, stikattiin keihäst ja kiekkoa. Me duunattiin omatekoiset spongaustelineet ja spongattiin korkeutta ja pyykkiseipäil seiväst. Me duunattiin haloist aitoja ja skipattiin aitaskippaust. Me skipattiin ympäri kentsua. Rundi oli noin kolmesataa metriä. Me alettiin myös käydä treenaamas Eltsun kent-sul ja liityttiin siel Helsingin Tovereihin. Meil oli snadina kundeina niin kova kon-dis, et me skipattiin Krunikast Eltsuun ja takaisin. Mä finnasin HT:n skabois Eltsus palkintojakin. Kerrankin, ku mä näytin faijalle fönsterin takaa mitskua, jonka mä olin finnannu, se bongas oikein sängyst ylös tsiikaamaan sit. Kaikest täst mulle on jäännny kiinnostus sporttiin ja on yhä edelleenkin penkkisporttaajana.

Olympiaskabois mä kävinkin tsiikaamas vain yleisurheiluskaboja Olympiastadi-kal. Mul oli silloin skolekundina vain vähän fyrkkaa ja tiketit bungas melko paljon. Siks mä tsöpasin tiketit vain kahdelle päivälle, jolloin oli Suomen paraatilajit: kei-häs ja kymppitonni. Mä tsiikasin skaboja molempina päivinä Stadikan pohjoiskaar-tees stondausmestal. Mä venttasin, et Toivo Hyytiäinen ois finnannu keihässkaban, mut se jäi kolmanneks vaatmattomal tuloksel 71.89. Cyrus Young USA:sta finnas uudel olympiaennätyksel 73.78. Hannu Postin tsuppaamist kymppitonnil mä spen-nasin kovast. Hannu tuli omal ennätyksellään neljänneks tuloksel 29.51,4. Emil Za-topek (Satupekka) Tsekkoslovakiast finnas olympiaennätyksel 29.17, 0. Huomiota herätti Satupekan ja ranskalaisen Alain Mimounin kaksinskaba sekä kymppi- et vii-deltonnil. Satupekan tsuppaustaili, loppukiri ja tuskainen ilme herätti erikoist huo-miot ja siks se sai nimeks myös ihmisveturi.

Skabois oli muutamia huippuhetkiä, joit mä tsiikasin samoina päivinä ja jotka jäi erityisest mun mieleen. Kolmiloikas Brazilian heinäsirikka Adhemar Ferreira da Sil-va spongas häikäisevän uuden maailmanennätyksen 16.22. Folkka hurras niin, että Silvan oli skipattava kunniarundi. Moukarinheitos Unkarin Jozsef Csermak stikkas ekan kerran maailmas yli 60 metriä. Tonnivitosel snadin Luxenburgin snadi skippaa-

ja Joseph Bartel finnas yllättäen kultamitskun. Monet kuuluisat skippaajat jäi taakse, kute esim. ekan haamumailin skipannu Englannin Roger Bannister, joka jäi neljänneks. Skabojen liikuttavin pointsi oli se, ku Joseph pitskas liikutuksesta palkintopallil.

Yks skaba, johon ei tarvinnu tsöpata tikettiä, oli maraton. Mä tsiikasin sit Eltsun suoral. Siel oli folkkaa kuin pipoo. Satupekka oli päättäny osallistua myös maratoniille. Ei oikein uskottu sen pärjäämist, koska se ei ollu aikaisemmin tsupannu maratonia. Satupekka oli kuitenkin toist mielt. Se halus finnata kolmannen kultamitskun. Satupekka tsuppas fiksust omaa vauhtiaan ja se finnas yli 2,5 minuutil seuraavaa tsuppaajaa uudel olympiaennätyksel 2.23.03,2. Siit tuli koko skabojen kungu ja suomalaisten buli suosikki yhdes eukkonsa Danan kans, joka finnas keihääs perheelle neljännen kultamitskun. Suomalaisist tsuppaajist Veikko Karvonen oli viides, Erkki Puolakka kahdeksas ja Mikko Hietanen seitsemästoista.

Stadin olympiaskabat oli kliffaa aikaa Stadis. Stadi oli snygeimmillään. Kartsat ja butiikit oli koristeltu kisatunnuksin. Snadeja baareja ja kuppiloit oli syntyny kuin sieniä sateel. Kartsoil liikku valkoist, keltaist ja mustaa folkkaa erilaisis kledjuis. Ku suulis skriinas ja oli lämmintä, niin oli melkein sellanen fiilis, ku ois ollu ulkomail. Mä näin silloin kuten varmaan moni muukin ekan kerran elämäs mustia ihmisiä. Ekat mustat bulit kundit tuli jo ennen skaboja mua vastaan Liisiksel. Olihan heis tsiikaamista ja ihmettelemist.

Olympiaskabat onnistu hyvin. Snadi Suomi ei loistannu skabois monil voitoil ja mitskuil, mut se sai hyvän maineen kisajärjestelyist ja näytti näin itsenäisyytensä merkityksen hela urheilvalle maailmalle.

Ku oli v. 1958 Euroopan mestaruusskabat yleisurheilus Tukholmas mä lähin Saviksen kans tsiikamaan niit. Me mentiin sinne botskil. Me budjattiin teltas leirintäalueel. Yöllä meidän teltaan tunki vähän dokus oleva gimma bunkkaamaan. Me ei saatu sitä yyt, joten me annettiin sen bunkata siin. Takaisintulomatkal oli kova myrsky ja mä hiffasin yhden dokun sbuglaavan laidan yli. Sit mä hiffasin, et se oli radioselostaja Pekka Tiilikainen. Sori vaan. Tais olla vain sköneglesana. Saviksen kans me harrastettiin paljon puntinnostoa sen himan kalsas vintis. Mä muistan, et mul oli usein selkä glesa, ku me lyftattiin punnertamal ja siks se kai on ollu heikko koko mun elämän ajan.

Viel yks kokemus Salpausselän skaboist Lahdes vuonna 1952. Salpausselälle meni silloin Stadista erityinen kisastoke, jossa sai bunkata yön, mut mä menin sinne tavallisel stokel. Assal mä treffasin mun tokan skidiajan kaverin Lassen. Iltaskabojen ja ilotulituksen jälkeen skotasimme sielt pari friidua ja vietimme sen illan Mytjärven rantsus olevas kalsas kopis. Tais Lasse olla rohkeampi siin hommas. Puolen yön paikkeil alko jo tulla frysis ja friidut halus himaan. Me lähdimme assalle ja bunkkasimme siel yön penkil. Eipä silloin skolekundina ollu fyrkkaa eikä aikomust talvel mennä hotelliin. Toista se on nyt. Aamul me sit lähdimme taas tsiikaamaan skaboja, joit me tsiikattiin ladun varrelt. Veikko Hakulinen finnas viiskymppiä ja Arvo Viitanen pikamatkan. On mul vieläkin jäljel ottamani fotot heist. Heikki Hasu finnas yhdistetyn ja Pentti Uotinen mäkihypyn. Naisist oli paras Lydia Wideman kympil.

9. Rantsun julkkiksia

Krunikan Rantsun kentsun vieres budjas 1940- ja 1950-luvul joitakin silloisia ja tulevia julkkiksia, joita mä tsennasin. Mä oon skrivannu heist aakkosjärjestykses.

Börje Grönroos budjas Kristiksel ja siit tuli Suomen edustaja knekkaukses 75 kilon sarjas Stadin olympiaskabois 1952, jossa se tuli viidenneks. Se oli myös maaotteluedustaja 800 metrin skippaukses. Mä kävin sillon tällön Börjen messis Korkikses skimbaamas. Me duunattiin hyddoja ja spongattiin niist. Mä muistan Börjen reiluna kaverina. Mä en oo treffannu Börjeä vanhempana.

Matti Häkkänen budjas Kristiksellä samas talos kuin mä ja siit tuli suurlähettiläs. Mulle on jäänny mieleen, et Masa oli hyvä skrinnaamaan, ku me skulattiin lätkää Rantsun jääl. Masan faija oli hallitusneuvos ja mä muistan, ku se sai 50-vuotislahjaks snygen Opelin. Se herätti huomiota Rantsus ja me tsiikattiin sitä monttu auki. Masa on nyt eläkkeel ja on ollu messis organisoimas entisten Krunikan kundien treffaamisia.

Heidi Krohn oli näyttelijä ja se budjas Kirjan talos kirjatyöntekijänkartsal. Heidi kulki omis ympyröis ja siks mä en oikein tsennannu sitä.

Orkka budjas Kristiksel. Se oli vanhempi stara. Orkal oli toinen klabbi snadimpi ja se klinkkas handut selän takana ja lehti tai snören pätkä handus. Se oli klani pääläelt ja sil oli lättähattu ja pitkä letti. Se oli melkein joka iltä meiän messis ja halus bamlata meiän kans. Orkka oli käyny vain kiertoskolen, mut se bonjas seitsemää kieltä. Se oli oppinu ne lesaamal lehtiä ja kuuntelemal radiota. Orkka jelpas monia kavereita kieliasiois kute muakin. Orkka kuulu niihin stadin huomiota herättäviin henkilöihin kute esim. Sörkan ruusukin, jotka dallas pitkin Stadin kartsoja. Heist oikein skrivattiin muistaakseni Apu-lehdes.

Pertti Purhonen budjas Kristiksel ja Purtsista tuli knekkauksen pronssimitalimies Tokion olympiaskabois 1964. Se kuulu myös meidän futisjengimme (KPV) C-juni-

oreihin ja treenas meiän kans Rantsun kentsul. Me todettiin jo silloin Purtsi teknilliseksi kaveriks myös futikses. Purtsi tuli myöhemmin uskoon niin kuin mäkin ja me olemme silloin tällöin treffatessamme vekslanneet jonkun sanan uskon asioist.

Esko Salminen oli näyttelijä, ja se budjas Kirjatyöntekijänkartsal Kirjan talos. Mä stikkasin Eskon kans keihästä Rantsun kentsul ja myöhemmin Eltsus. Oli kiva todeta, et Esko morjensti mua myöhemmin kuuluisana näyttelijänäkin, vaik ei me sen paremmin oltu läheisiä kavereit.

Timo Sarpaneva oli kuuluisa lasitaiteilija, ja se budjas Välikartsal, joka oli Stadin snadin kartsa. Timo oli mua vanhempi ja siks mä en oikein tsennannu sitä, mut sen broidin Raimon mä tsennasin hyvin. Se oli budjannu Svenskis ja flyttas sielt Krunikaan. Mun mutsi oli hyvä kaveri niiden mutsin kans. Se kävi usein meiän himas.

Lauri Soini budjas vedutalos Maurinkartsal. Laukist tuli puntinlyftauksen Suomen mestari 67,5 kilon sarjas. Sil oli lyftausvälineet pitskul, jossa oli hyvä treenata. Laukki oli Rantsun stydin kundi kuulan kikkaskabois kentsul. Samal pitskul oli muute gamla hirttomesta.

Teija Sopanen oli Suomen missi 1953 ja Stadin friidu 2001. Se flyttas vasta myöhemmin (1964) Kristikselle mua vastapäätä. Siks mä en tsennannu sitä sen paremmin.

Toivo Telén budjas Kristiksel ja siit tuli maaotteluedustaja kuulanpukkaukses. Topi oli mua vanhempi ja mä usein tsiikasin, ku se treenas kentsul. Mä snadina pukkasin takaisin. Mä tutustuin sit vanhempana paremmin Topiin erään mun kaverin kautta. Topi ei enää tsennannu mua, mut oli kiva bamlata sen kans menneist.

Pekka Tiilikainen oli radioselostaja ja se budjas Kulmiksi. Se oli meitä vanhempi, enkä mä sitä tsennannu muute kuin radion kautta. Sen poika Heikki kuulu Rantsun jengiin. Mä kävin jonkun kerran Heikin himas, mut sit se flyttas jonnekin enkä mä oo treffannu sitä sen jälkeen.

Asser Fagerström oli tunnettu kilpabotskitsörari, joka trimmas lättäriään Rantsus, jossa oli myös usein lättäriskaboja.

Sit oli vielä yks snadi julkkis, jota tuskin kukaan hiffas. Tämä snadi julkkis on skriivannu tämän elämästoorin.

Kuva 15.

10. Duunit

Ennen kuin mä olin missään firmas duunis, me snadina kundina tseenattiin fyrkkaa plokkaamal kastareit puistoist. Ku oli pimeää ja nurmikko oli kasteest märkä, me flyysattiin niit fikkaril, ku ne oli noussu pinnalle. Sormet piti olla nopeat, ettei ne ehtiny luikahtaa holeensa. Niit me sit blisattiin Kauppiksel (Kauppatori). Mutsi oli vihane, ku mä säilytin niit lodjuis kylppärin ammees ja siihen se homma sit loppu.

Assan päädörtsin edes ja muuallakin jotkut mun kaverit oli jynssäreinä ja tseenas fyrkkaa plankkaamal starbujen pläägiä. Niil oli sitä varten duunatut plankkauspennit. Talvel mä tseenasin fyrkkaa tsöraamal potkutselil Assalt matkustajien laukkuja niiden himaan, raitsikkaan tai taksiin.

Laren mutsi ja systeri oli duunis Hesarin konttoris Siltiksel ja ne järkkäs meille snadina Iltiksen dilkkaamist. Mul oli piirejä Krunikas ja Skatal. Piirin dilkkaaminen kesti noin tunnin. Jouluna monet tilaajat anto ylimääräist joulufyrkkaa ja oli jännää tsiikata, et mist dörtsist annettiin fyrkkaa.

Nyholmin Kain faija, jonka kesismökis mä olin landel kriguaikana ja sen jälkeen, oli duunis Postis. Se järkkäs mut duuniin kesiks Postiin lähtevään breivilajitteluun. Siel oli vuoroduuni ja mä lajittelin postia ja leimasin käsin ja koneel breivejä ja kortteja. Mä olin siin duunis yhteensä noin vuoden.

Kun mä olin Tekussa, mä olin ekana kesänä duunis Salmisaaren voimalaitokses turbiinien huoltomiehen jelpaajana. Tokana kesänä mä lähdin skolekaverini Arskan kans duuniin Saksaan. Mä olin saanu duunimestan erään friidun faijan kautta. Duunimestan nimi oli Gedore ja siel duunattiin kaikenlaisia työkaluja. Se sijaitsi Lytringhausenis lähellä Remcheidia. Me mentiin sinne stokel. Eka yö me bunkattiin Remcheidin kartsal olevas kopis. Sit me saatiin aamul assan neuvonnan kautta budjaamismesta erääst asuntolast. Meil oli huonekaverina eräs sakemanni Herbert, joka oli papin poika. Me spraakattiin saksaa sen kans koko ajan ja siks mäkin opin silloin bamlaamaan sit hyvin. Välil me käytiin Kölniä tsiikaamas ja Wuppertalis jo-raamas.

Me pidettiin lomaa duunist kaks viikkoa ja lähdettiin Herbertin kans fillareil

koko Hollanin läpi Tershellingin saarelle, jossa Herbertin vanhemmil oli kesismökki. Matkal me budjattiin teltas, omakotitalojen pitskuil, skutsis ja yhen viikon Tershellingin saarel. Tuli tsörattua fillaril viikon aikana noin 500 km. Takaisin me tulitiin stokol.

Mä tsöpasin Saksast matkaradion, joka on mul vieläkin. Me myöhästyttiin skolest, ku mä jouduin umpisuolen takia leikattavaks lasarettiin. Lasareetis must tuli hyvä kaveri yhen Richardin kans ja me skrivattiin breivejä pitkän aikaa. Kolmantena kesänä mä olin duunis Pasilan konepajas duuniinottajan apulaisena.

Inssiks tulon jälkeen mä pääsin duuniin rautatiehallituksen koneteknilliseen byrooseen, jossa mä suunnittelin erilaisia stokevaunuja kute tavara-, säiliö-, matkustaja- ja makuuvaunuja. Silloin alettiin myös Suomes duunata teräsrakenteisia henkilövaunuja. Se oli mun hommaa.

Ku mä olin ollut pari vuotta rautateil, mä siirryin Stadin metronsuunnittelubyrooseen, jossa mä olin duunis pari vuotta. Siel mä suunnittelin alustavast erilaisia metrovaunuja ja tein kaarretutkimuksia. Metros olles mä olin Eskon kans opintomatkal Leningradis ja Moskovas tutustumas metroihin. Metrosta mä siirryin takaisin rautatiehallitukseen entisiin hommiin. Se johtu siit, ettei tullu metron byggaamispäättöst ja palkka jäi jumiin.

Kuvat 16, 17.

11. Ruodis 1956 – 57

Ruodikses mä olin ekaks Mikkelis puskajussina. Ku me ei päästy alokkaana kassun ulkopuolelle, mä ilmoittauduin prikaatin suunnistusskapoihin. Mä tulin treenaamattomana kymmenenneks ja mä jouduin valmennusporukkaan. Meil oli sit harjoituskaboja joka viikko. Mä olin hyvä kondikses.

Meil oli marssidorka kapu. Mä muistan kerran, ku mä olin jortsuis ja tulin kassulle kello 12 aikaan, niin kloku yks tuli hälytys ja me lähetettiin marssille hälytyspakkaus seläs. Me marssittiin pitkin maanteitä, skutseja ja soita yhteensä noin 60 km.

Toinen rankka juttu oli, ku kokeiltiin nykyajan kundien kestävyyttä talvel alkeellisis olois Pahkajärven skutsis kaks viikkoa. Me skimpattiin aamust kloku 6 iltaan kloku 21 hälytyspakkaus seläs. Sen jälkeen pystytettiin teltat, skruudattiin, ja herätys oli kloku neljä. Teltois oli sotilaskaminat ja me koisattiin maas jonkun havun tai klapin pääl. Me oltiin hyvin treenattuja, mut kyl joku tais bögrää.

Meit oli komppanias 12 stuidua, joist neljä valittiin reserviupseeriskoleen Haminaan. Loput passitettiin keskiskolelaisten kans aliupseeriskoleen Tuukkalaan. Aliupseeriskoles Tuukkalas mun johtama partio voitti sotilasottelu- ja suunnistuskabat, jonka perusteel meidät valittiin edustamaan prikaattia Suomen mestaruuskaboihin. Meil alko kova treenaus. Harva on skotannu kovilla ruodikses niin paljon kuin mä. Me muistaakseni tultiin viidenneks esterataskippaukses, finnattiin yösuunnistus ja tultiin päiväsuunnistukses kahdeksanneks. Lopputulos oli sit neljäs. Esterataskippaukseen kuulu käsikranaatin vippaus ja skotaaminen konepistoolil. Meitä vähän harmitti, ku yks partiomme jäsen kadotti päiväsuunnistukses viimeisel rastil kompassin ja me jouduttiin porukal käymään hänen rastilleen. Muuten oltais pärjätty paremmin.

Sit mut stadilaisena siirrettiin Stadiin Kaartin pataljoonan vartiokomppaniaan, jossa aamupäivisin oli sulkeist ja iltapäivät vartiokomppanian marssi päävartioon pitkin Espaa. Kaartin pataljoonan omas putkas jouduttiin olemaan myös vartiopäällikkönä. Siel järjestettiin myös yksi suunnistusskaba ja mä finnasin sen.

Mun pitää kertoa vielä yks juttu. Ku me päästiin siviiliin, niin sotilaspassiin saa-

tiin arvosana. Mä sain arvosanaks tyydyttävä, joka oli heikoin annettu arvosana, vaik mä olin omast mielest pingottanu kovast. Se johtu siit, et mun bunkka oli huonos jamas just vähän ennen siviiliin pääsyä, ku mun hyvä kaveri Jorma oli bunkkanu siin päiväl. Siit kanneltiin komppanian uudelle mesulle ja tää yks asia oli vain sen tiedos. Mä en viittiny kannella kaveristani, joten otin syyn omille niskoilleni. No eipä sil ole ollu merkityst.

Me käytiin paljon yhdes Jorman kans jortsuis ja dokaamas. Muute jotkut hankki brenkkua meille edullisest satamast. Tää mun hyvä kaveri putos sit heti ruodiksen jälkeen kerroshaussin katsilt, ku se oli siel snögeduunis ja delas. Mä olin suruissani, koska se vielä budjas mua lähel Kallios.

Kuvat 18, 19.

12. Kotimaan reissuja

Mä flygasin ekan kerran lentsikal, ku mä olin viel oppikses lukios. Me päätettiin mun skolekaverin Penan kans lähteä sen sukulaisten luo Oraviin. Me flygattiin ekaks Kuopioon Malmin flygarikentsult. Siel me otettiin matkustajahima. Illal me mentiin Väinölän niemelle joraamaan. Me otettiin vähän brenkkua. Mä skotasin sielt yhen friidun, jonka kans mä skrivasin jonkin aikaa. Sit me jatkettiin botskil Oraviin. Siel me budjattiin teltas erääs saares ja gamlas fisumajas Rantasalmen kansallispuistos. Me metskattiin fisuja ja duunattiin safkaks fisusoppaa. Siel oli muute mun paras metskausmesta, mis mä oon koskaan ollu. Me käytiin myös kyläl Penan sukulaisten ja tuttujen luona ja tietyst myös joraamas laval. Kylän kundit haasto mut siel kerran pituushyppyyn, jonka mä finnasin vähän yli viiden metrin tuloksel. Hyppymesta oli huono, koska se oli duunattu polulle.

Sielt me sit jatkettiin botskil Savonlinnaan. Laivalaituril me skotattiin pari friidua ja oltiin niitten messis se ilta. Yö me budjattiin matkustajahimas. Sielt me sit tultiin Hesaan. Oltiin me Penan kans siel toinenki kerta talvel muistelemas menneitä. Oltiin vähän dokus joulupukkinakin. Hyvinhän se meni.

Kun mä tsöpasin mun ekan fiuden Ford Anglian, mä lähdin sil mutsin ja Helmitätini kans Joensuuhun tsikaamaan niiden skidiajan mestoja. Me kävimme Imatran koskel, liksenvaaras niiden himaa tsiikaamassa sekä nuoruuden tuttujen ja sukulaisten luona. Kolil me kävimme, ku mutsi ei ollu koskaan käyny siel, vaik se oli budjannu lähel. Takaisintuloreissul me kävimme Jyväskyläs mutsin sukulaisen luona. Niil oli Jyväśleipä-niminen fabriikki, jossa teimme rundin ja saimme maistiaisia. Kävimme vielä Lahdes Aino-tädin mökil.

Mä lähdin Ekin kans kiertämään seuraavana vuonna fiudellani Anglial Pohjois-Norjaa. Me käytiin Kilpisjärvel, Tromsös, Hammerfestis ja Inaris. Me bunkattiin teltas. Eki jäi pois Kuopios ja mä jatkoin reissua himaan. Ennen Joensuuta mä otin kyytiin liftarilikan, joka tarjos mulle Joensuus kahvit tyttökaverinsa boksis, ku se budjas Hesas. Mä ihastuin snadist tähän liftariin ja must tuntu, et sekin oli ihastunu minuun. Mä olin sen verran ujo, et mä en hiffannu tehdä treffejä.

Mul oli duunin puolesta vapaatiketti stokeisiin ja siks mä kävin usein Lapis. Mun

eka reissu oli VR:n grundaama ruskaviikko Pyhätunturil, jossa VR:llä oli muutama hirsikämpä. Suomen ladun skimpausviikoil mä olin seuraavasti: 1968 Yllästunturi, 1970 Yllästunturi, 1971 Saariselkä, 1972 Saariselkä, 1974 Kilpisjärvi ja 1975 Kilpisjärvi. Saariselällä 1972 olin kaverini Jaakon kans. Se treffas stokes pari friidua, jotka oli samal reissul. Jaakko meni sit naimisiin toisen kans. Taisin myös mä vähän hengailla sen toisen kans.

Yhen friidun kans mä tein 1973 pitkän fiudereissun Itä-Suomen nähtävyyksiä tsiikamaan (Olavin linna, Kerimäen tsyrkka, Kiteen tsyrkka, Runonlaulajan pirtti, Ortodoksinen tsyrkka, Koskenlaskijan patsas, Lentuan koski, Suomussalmen tsyrkka, Julma Ölkky, Ruka, Jyrävän koski, Myllykoski, Kiutaköngäs, Isosyöte, Hepoköngäs, Rääkkylän tsyrkka, Liperin tsyrkka, Kolvanan uuro, Joensuun tsyrkka, Valamon luostari, Lintulan luostari). Joensuus mä kävin Kettuvaaran hautausmaal mun mutsin vanhempien haudal. Tää friidu jäi sit Kuopioon ja mä menin viikoks englantia kielen kurssille Niittylahteen ja sielt himaan.

Viel yks kokemus. Mä olin yhen friidun kans retkel erään sen tutun mökil yhen snadin järven rantsus. Järveen oli istutettu siikoja. Me fongattiin siit aika monta siikaa verkkol. Mä pistin fisut botskis vedukoukkuun ja sit me soudettiin rantsuun. Laiturin vieres mä horjahdin botskist vodaan, mut fisut mä nostin heti handul ylös, jottei ne vain kastuis. Oli siin meil skriinaamista.

Kuvat 20–22.

13. Ulkomaan reissuja

Mä oon skrivannu tähän tärkeimpiä ulkomaan reissuja. Mul oli vapaatiket- ti stokeihin myös ulkomail. Mä lähdin yksin rundaa stokeil Eurooppaa. Ekaks mä menin suoraan alppien kautta Roomaan ja tsiikasin Rooman nähtävyyksiä. Siel mä tsökasin redumajan, mut se oli fulsat. Oli jo iltamyöhä, mut sit mä hittasin sen lähelt himamajoituksen, jossa oli yhdes huonees muutama bunk- ka ja bunkkaaja.

Seuraavanä yönä mä pääsin redumajaan. Sielt mult heti förattiin kaks halpaa ka- meraa kassist, ku mä kävin vessas ja tvettaamas. Tilalle oli laitettu kassiin pari pään- särkytablettia. Mua otti lanttuun, koska fotot jäi näin ottamatta reissult. Kävin jopa skoudelaitoksel, mut turhaan.

Sielt mä sit reissasin Napoliin, jossa mä yritin dallata Vesuviuksen huipulle, mut jätin matkan kesken. Oli niin vaikeaa hitata kuljetust sinne, eikä mul ollu ylimää- räistä fyrkkaa taksiin. Sit mä menin stokel Firenzeen, jossa mä tsiikasin nähtävyyk- siä kute Pisan kaltevaa tornia ym. Sielt mä reissasin yöstokel Nizzaan, jota mä tsi- ikasin yhen päivän ja jatkoin taas yöstokel Barcelonaan. Sitä mä tsiikasin taas yhen päivän. Sielt mä tsöpasin muistaakseni noin kolme litraa Bacardi-rommia ja toin flasket tulin läpi Suomeen. Se oli silloin. Sit mä menin yöstokel Pariisiin ja tsöka- sin redumajan, jossa olin neljä yötä ja tsiikasin nähtävyyksiä. Pariisista mä tulin yhtä mittaa Suomeen stokeil ja botskeil. Mä bunkkasin reissul reduvaunuis ja penkeil.

Lähdin v. 1972 Jaskan kans Englantiin kahden viikon kielikurssille. Mä menin stokeil ja botskeil bunkaten penkeil. Tsiikasin Lontoota koko päivän. Siel mä tref- fasin mun kaverin lusimassa (Kuva 23). Illal jatkoin sit stokel Brightoniin, jossa treffasin Jaskan. Se oli tullu sinne flygaril. Kurssi tapahtui eräs skoless ja meitä oli siel parisenkymmentä eri kansallisuuksist. Kämpä ja safka me saatiin omakotita- los eräs englantilaisel eläkeläisperhees. Brightonin satamas mä näin VR:n paikal- lisstoken (Kuva 26). Kävimme ilmatyynybotskil Isle of Wightil, jossa mieleeni jäi eriyisest jyrkät ja korkeat skönen huuhtelemat rantsutörmät. Takaisin Suomeen tu- limme sit samal taval kuin sinne mennessämme.

Kuvat 23–26.

14. Jortsumestoja ja friiduja

Kai mun pitäis kertoa jotakin mun friiduist, mut ekaks mä kerron joistaki jortsumestoist, jois mä kävin joraamas. Mä opettelin joraamaan 17-vuotiaana Vuorisalon jortsuskoles Espan ja Vuorikadun kulmas. Siel yks gimma kävi heti aluks hakemas mua joraamaan, mut mä en uskaltanut spraakata sen kans. Mä venttasin sitä seuraaval kerral, mut mä en enää treffanu sitä. Mä taisin snadist pihkaantua siihen.

Ruodisaikana ja sen jälkeen mä kävin joraamassa Alppikses, Lammikses, Lintsil, Byggal, Kirjal, Hämiksel, Patskul, Siinail jne. Siinai oli ilmane ulkoilmalava Etelä-Haagas, jossa styget skulattiin levyilt. Sinne mä skujasin edestakaisin fillaril, jote jortsut tuli halvaks. Nihtikses me käytiin myös pursiseuran raflas. Sit myöhemmin tuli messiin raflat kute Maestro ym. Osakuntabailuis mä kävin Polil, Hämiksel, Vanhal, Satos jne. Mun täytyy tunnustaa, et mä käytin ujouteni takia jonkin verran brenkkua, ku mä kävin joraamas. Yleensä mä otin puoli flaskaa brenkkua messiin ja dokasin sen jossain porttikses ja sit paikan pääl pari grogia, jos sitä oli saatavil. Näin dokaaminen tuli halvemmaks. Koskist mä finnasin usein Tekun arpajaisis, kun luokal järjestettin joka lauantai arpajaiset, jossa palkintona oli koskisflaska. Mul kävi hyvä säkä niis. Sarvipää yritti duunata must jo silloin dokua. Sit ku mä tsöpasin ekan fiuden, mä menin joraamaan fiudel ja dokasin raflas vain yhen grogin. Mä tajusin silloin, et brenkust täytyi päästä eroon. Röökannu mä en oo koskaan.

Vaik mä saatoin monia friiduja jortsuist ja styy lasin monen kans, mut sitä oikeaa mä en hitannu. Mä venttasin sitä suurta rakkautta. Mä olin kaks kertaa elämässäni todel lätkäs. Ekan kerran mä olin lätkäs 28-vuotiaana, mut silloin sain lemput. Se oli kovin masennus mun elämäs. Oonpa minäkin antanut lemput friiduille, joten ei ole syytä valittaa, et niin kävi. Ehkä se oli hyvä, koska se oli näin jälkeenpäin funtsaten sellaista sokeaa rakkautta.

Ainon mä treffasin työväenopiston jortsuis. Mä olin silloin 35-vuotias. Aino oli hoitsu. Mä olin taas todel lätkäs. Meil synkkas hyvin yhteen. Mä en vain pystynyt tekemään ratkaisua, ku Aino oli mun ikänen. Mul oli silloin sellainen pinttymä, et

gimman pitää olla nuorempi gloddien saannin kannalt. Dorkuuttani mä jäin sit naimattomaks ja ilman gloddeja. Mua on kaduttanu se kovast näin jälkeinpäin. Mustuntu, et Aino oli myös todel lätkäs minuun. Ainon kans mä hengasin pitkän aikaa ja me spraakattiin pitkiä aikoja puhelimes. Juttu luisti ja bamlattavaa oli. Me käytiin yhdes mun kesismökil Kullaanniemes, jossa me simmattiin ja oltiin bastus. Meil oli kliffaa ja meil synkkas hyvin. Mä lähdin kuitenkin sit kulkemaan dorkuuttani omia polkuja ja tsökaamaan nuorempaa gimmaa. Ku Ainon Broidi sit delas, se flyttas lapsuudenhimaansa Pohjois-Karjalaan ja meni siel naimisiin. Aino delas kuulemani mukaan seitsenkymppisenä, joten must ois tullu silloin samanikäisenä leski, jos me oltais lyöty hynttyyt yhteen.

Kuvat 27, 28.

15. Onnenpotku

Täs mä oon nyt skrivannu erilaisia asioita nuoruuteni ajalta 40-ikävuoteeni asti. Mut sit mua kohtas mun elämäni bulin onnenpotku. Se on bulin onni, minkä ihminen voi kokea omas elämäs. Se on niin tärkeä elämänvaihe, et mä oon siit skrivannu tän kniigun toises osas kniigukielel, et jokane sen varmast snaijaa. Eino Leinon sananparsi on: ”Kell’ onni on, se onnen kätkeköön”. Mun sananparsi on: Kell’ onni on, se onnen kertokoon.

Mä tsökasin tätä onnea pitkän aikaa ja sit ku mä sen hittasin, mä en voi olla hiljaa. Mä oon kertonu tän onnen, et jokane kokis sen saman fiiliksen omas elämäs. Mä voin vakuuttaa, et se on fakta juttu. Mä oon nyt elänny tän onnen kans lähes neljäkymment vuotta ja se on ollut parast aikaa mun elämäs. Mä en antais sit veke mistään hinnast. Mä haluaisin, et jokane kokis tän saman fiiliksen, koska se johtaa viel parempaan elämään. Ei kannata jättää kokematta sitä, sillä voi käydä niin, et ei sitä hittaakaan. Se on tsökattava ja hitattava ajois tai muute sen voi menettää. Erityisest sen hokaa, ku tulee gamlaks, yksinäiseks, glesaks tai on muis vaikeuksis. Mä oon bonjannu sen selväst omas elämäs erityisest iän karttues ja elämän kokemukses.

Kuvaliite

1

Kuva 1. Juho Ikosen
perhefoto: Eero, Mandi
(mutsi), Anna, Juho, Vihtori,
Anna, Helmi ja Aino.

Kuva 2. Seppo gloddina.

Kuva 3. Fatsin ja mutsin
messissä Kaiviksessa.

Kuva 4. Seppo
mummon
messissä
Kaisiksessa.

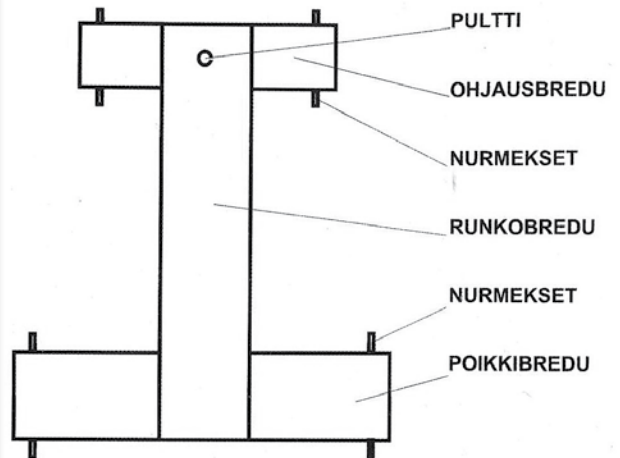
Kuva 5. Lare, Seppo ja Denis Kaisiksessa.

Kuva 6. Esko, Seppo ja Pekka Pukkilassa.

Kuva 7. Kai, Seppo ja mutsi Kelassa.

JÄÄTSELI PÄÄLTÄ PÄIN TSIKATTUNA

Kuva 8. Piirros jäätselistä

Kuva 9. Sven, Hiltari, Santtu ja Seppo Välikartsalla. Taustalla on Kulmaskole.

Kuva 10. Mun eka fillari Automoto.

Kuva 12. Tylyn stuidukulkue.

Kuva 11. Mun ottamia ekoja fotoja: mustajoutsen Töölönlahdella.

Kuva 13. TYLYn stuiduja: Rauski, Keka, Seppo, Pena ja Arski.

Kuva 14. Karhuvartio Luolassa. Vartiondiriga Ansku keskellä. Seppo edessä.

Kuva 15. Rantsun snadeja julkkiksia Kirjan puistos-
sa: Eini, Rose, Muksu, Ykä, Marja-Terttu, Pena, Juska,
Santtu, Seppo ja Eki.

Kuva 17a. Mun eka suunnitteluduuni: stoke-
vaunun sotilaskamina.

Kuva 17b. Rautatiehallituksen duuniporukka sumpilla.
Olen oikealla edessä.

Kuva 16. Taustalla asuntola, jossa
budjasimme Lytrinhausenissa.

Kuva 18. Kuudennen prikaatin monneja. Seppo vasemalla takana.

Kuva 21. Lapinreissulla mun suunnittelemassa makuuhytissä.

Kuva 19. Kaartin pataljoonan alikessuja. Seppo toinen oikealta.

Kuva 22. Eki ja Seppo Saanatunturilla.

Kuva 20. Ekan kerran lenssikassa menossa Kuopioon.

Kuva 23. Treffasin mun kaverin lusimassa Lontoossa.

Kuva 24. Menossa Ilmatyynybotskilla Isle of Wightille.

Kuva 25. Isle of Wightin jyrkällä rantsutörmällä.

Kuva 26. VR = Valtion rautatiet? (VR = Victorian Railways).

Kuva 27. Teinijortsut TYLY:ssä. Olen edessä vasemmalla. Keka oikealla.

Kuva 28. Ainon kanssa skimpaamassa Vuosaarella.

Omaelämäkerta

vuosilta 1975 – 2013

16. Uskoontulo

Kerron aluksi hiukan taustatietoa siitä, miksi tulin uskoon. Elämäntarkoitusta aloin etsiä noin 30-vuotiaana. Minulla on lapsuudesta asti ollut ylikuonnollisia kokemuksia ja hyvin rikas unielämä. Näiden perusteella aloin tutkia kuoleman jälkeisen elämän mahdollisuutta ja tämä johti minut okkultismin pariin.

Aluksi olin kiinnostunut ufoasioista ja ahmin sen alan kirjallisuutta. Kävin erilaisissa spiritistisissä tilaisuuksissa ja Teosofisen seuran kokouksissa. Kuuntelin Helsingin työväenopistossa monta vuotta Teosofisen seuran puheenjohtajan luentoja ja liityin Suomen parapsykologiseen seuraan. Kaikki kokemukseni pitivät yhtä tämän alan opetuksen kanssa ja siksi uskoin olevani oikealla tiellä. Uskoin, että elämä jatkuu välittömästi kuoleman jälkeen henkimaailmassa eri värähtelytasoilla. Kerroin monille näistä asioista ja lohdutin heitä kuoleman pelosta. Tätä elämänvaiheeni kesti noin kymmenen vuotta. Sen jälkeen minulle tapahtui jotain ihmeellistä. Herra löysi minut, ja se tapahtui seuraavasti.

Minulle ilmestyi unessa 23.9.1974 enkeli ja laitoin päivämäärän ja unen heti muistiin. Uni oli hyvin selvä ja vaikuttava. Olin sinisessä huoneessa. Minulle ilmoitettiin, että kohta luoksesi tulee enkeli. Yhtäkkiä enkeli ilmestyi seinän läpi noin metrin korkeudella, pysähtyi ja ojensi minulle kolme palavaa valkoista kynttilää. Enkeli ei puhunut mitään vaan poistui hitaasti. Aamulla herätessäni minulla oli ihmeellinen ja onnellinen olotila. Olin nähnyt enkelin ja enkeli oli antanut minulle jotain. Tällaista en ollut kokenut aikaisemmin. Uni oli raamatullinen. Odotin kiinnostuneena uneni täyttymystä ja kerroin siitä monille ystäväilleni. Varmasti uneni merkitsi jotain hyvää.

Noin vuoden kuluttua alkoi tapahtua. Postiluukustani tipahti Suomen Adventtikirkon kirjeellisen raamattuopiston kortti, jossa tarjottiin ilmaista kirjukurssia. Ilmoittauduin kurssille, koska halusin tietää, mitä Raamattu opettaa tuonpuoleisista asioista. Samoihin aikoihin alkoi kotini lähellä myös adventtikirkon arkeologiaa käsittelevä kokoussarja. Menin kokouksiin, koska olin kiinnostunut muinaisuudesta parapsykologian valossa.

Näissä kokouksissa Pyhä Henki alkoi välittömästi vaikuttaa. Ymmärsin, että iankaikkinen elämä on mahdollista vain Jeesuksen Kristuksen kautta. Tajusin, missä hirvittävässä eksytyksessä olin ollut viimeiset kymmenen vuotta. Tunsin voimakkaana syntisyyteni. Jeesus oli ainoa mahdollisuuteni. Olin valmis antamaan koko

elämäni Herralle. Minulle tuli valtava sanan nälkä. Ahmin kaiken saatavillani olevan hengellisen kirjallisuuden. Raamatunkin luin läpi kokoussarjan aikana. Tunsin hyvin voimakkaana uudestisyntymiskokemuksen. Oli kuin olisin herännyt syvästä unesta eli entisestä elämästäni todelliseen elämään. Raamatun esimerkin mukaan poltin kaikki omistamani spiritistiset kirjat ja niitä oli paljon. Kerroin pastori Toivo Markkaselle unestani, ja hän arveli sen merkitsevän adventtikirkon julistamaa kolmen enkelin sanomaa.

Muistan erityisesti erään kokemuksen, kun olin jäällä hiihtämässä. Olin juuri lukenut Ellen Whiten kirjasta Suuri taistelu jumalattomien kohtalosta. Yhtäkkiä puhkesin valtavaan ilon itkuun siitä, että olin saanut tietää totuuden siitä, mitä olin etsinyt viimeiset kymmenen vuotta. Kiitin Jumalaa suurella äänellä siellä jäällä, kun ketään ei ollut kuulemassa. Se oli valtava tunnekohtaus. Enpä ole sellaista sen jälkeen kokenut. Se oli voimakas uudestisyntymiskokemus. Jeesus sanoi: *"Totisesti, totisesti: jos ihminen ei synny uudesti, ylhäältä, hän ei pääse näkemään Jumalan valtakuntaa."* (Joh. 3:3).

Minut kastettiin Helsingin Annankadun adventtikirkossa kokoussarjan päätteeksi 8.5.1976. Se oli elämäni tärkein päivä. Olin saanut jättää kaikki aikaisemman elämäni aikana tehdyt synnit kasteen hautaan. Sain aloittaa uuden elämän puhtaalta pöydältä. Nyt olin kelvollinen Jeesuksen uhrin perusteella iankaikkiseen elämään.

Kun kasteen jälkeen seuraavan kerran tulin Annankadun adventtikirkkoon, koin ihmeellisen elämyksen. Löysin vastauksen unessani ilmestyneeseen enkeliin ja kolmeen valkoiseen palavaan kynttilään. Uneni täyttymys löytyi kirkon alttarisynnyksestä. Siinä olivat nuo enkelin ojentamat kolme suurta lähes metrin korkuista palavaa valkoista kynttilää. Ympäristö oli yksityiskohtia myöten sama kuin unessani. Tämä kokemus oli uskoontulolleni ikään kuin piste i:n päälle. Ymmärsin, että Herra oli johdattanut minut uskoon ja adventtiseurakuntaan. Otin valokuvan silloisesta kirkon alttarisynnyksestä (Kuva 30). Niin vaikuttava ja tärkeä oli minulle tämä kokemus.

Tästä kirkosta tuli hengellinen kotini ja näin siellä alati nuo kynttilät muistuttamassa Herran johdattaneesta. En osaa sanoa kiittää Herraa tästä suurenmoisimmasta ja kallisarvoisimmasta lahjasta. Toivon vain, että voin elämälläni ja kyvyilläni toimia Herran viinitarhassa sielujen pelastamiseksi. Jumala on antanut minulle valtavan uskon ja se on suurin Jumalan lahjoista, koska ilman sitä pelastus ei ole mahdollista. *"Mutta ilman uskoa on mahdoton olla otollinen; sillä sen, joka Jumalan tykö tulee, täytyy uskoa, että Jumala on ja että hän palkitsee ne, jotka häntä etsivät"* (Hepr. 11:6).

Olen onnellinen siitä, että Herra johdatti minut Jeesuksen luo. Olen onnellinen siitä, että olen omaksunut adventtiseurakunnan julistaman Jumalan viimeisen armonsanoman, kolmen enkelin sanoman (Ilm. 14:6–12). Olen onnellinen siitä, että olen päässyt osalliseksi kolmen enkelin sanoman vastaanottaneiden autuuslupauksesta, mikä on luvattu heti tuon sanoman jälkeen.

Kun äitini näki minussa tapahtuneen elämänmuutoksen, hän lähti seuraamaan jäl-

kiäni. Hänet kastettiin vuoden kuluttua minun kasteestani. Olen äärettömän onnellinen siitä, että olen saanut johtaa rakkaan äitini Jeesuksen yhteyteen. Uskon, että taapaamme jälleen ylösnousemuksessa, kun Jeesus saapuu noutamaan omansa taivaaseen.

Äitini on usein kertonut erikoisesta unesta, jonka hän näki minua odottaessa. Hänen päälle lensi taivaasta kyyhkynen, jota hän yritti hätistellä pois. Kyyhkynen kuvaa Raamatussa Pyhää Henkeä. Olikohan tämä jo silloin Jumalan antama merkki äidille siitä, että minusta tulee uskova. Näin on ainakin toteutunut.

Matteuksen evankeliumissa kerrotaan, kuinka enkeli ilmestyi Joosefille unessa ja kertoi Jeesuksen syntymästä. Siellä kerrotaan, kuinka Herra ilmoitti unessa tietäjille, että he eivät saa palata Herodeksen luokse, vaan heidän oli lähdettävä pois eri tietä. Edelleen kerrotaan, kuinka enkeli ilmestyi unessa Joosefille ja käski häntä perheineen pakenemaan Egyptiin. Raamatussa on esimerkkejä siitä, kuinka Herra puhui ihmisille unessa.

”Sillä Jumala puhuu tavalla ja puhuu toisella; sitä vain ei huomata. Unessa, öisessä näyssä, kun raskas uni valtaa ihmiset ja he nukkuvat vuoteillansa” (Job 33:13,14).

Kuvat 29–31.

17. Hengellisiä unia ja kokemuksia

Olen pitänyt kirjaa joistakin erikoisista hengellisistä unistani ja kokemuksistani, joista oheisena muutamia. Ne ovat vahvistaneet uskoani ja luottamustani Jumalaan ja antaneet voimaa vaeltaa uskon kaidalla tiellä. Uskon, että ne ovat myös todistukseksi ja rohkaisuksi muille. Unilla on tärkeä merkitys lopun aikana Jumalan ja ihmisten välisenä kanavana. *”Tämän jälkeen on tapahtuva, että minä vuodatan henkeni kaikkiin ihmisiin. Ja niin teidän poikanne ja tyttärenne profetoivat, nuorukaisenne näkevät näkyjä, vanhuksenne ennusunia”* (Joel 2:28).

Näin uskoontuloni jälkeen seuraavan unen, joka on rohkaissut minua Herran työssä. Olin eräässä parapsykologisessa tilaisuudessa pelastamassa ihmisiä Kristukselle. Kun olin poistumassa tilaisuudesta, saatana oli odottamassa minua ovensuussa. Kun hän näki minut, hän nousi ja lähestyi minua. Hän oli hoikka noin kolme metriä pitkä mies. Yhtäkkiä hän pysähtyi noin viiden metrin päähän, eikä tullut lähemmäksi. Jokin ääni sanoi minulle: ”Saatana ei voi tulla lähemmäksi, koska ympärilläsi on enkelivartio”. Tämä oli vain uni, mutta uskon, että se oli Herralta, koska Raamattu kertoo meille enkelien suojeluksesta. Tämä uni on antanut minulle rohkeutta Herran työssä. Jokaisella Jumalan palvelijalla on enkelivartio suojeluksena.

22.7.1978 sain seuraavan sanoman. Aamulla herätessäni toistin seuraavaa lausetta: ”Rakasta Herraa. Siinä kaikki, mitä sinun tulee tehdä”. Mielestäni tämä on täydellinen ohje Herran palvelusta varten.

12.11.1991 näin seuraavan unen. Olin pastori Toivo Markkasen kokoussarjassa. Hain sinne pyörätuolissa istuvan äitini sairaalasta, joten uni vastasi silloista tilannetta. Näin siellä myös vaimoni, kaksi tätiäni ja paljon muita ihmisiä. Kokoussalin eteisessä katonrajaan ilmestyi enkeli, joka sanoi seuraavan lauseen: ”Jeesuksen takaisintulo on miehen kämmenen leveyden päässä”. Ymmärsin unessa enkelin tar-

koittavan hyvin lyhyttä aikaa. Aamulla ihmettelin, miksi enkeli sanoi kämmenen leveyden päässä, sehän on lyhyt matkan mitta. Etsin Raamatusta kaikki kohdat, joissa mainitaan kämmenen leveys, ja löysin Ps. 39:6 VKR, jossa kämmenen leveyttä käytetään myös ajan mittana. Siinä sanotaan: ”*Katso, kämmenen leveydeksi sinä teit minun päiväni*”. Tämä jälkeinpäin löytämäni kohta vakuutti minulle, että uni oli Jumalalta. Jeesuksen takaisintulo on maailman tapahtumien ja Raamatun profetioiden perusteella lähellä. Miehen kämmenen leveys tarkoittaa ehkä siihen kuluvaan vielä jonkin aikaa.

3.3.1992 näin seuraavan unen. Olin jossain maaseudulla seurakuntalaisten kanssa. Oli pilvinen ja tumma taivas. Pilvien keskellä näkyi kirkas aukko, johon ilmestyi Jumalan käsi nyrkissä ikään kuin hän olisi vihoissaan painanut nyrkkiä meille. Ilmeisesti Jumala halusi tällä nyrkillä varoittaa seurakuntaamme ja myös koko maailmaa synnillisestä elämästämme ja toivoo meidän tekemän parannuksen elämässämme odottaessamme Jeesuksen tuloa (Hes. 9:1–11).

14.3.1998 näin seuraavan unen. Olin unessa teatterin ovella. Minun ja teatterin esiintymislavan välissä oli suuri joukko pimeyden enkeleitä. Minun oli päästävä turvaan pimeyden enkelien toiselle puolelle teatterin esiintymislavalle. Miksi olin teatterissa? Ehkä se kuvaa tätä maailmaa. Kun lähestyin niitä, olin hyvin peloissani siitä, että tämä on nyt menoa. Viime tingassa niiden joukkoon ilmestyi nainen, joka otti kädestäni kiinni ja johdatti minut nopeasti turvaan lavalle. Sen jälkeen minulle sanottiin, että hän oli enkeli. Ehkä tämä kuvaa ahdistuksen aikaa, jolloin enkelit tulevat viime tingassa apuun, kun kaikki näyttää toivottomalta. Ehkäpä nainen tarkoitti E.G.Whitea tai profetian hengen ohjeita ahdistuksen aikaa varten. Nainen kuvaa myös seurakuntaa Raamatun profetioissa. Ehkäpä unella kerrottiin myös varjeluksesta nykyaikana. Tähän uneen liittyi seuraava uni, jonka näin 5.6.1999. Olin lentokoneessa ja tapasin siellä Ellen Whiten. Hän vahvisti, että tämä enkeliuneni oli Jumalalta.

11.9.2007 näin unen, jossa taivaalla näkyi erityisesti neljäs käsky ja myös viides käsky. ”8. *Muista pyhittää lepopäivä.* 9. *Kuutena päivänä tee työtä ja hoida kaikkia tehtäviäsi,* 10. *mutta seitsemäs päivä on Herran, sinun Jumalasi, sapatti. Silloin et saa tehdä mitään työtä, et sinä eikä sinun poikasi eikä tyttäresi, orjasi eikä orjattaresi, ei juhtasi eikä yksikään muukalainen, joka asuu kaupungissasi.* 11. *Sillä kuutena päivänä Herra teki taivaan ja maan ja meren ja kaiken, mitä niissä on, mutta seitsemännen päivän hän lepäsi. Sen vuoksi Herra siunasi lepopäivän ja pyhitti sen.* 12. *”Kunnioita isääsi ja äitiäsi, että saisit elää kauan siinä maassa, jonka Herra, sinun Jumalasi, sinulle antaa”* (2. Moos. 20:8–12).

26.4.2008 näin sapattiyönä elämäntilanteestani johtuen unen, jossa olin kotini olohuoneessa ja menin makuuhuoneeseen. Istahdin nojatuolille. Samassa tuli enkeli ik-

kunan läpi ja istui viereeni. Hän kertoi olevansa suojelusenkelini ja ilmoitti nimensä olevan Orlando. Hän kertoi olevansa normaalisti noin kolmen metrin pituinen, mutta ilmestyi nyt noin kahden metrin mittaisena. En erottanut tarkalleen enkelin olemusta, vaan näin jonkinlaisen hahmon. Kun kysyin häneltä neuvoa evankelioimistyölleni, hän vastasi: ”toimi niin kuin ennenkin”. Tämä uni vakuutti minulle, että jokaisella Jumalan omalla on suojelusenkeli.

16.12.2011 näin unen, jossa enkeli tuli taivaasta ja sanoi minulle käskävällä äänellä: ”ole uskollinen kuolemaan asti”. Hiukan pelästyneenä vastasin, että olen uskollinen kuolemaan asti. Samat sanat löysin Raamatusta: ”*Ole uskollinen kuolemaan asti, niin minä annan sinulle elämän kruunun*” (Ilm. 2:10).

30.5.2013 näin unen, jossa odotimme Jeesuksen takaisintuloa. Yhtäkkiä näimme loistavan valoilmestyksen, jota luulimme Jeesukseksi. Nostimme kädet ylös, huusimme ja ylistimme Jumalaa. Se olikin enkeli. Samassa meidät vietiin piiloon ja turvaan johonkin kaupunkiin, jossa oli kaksi hotellirakennusta, joihin oli varattu sata huonetta suomalaisia adventisteja varten. Siellä meidän piti odottaa vitsausten ajan Jeesuksen takaisintuloa. Näinhän Raamattukin kertoo: ”*Ja nyt, kansani, mene huoneisiisi, sisälle, sulje ovet jäljessäsi. Pysy piilossa lyhyt hetki, kunnes raivo on ohii*” (Jes. 26:20).

Kesällä 1979 oli työpaikassani rautatiehallituksessa haettavissa palkkaluokkaa korkeampi virka. Hain tätä virkaa, koska uskoin, että minulla oli parhaimmat edellytykset saada se. Parin kuukauden kuluttua minulle tultiin sitten ilmoittamaan, että ko. viran oli saanut minua nuorempi henkilö. Olin pettynyt ja masentunut, koska olin pyytänyt vasta uskoon tulleena ko. virkaa Herralta vedoten maksamiini kymmenykseen ja Jumalan lupauksiin. Siihen aikaan minulla oli tapana leikata Seurakuntasanomista koko viikolle päivän sana ja pidin sitä näkyvissä piirustuslautani ylänurkassa. Masentuneena katsoin sen päivän raamatunjaetta: ”*Minun palkkani on Jumalan tykönä*” (Jes. 49:4 VKR). Pettymykseni haihtui heti. Jumala vastasi minulle tällä tavalla. Tärkeintä ei ole raha, vaan iankaikkinen elämä Jumalan luona. Myöhemmin sain kaksi palkkaluokkaa korkeamman viran ja jopa kultaisen kädenpuristuksen.

Voimakkaat sappikohtaukset olivat alkaneet vaivata minua silloin tällöin ja sappirakossani todettiin pieniä kiviä. Jouduin leikkausjonoon, ja leikkaukseen pääsyä saisi odottaa parikin vuotta. Kesällä 89 olin Maranatha-leirillä Mikkeliissä, jossa suoritettiin asian johdosta öljyllä voiteltu sapatti-iltana. Sunnuntaina palasin sitten kotiin ja siellä minua oli odottamassa kirje, jossa minua pyydettiin välittömästi tulemaan leikkaukseen Jorvin sairaalaan peruutuspaikalle. Leikkaus suoritettiin seuraavana keskiviikkona ja se onnistui hyvin. Herra paransi näin lääkärien kautta.

Kysyin 5.6.1992 peukalokonstilla Herralta, lähdenkö 58-vuotiaana varhennetul-

le vanhuuseläkkeelle, jolloin eläkkeeni olisi 30 % pienempi koko loppuikäni. Halusin nimittäin tehdä enemmän Herran työtä loppuelämäni aikana. Sain vastaukseksi: *”Herra palkitkoon sinulle tekosi; tulkoon sinulle täysi palkka Herralta, Israelin Jumalalta, jonka siipien alta olet tullut turvaa etsimään”* (Ruut 2:12 VKR). Ymmärsin, että minun on lähdettävä vanhuuseläkkeelle. Herra tulee turvaamaan toimeentuloni. Seuraavan joulukuun puolivälissä esimieheni kutsui minut huoneeseensa ja kysyi, olenko halukas lähtemään lakkautuspalkalle vuodenvaihteessa. Tätä mahdollisuutta nimitettiin kultaiseksi kädenpuristukseksi. Lakkautuspalkka voitiin silloin antaa vakinaisessa valtion virassa olevalle henkilölle ja se edellytti vuoden täyttä palkkaa ja sen jälkeen täyden eläkkeen suuruista palkkaa. Osastollamme oli annettu tämä mahdollisuus kahdelle henkilölle. Näin pääsin täydelle ”eläkkeelle” viisi ja puoli vuotta aikaisemmin kuin ikäni edellytti. Herra toteutti lupauksensa: sain täyden palkan Herralta.

Äitini kuolema ilmoitettiin minulle etukäteen. Olin Esa Nystenin kesämökillä Kuhmoisissa, sillä olimme siellä kirjallisuustyössä. Sapattiaamuna 3.7.1993 minut herätti unesta ääni, joka sanoi: 1. Kor. 10:13. Aamulla katsoimme tuota raamatunjaetta ja se kuului näin: *”Teitä ei ole kohdannut muu kuin inhimillinen kiusaus; ja Jumala on uskollinen, hän ei salli teitä kiusattavan yli voimienne, vaan salliessaan kiusauksen hän valmistaa myös pääsyn siitä, niin että voitte sen kestää.”* Ihmettelimme mikä kiusaus meitä tulee kohtaamaan kirjallisuustyössä. Mitään kiusausta ei tapahtunut. Sunnuntaina palasin kotiin ja kävin äitini luona sairaalassa. Luimme yhdessä Isä meidän -rukouksen. Äitini oli ehkä tavallista väsyneempi. Maanantaina minulle ilmoitettiin, että hän on tiedottomana ja saanut keuhkokuumeen, johon hän sitten menehtyi. Äitini oli minulle hyvin läheinen. Olin monesti pohtinut, miten kestan hänen poismenonsa. Saamani raamatunlause oli minulle suurena lohdutuksena. Herra antoi minulle sanansa mukaan voimaa kestää äitini poismeno ja näin on tapahtunut. Uskon tämän perusteella, että tulemme tapaamaan toisemme taivaassa. Olen kiitollinen Herralle hyvästä äidistä.

18. Jeesus – mahtava Jumala

Muistuu mieleeni kertomus kahdesta ystävyksestä. Toinen heistä oli elämänkatsomukseltaan uskovainen ja toinen ateisti. Eräänä iltana he olivat kävelyllä ja ihailivat kirkasta tähtitaivasta. Uskova sanoi: ”kyllä Jumala on luonut ihmeellisen ja valtavan taivaan. Kaikki kulkevat kellon tarkkuudella rataansa”. Ateisti vastasi: ”ei Jumalaa ole olemassa. Kaikki on syntynyt itsestään alkuräjähdyksen seurauksena”.

Eräänä toisena iltana ystävykset olivat jälleen kävelyllä ja suuntasivat kulkunsa planetaarioon. Poistuessaan sieltä he keskustelivat näkemästään. Ateisti sanoi: ”kyllä tämän planetaarion suunnittelijat ovat olleet viisaita miehiä, kun ovat osanneet tehdä näin järjestelmällisen jäljennöksen tähtitaivaasta sen liikkeineen”. Uskova toikaisi siihen pilke silmäkulmassa: ”Ei kukaan ole sitä suunnitellut ja tehnyt. Se on syntynyt itsestään”.

Maailmallisen ihmisen on vaikeata uskoa Jumalaan kaiken Luojana. Hän yrittää selittää järkensä yläpuolella olevia asioita tieteen pohjalta yhteensattumien seurauksena.

Tähtitaivas ja koko maailmankaikkeus pienimpiä yksityiskohtia myöten on kuitenkin mitä vakuuttavin todiste Jumalan olemassaolosta ja toiminnasta. Koko luomakunta todistaa Jumalan ihmeellisestä ja suunnitelmallisesta viisaudesta ja voimasta. Ajatellaanpa esim. ihmistä luomakunnan kruunua: ihmisen elintoimintojen, aivojen ja järjen käsittämätöntä monimuotoisuutta. Tämän kaiken Jumala on luonut ja hän ylläpitää ihmisen elintoimintoja. Kun Jumala puhui Jobille, hän kehotti katsomaan taivaan, maan ja luonnon ihmeellisyyksiä. Kaiken tämän todettuaan Job sanoi: ”*Nyt minä ymmärrän, että kaikki on sinun vallassasi eikä mikään suunnitelmasi ole mahdoton sinun toteuttaa*” (Job 42:2). Profeetta Jeremia sanoo Jumalasta näin: ”*Oi Herra, Jumalani! Suurella voimallasi ja väkevällä kädelläsi sinä olet luonut taivaan ja maan. Mikään ei ole sinulle mahdotonta*”! (Jer. 32:17).

Meillä on mahtava Jumala, Jeesus Kristus. Hän on luonnut koko maailmankaikkeuden, koko tähtitaivaan, koko maapallon, koko luomakunnan ja koko luomakunnan kruunun – ihmisen. Paavali sanoo Jeesuksesta: *”Hänen välityksellään luotiin kaikki, kaikki mitä on taivaissa ja maan päällä, näkyvä ja näkymätön, valtaistuimet, herruudet, kaikki vallat ja voimat. Kaikki on luotu hänen kauttaan ja häntä varten”* (Kol. 1:16).

Vaikka maapallomme on syntiinlankeemuksen seurauksena osittain puutteellisessa tilassa ja vaikuttaisi siltä, että Jumalaa ei olisi olemassa, siinä kuitenkin on nähtävissä kaikkivoivan Jumalan käsi. Ellen White kirjoittaa seuraavasti: *”Jumala on rakkaus on kirjoitettuna jokaisessa avautuvassa silmussa, jokaisessa versovassa ruohonkorrossa. Suloiset linnut, jotka täyttävät ilman iloisella viserryksellään, ihanan väriset kukat, jotka täydellisessä kauneudessaan sulostuttavat tuoksullaan ilman, metsien mahtavat puut runsaassa vihannassa lehtiverhossaan – ne kaikki todistavat Jumalamme hellästä, isällisestä huolenpidosta ja hänen halustaan tehdä lapsensa onnelliseksi”* (Tie Kristuksen luo, sivu 6).

Jumalalle on kaikki mahdollista. Hän pystyy luomaan täydellisen synnittömän maailman. Hän pystyy tekemään ihmisen ikuisesti onnelliseksi. Näin hän tulee suuressa rakkaudessaan toteuttamaan hyvän tahtonsa. Hän on valmistanut meitä varten sellaista, mitä emme voi kuvitellakaan. Paavali sanoo: *”Me julistamme, niin kuin on kirjoitettu, mitä silmä ei ole nähnyt eikä korva kuullut, mitä ihminen ei ole voinut sydämessään aavistaa, minkä Jumala on valmistanut niille, jotka häntä rakastavat”* (1. Kor. 2: 9). Tämän kaiken ihanuuden hän antaa omille lapsilleen perinnöksi: *”Mutta jos olemme lapsia, olemme myös perillisiä, Jumalan perillisiä yhdessä Kristuksen kanssa; jos kerran kärsimme yhdessä Kristuksen kanssa, pääsemme myös osallisiksi samasta kirkkaudesta kuin hän”* (Room. 8: 17). Etkö sinäkin Jumalan lapsena haluaisi päästä osalliseksi mittaamattoman suuresta perinnöstä. Tämä on mahdollista vain tulemalla Jumalan lapseksi. Maailmassa perinnön saaminen on kiinni perinnön antajan tahdosta, ellei ole kysymys lakiosasta, mutta Jumalan valtakunnassa on kysymys vain sinun tahdostasi. Anna elämäsi Herralle, niin sinä olet Jumalan lapsi ja perillinen.

Kun Jumala loi ihmisen, hän oli valmistanut maailman ihanaksi maaksi luoduilleen. Luonto kylpi silloin täydellisessä kauneudessaan kauniiden kukkien loistaessa mitä erilaisimmilla nupuillaan. Koko maa oli vihertävän maton peitossa solisevien purojen, jokien ja sinisten järvien loistaessa sen keskellä. Valtavat puut korottivat lehvistönsä kohti sinistä taivasta. Tämä oli mestaritaiteilijan käsityötä. Raamattu kertoo, että kun Jumala katsoi luomistyönsä päätteeksi kaikkea tekemäänsä, kaikki oli hyvää. Silloin sen täytyi olla täydellistä.

Jos ihminen olisi pysynyt kuuliaisena Jumalalle, tämä koko kauneus olisi ollut hänen keskellään kautta ikuisuuksien. Jumala rakasti luomaansa ihmistä niin mittaamattomalla rakkaudella, että hän halusi palauttaa hänet jälleen tuohon luomaansa paratiisiin. Hän ei kuitenkaan halunnut sinne enää tottelemattomia lapsia, vaan hän suunnitteli ja toteutti käsittämättömän ja yli kaiken viisauden yläpuolella olevan pe-

lastussuunnitelman, joka perustuu uskoon Jeesuksen Kristukseen ja hänen vastaanottamiseen omana Vapahtajanaan. Tämä on mielestäni ainoa mahdollinen karsintatapahtuma, joka antaa todellisen ja pysyvän tuloksen. Se on jumalallinen viisauden huipentuma, jota me ihmiset ymmärrämme vain vajavaisesti. Se kirkastuu kuitenkin yhä enemmän ja enemmän, mitä lähemmäksi Jeesusta me pääsemme. Me tutkimme sen viisautta vielä taivaassa kautta ikuisuuksien.

Jos ihminen ei ota ylpeydessään ja syntisessä luonnossaan vastaan tätä Jumalan antamaa koko maailmankaikkeuden arvokkainta lahjaa Pojassaan Jeesuksessa Kristuksessa, hän on auttamattomasti tuomittu kadotukseen, iankaikkiseen eroon Jumalasta ja koko maailmankaikkeudesta. Raamattu esittää tämän hyvin selvästi ja vakuuttavasti: *”Joka sen uskoo ja saa kasteen, on pelastuva. Joka ei usko, se tuomitaan kadotukseen”* (Mark. 16:16).

Jos sinä olet valinnut Jeesuksen Herraksesi, voit vaikeimmissakin olosuhteissa saavuttaa sellaisen luonteen jalouden, mitä et olisi koskaan uskonut saavuttavasi. Jumala tulee auttamaan sinua sillä voimalla, mikä on hänelle mahdollista ja se on mittaamatonta. Sinun ajatuselämäsi ja vaikuttimesi muuttuvat. Pyhä Henki valaisee sinulle yhä enemmän elämän ikuisia arvoja ja totuuksia. Sinä pyrit Jumalan voimasta noudattamaan Jumalan tahtoa. Paavali kirjoittaa: *”Jumalalle, joka meissä vaikuttavalla voimallaan kykenee tekemään monin verroin enemmän kuin osaamme pyytää tai edes ajatella, olkoon ylistys seurakunnassa ja Kristuksessa Jeesuksessa kautta kaikkien sukupolvien, aina ja ikuisesti”* (Ef. 3: 20–21).

Kun olin muutama vuosi sitten Etelä-Afrikassa, huomasin hyvin konkreettisesti, että ihmisellä ei ole tässä maailmassa mitään arvoa. Siellä tapetaan ihmisiä mitä vähäpätöisimmistäkin syistä. Kun minut ryöstettiin siellä puukolla uhaten ja vahingoitun siinä kahakassa niin, että jouduin turvautumaan sairaalahoitoon, eivät ympärillä olleet ihmiset reagoineet tapahtumalle mitenkään. Poliisiasemallakin kehoitettiin vain menemään sairaalaan. Tällaista on suhtautuminen väkivaltaan ja rikoksiin tässä lisääntyvän pahuuden maailmassa.

Jumalan silmissä ihmisen arvo on kuitenkin mittaamattoman suuri. Taivas tekee kaikkensa ihmisen pelastamiseksi. Jeesus esitti tästä asiasta monia puhuttelevia ja tunnettuja vertauksia. Kaiken huippuna on se, että Jeesus Kristus – koko maailmankaikkeuden kuningas, jota serafit ja kerubit sekä kaikki enkelit ja maailmankaikkeuden asukkaat ylistävät ja palvovat – tuli tähän pimeään maailmaan pelastamaan ihmistä.

Kun ajattelemme, kuinka korkea ja mahtava Jeesus on ja kuinka hän tuli maan päälle pelastamaan meidät synnin valtakunnasta taivaalliseen kotiin, kuinka hän alensi itsensä ja otti ihmisen muodon tai kuinka häntä kiusattiin, ruoskittiin ja lopulta ristiinnaulittiin, tuntekaamme itsemme nöyräksi Jeesuksen edessä. Hän olisi tullut yhdenkin ihmisen takia. Näin arvokas on ihminen taivaan silmissä. Tuntekaamme mekin siksi lähimmäisemme kaikissa tilanteissa arvokkaimmaksi olennoksi maan päällä. Ihminen ei voi pelastaa itse itseään, vaan siihen tarvitaan Jumalan Pojan kallisarvoinen veri. Se on meidän ainoa mahdollisuus. Raamattu sanoo: ”Kristuksen

veressä meillä on lunastus, rikkomustemme anteeksianto. Näin Jumala on antanut armonsa rikkauden tulla runsaana osaksemme ja suonut meille kaikkea viisautta ja ymmärrystä” (Ef. 1:7).

Evangeliumin kauneus tulee esiin erityisesti pienoisevangeliumissa: ”*Jumala on rakastanut maailmaa niin paljon, että antoi ainoan Poikansa, jottei yksikään, joka häneen uskoo, joutuisi kadotukseen, vaan saisi iankaikkisen elämän*” (Joh. 3: 16). Tässä pienoisevangeliumissa on koko evangeliumin ydinsanoma: Jumalan ääretön rakkaus langennutta ihmistä kohtaan. Jokainen, joka on vilpittömästi ja tosissaan vastaanottanut Jeesuksen omana Vapahtajanaan, ei voi olla tästä Jumalan äärettömästä rakkaudesta hiljaa. Näin tapahtuu jossain määrin myös maallisissa asioissa. Kun meitä on kohdannut jokin miellyttävä asia – vaikkapa rakastuminen – haluamme tietysti kertoa siitä ystävillemme. Jumalan Pojan vastaanottaminen ylittää kaikki rajat. Siitä ei voi vaieta. Sen vaikuttimena on Jumalasta lähtenyt rakkaus. Ihmiselle tulee hätä muista ihmisistä. Hän haluaa kertoa ja johtaa lähimmäisiään Kristuksen luo ja pelastukseen.

Maailmallisen ihmisen on kuitenkin vaikeaa vastaanottaa Jeesusta omaan elämänsä, vaikka kuinka yrittäisimme vakuuttaa hänet Jumalan rakkaudesta. Siksi meidän täytyy ensin täyttää hänen fyysiset tarpeensa. Kun me täytämme hänen tarpeensa, hän näkee meissä jumalallisen rakkauden hedelmät. Tämä pehmittää hänen sydämensä ja hän haluaa oppia tuntemaan saman Jumalan. Tämä oli myös Jeesuksen menetelmä ihmisten johtamiseksi Jumalan luo. Hän onkin antanut tästä meille seuraavan ohjeen profeetta Jesajan kautta: ”*Toisenlaista paastoa minä odotan: että vapautat syyttömät kahleista, irrotat ikeen hihnat ja vapautat sorretut, että murskaat kaikki ikeet, murrat leipää nälkäiselle, avaat kotisi kodittomalle, vaatetat alastoman, kun hänet näet, etkä karttele apua tarvitsevaa veljeäsi*” (Jes. 58: 6–7). Raamattu sanookin: ”*Usko ilman tekoja on kuollut*” (Jaak. 2:26 VKR). Todellisen uskon hedelmät näkyvät juuri teoissa.

Evangeliumin julistajilla ja tavallisilla uskovillakin on vaara ylpistyä tiedoistaan ja tehtävästään. Silloin täytyy muistaa, että tämä kaikki on Jumalan suurta armoa ja lahjaa, koska usko on lähtöisin Jumalasta. Meillä ei ole mitään osuutta siihen, ainoastaan se, että olemme vastaanottaneet Jumalan kutsun ja sekin on Pyhän Hengen työtä. Olkaamme siksi nöyriä Jumalan ja enkelien edessä. Jumala rakastaa jokaista ihmistä yhtä paljon, koska jokainen ihminen, olipa hän sitten millainen tahansa, on Jumalan luoma olento. Ehkäpä tähän sopivat Paavalin sanat korinttolaisille, jotka olivat mitä maailmallisimmassa ja siveettömmässä tilassa. Paavali tunsu velvollisuutensa ja nöyryytensä siellä: ”*Siinä, että julistan evankeliumia, ei ole mitään ylpeilemistä, sillä minun on pakko tehdä sitä. Voi minua, ellen evankeliumia julista!*” (1. Kor. 9: 16).

Jumala on antanut suuressa rakkaudessaan evangeliumin julistamisen ihmisten tehtäväksi. Hän olisi voinut antaa sen enkeliensä tehtäväksi, mutta hän halusi kasvattaa rakkauden periaatetta omissaan ja tehdä heidät näin taivaskelpoisiksi. Heidän etuoikeutenaan on näin kertoa maailmalle Jumalasta ja pelastuksesta, jotta he pääsi-

sivät myös osallisiksi ihmisten pelastamisesta, joka on jalointa ja arvokkainta työtä, jota ihminen voi tehdä lähimmäistensä hyväksi. Jeesus antoi tämän tehtävän lähetyksensä: ”*Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni: kasta-kaa heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen*” (Matt. 28:10).

Jumalan sana kertoo meille, että loppu on lähellä. Me elämme maailmanhistorian loppuvaiheita ja siksi paholaisella on kiire. Hän toimii täydellä tehollaan. Nyt jos koskaan maailmaa on varoitettava ja meidän on oltava Kristuksen työtovereita innokkaammin kuin koskaan ennen, koska varoituksen julistaminen on uskottu juuri meille kolmen enkelin sanoman vastaanottaneille. Meillä on kiireellinen tehtävä. Emmehän halua jättää lähimmäisiämme osattomaksi pelastuksen sanomasta? Meidän tulee olla täynnä rakkautta Jumalaa ja lähimmäisiämme kohtaan. Se edellyttää meiltä täydellistä kuuliaisuutta Jumalan armossa ja voimassa. Tällöin Jumalan enkelit auttavat meitä kaikissa tilanteissa, mutta vastuu työn suorittamisesta on meillä.

Esim. profetian henki kertoo, että työ tullaan päättämään erityisesti kirjallisuustyön kautta. Siihen voimme osallistua muodossa tai toisessa. Voimme myydä ja lahjoittaa kirjallisuutta. Ellen G White kirjoittaa kirjallisuustyöstä seuraavasti: ”Tätä työtä olisi tehtävä. Loppu on lähellä. Nyt on jo paljon aikaa kulunut hukkaan, kun näiden kirjojen levittämisen olisi jo pitänyt olla käynnissä. Myykää niitä kaukana ja lähellä. Levittäkää niitä kuin syksyn lehtiä. Tämän työn tulee jatkua kenenkään estämättä. Sielut hukkuvat ilman Kristusta. Varoitettakoon heitä hänen pikaisesta tulostaan taivaan pilvissä” (Ajankohtainen työ, sivu 27).

Jeesus sanoi: ”*Nyt, kun vielä on päivä, meidän on tehtävä niitä tekoja, joita lähettäjäni meiltä odottaa. Tulee yö, eikä silloin kukaan kykene tekemään työtä*” (Joh. 9:4). Nyt on vielä päivä, kohta tulee yö. Viimeiset ajan merkit täyttyvät silmiemme edessä: Eurooppa yhdistyy, paavi on ryhtynyt ennen kokemattomiin toimenpiteisiin sunnuntain korottamiseksi, spiritismi saavuttaa huippunsa Marian ilmestyksissä ja merkit kristittyjen tulevista vainoista ovat jo nähtävissä. Meidän on aika herätä viimeiseen rynnistykseen. Voimme vielä vähän aikaa julistaa kolmen enkelin sanomaa, kohta se on vaikeata ellei ylivoimaista. Työ päätetään profetian hengen mukaan salaman nopeudella. Emmekö halua olla mukana täysipainoisesti viimeisessä Hengen vuodatuksessa? Se on mahdollista, jos nyt valmistaudumme siihen.

Ajattelepa sitä valtavaa perintöä, jonka Jumala lahjoittaa pelastetuilleen. Ajattelepa, että sinä olet saanut olla mukana johtamassa ihmisiä pelastukseen. Ajattelepa sitä kiitollisuuden siunausta, minkä pelastetut antavat niille, jotka ovat johtaneet ihmisiä pelastukseen. Tuosta pelastettujen perinnöstä Jeesus kertoo: ”*Katso, Jumalan asuinsija ihmisten keskellä! Hän asuu heidän luonaan, ja heistä tulee hänen kansansa. Jumala itse on heidän luonaan, ja hän pyyhkii heidän silmistään joka ainoan kyyneleen. Kuolemaa ei enää ole, ei murhetta, valitusta eikä vaivaa, sillä kaikki entinen on kadonnut*” (Ilm. 21:3,4). ”*He seuraavat Karitsaa, minne hän meneekin*” (Ilm. 14:4). ”*Me julistamme, niin kuin on kirjoitettu, mitä silmä ei ole nähnyt eikä korva kuullut, mitä ihminen ei ole voinut sydämessään aavistaa, minkä Jumala on valmistanut niille, jotka häntä rakastava.*” (1. Kor. 2:9).

Tämän kaiken Jumala lupaa pelastetuilleen. Me saamme asua uudesti luodussa maassa Jeesuksen kanssa kautta ikuisuuksien. Voidaan ajatella, että tästä nykyisestä syntisestä maailmasta tulee Jumalan voimasta koko maailmankaikkeuden keskus, koska itse Jumala Jeesus Kristus asuu täällä. Me saamme seurata häntä koko maailmankaikkeudessa kertomassa Jeesuksen lunastustyöstä. Siihen eivät pysty ketkään muut kuin ne, jotka ovat voittaneet pahalaisen Jeesuksen veren kautta. Voiko suu-rempaa ja arvokkaampaa perintöä kuvitellakaan? Sellaista ei ihmiskieli kykene kuvaamaan. Se on taivaallista ihanuutta. Etkö sinä halua tehdä kaikkesi saadaksesi tuon perinnön omaksesi? Siihen riittää vain Jeesuksen veri ja se annetaan uskon kautta jokaiselle hänet omaksi Vapahtajakseen tunnustavalle.

Näin äärettömän paljon on Jumala rakastanut meitä, että hän antaa meille mittamattoman perinnön. Emmekö mekin halua osoittaa vastarakkautta ja antautua hänelle kokonaan sielujen pelastamiseksi. Se on todellista jumalallista rakkautta, sillä se kohdistuu Jumalaan ja lähimmäisiimme. Apostoli Johannes vakuuttaa: *”Me rakastamme, koska Jumala on ensin rakastanut meitä.”* (1. Joh. 4: 19).

Toivon, että tämä kirjoitukseni antaa sinulle innoitusta ja halua antaa elämäsi kokonaan Jumalalle ja Jumalan työhön. Tämä saattaa alussa tuntua vaikealta ja pelottavalta, koska joudutaan luopumaan entisistä haluista ja tekemisistä. Jumala on hoitanut tämänkin asian. Entiset halut ja tekemiset alkavat automaattisesti tuntua vastenmielisiltä ja uudet jalot ja ylevät asiat alkavat miellyttää. Tämän voin ilman muuta vahvistaa todeksi omasta kokemuksestani. Tietysti alkuvaiheessa joutuu taistelemaan, mutta taistelu voitetaan Jumalan armosta ja voimasta. Elämä ilman Jumalaa ei ole minkään arvoista ja se johtaa iankaikkiseen kadotukseen, kun taas elämä Jumalan yhteydessä johtaa yltäkylläiseen elämään jo tässä elämässä ja ennen kaikkea iankaikkisessa elämässä. Jeesus nimenomaan sanoi: *”Minä olen tullut antamaan elämän, yltäkylläisen elämän”* (Joh. 10: 10).

19. Saatana – suuri pettäjä

Kerron kokemuksiani salatieteiden vaaroista, koska niiden harrastaminen on viime aikoina lisääntynyt huolestuttavan paljon ja niistä on tullut uskonnon korvike. Salatieteet ovat yksi paholaisen monista työmuodoista ihmisen pettämiseksi ja siksi haluan tällä kirjoituksellani varoittaa salatieteiden vaaroista, koska olin ennen uskoontuloani salatieteiden lumoissa vihollisen eksyttämänä.

Ihminen on luonnostaan kiinnostunut kaikki salatuista ja tuntemattomista asioista. Paholainen käyttää menestyksellisesti hyväkseen tätä ihmisen luontaista ominaisuutta. Hän antaa virikkeitä ja todisteita salattujen asioiden olemassaolosta. Ilman Jumalan sanan perusteellista tuntemusta ihminen on auttamattomasti paholaisen petkutuksien armoilla. Siksi on ensiarvoisen tärkeätä myös tutustua viholliseen, hänen toimintatapaansa ja ennen kaikkea Jumalan antamiin varoituksiin ja ohjeisiin. Raamattu on meidän ainoa ohjekirja vihollisen toiminnan paljastamiseksi.

Kiinnostukseni salatieteisiin ennen uskoontuloani alkoi ufoista. Luin ahkerasti Erich von Däniken ja Tapani Kuninkaan kirjoja ja kävin Ufo-kerhon kokouksissa. Vähän myöhemmin aloin tutkia myös paranormaaleja ilmiöitä Teosofisen seuran puheenjohtajan luennoilla työväenopistossa. Tämän opetuksen seurauksena yhdistin ufot henkimaailman olemassaoloon enkä konkreettisiin avaruusolentoihin, koska ufoista ei ole todistettavasti jäänyt minkäänlaisia todistuskappaleita. Uskoontuloni jälkeen ymmärsin, että ufot ovat myös paholaisen eksytystä saadakseen ihmiset uskomaan korkeimpiin vieraisiin kulttuureihin eikä Jeesukseen ainoana pelastajana.

Ennen kuin tulin uskoon, tutkin siis hyvin innokkaasti paranormaaleja ilmiöitä noin kymmenen vuotta. Luin alan kirjallisuutta, kävin ahkerasti erilaisissa tilaisuuksissa ja tapasin tunnettuja selvännäkijöitä. Liityin lopuksi Suomen parapsykologiseen seuraan. Tämä johtui siitä, että minulla oli lapsuudestani asti paljon yliluonnollisia kokemuksia ja olin kiinnostunut niistä. Kaikki kokemukseni pitivät täysin yhtä alan opetuksen kanssa ja siksi uskoin olevani oikealla tiellä. Uskoin, että parapsykologiasta löytyy totuus. Uskoin löytäneeni kuoleman jälkeisen elämän salaisuuden. Olin eksytettynä onnellinen.

Jälleensyntyminen on kiehtonut ihmisten ajatuksia, koska tällaiset kokemukset ovat antaneet jonkinlaista varmuutta elämän jatkumisesta. Esim. monet pienet lapset ovat vakavissaan tuoneet esiin kokemuksiaan edellisestä elämästään. Parapsykologit väittävät, että Raamatussa mainittu uudestisyntyminen tarkoittaa jälleensyntymistä. He eivät tiedä, mitä uudestisyntyminen on, koska eivät ole itse sitä kokeneet. Ainoastaan uudestisyntynyt ihminen ymmärtää tämän kokemuksen. Hypnoosissa saadut kokemukset ja henki-ilmestyksien kertomukset eivät todista jälleensyntymisestä, koska vihollinen toimii tällä alueella. Raamatun mukaan ihmisellä on vain yksi elämä ennen Jeesuksen takaisintuloa (Saarn. 9:5-6 ja Job 7:9).

Ruumiista irtaantumiskokemukset varsinkin leikkauksen nukutusvaiheessa ovat monille sen kokeneille vahvimpia todisteita elämän jatkumisesta välittömästi kuoleman jälkeen. Itsellänikin on hyvin vajavainen kokemus siitä. Olen juuri ja juuri päässyt vuoteeltani istumaan kehoni ollessa makuuasennossa. Yritin sytyttää valoa, mutta käteni meni vain seinän läpi. Sitten jokin voima veti minut takaisin sänkyyn. Oliko tämä unta vai todellisuutta, se jäi minulle epäselväksi.

Parapsykologit väittävät, että ihmisellä on aineellisen ruumiin lisäksi astraalinen ruumis, joita yhdistää hopealanka eli jonkinlainen energiasäie, jonka paksuus riippuu etäisyydestä. Ihmisen kuollessa tämä hopealanka katkeaa, ja astraaliruumis yksinään on jälleen toimiva ja elävä ihminen eri värähtelytasolla.

Ruumiista irtaantumiskokemuksia ei ole pystytty todistettavasti selvittämään. On kysymys ilmeisesti jonkinlaisesta näkytilasta tai hallusinaatiosta, jollaista esiintyy epänormaaleissa tilanteissa tai vihollisen tai myös Jumalan aikaansaamana. Esim. vihollinen vei Jeesuksen hyvin korkealle vuorelle ja näytti hänelle kaikki maailman valtakunnat ja niiden loiston. Jumalan tempasi Paavalin kolmanteen taivaaseen, paratiisiin, jossa hän kuuli Jumalan salaisuuksia. Ei siten ole kysymys toisesta olomuodosta.

Lopullisesta kuoleman jälkeisestä olotilasta ruumiista irtaantumiskokemukset eivät ole mitään todisteita. Raamattu kuitenkin opettaa, että ihminen on Jumalan hengen ja aineen yhdistelmä, joka tarvitsee molemmat tekijät (1. Moos. 2:7). Ihmistä ei siis ole luotu henkiolennoksi vaan lihaa ja verta olevaksi ruumiilliseksi olennoksi.

Monet ihmiset ovat suuressa surussaan lähteneet etsimään omaisiaan spiritistisiin istuntoihin ja tulleet täysin vakuuttuneiksi heidän olemassaolostaan, koska todisteet ovat heidän mielestään vääjäämättömät. Olen itsekin seurustellut kuolleitten ystäväni kanssa vain unissa mutta sitäkin selvemmin. Minulla on unissakin selvä käsitys kuolleitten tilasta, joten en ole mennyt niiden ansaan. Kun olen niille paljastanut, ettei ole kysymys ystävästäni, ne ovat vihasesti poistuneet. Eräskin niistä sanoi: ”Niinhän te sanotte”, ja poistui heti.

Parapsykologiassa yritetään yhteydenottoa kuolleisiin hyvin innokkaasti, koska siellä on käsitys henkimaailman ilmoituksen mukaan, että tämänpuoleisesta on helpompaa ottaa yhteyttä sinne päin kuin sieltä tänne päin. Tämä yhteydenotto tapahtuu monella eri tavalla, kuten unien, meedioiden, automaattikirjoittamisen ja muiden spiritististen tapojen kautta.

Jumala kieltää ehdottomasti yhteydenpidon vainajahenkiin, koska on kysymys pahoista hengistä (Jes. 8:19). On kysymys petkutuksesta. Vainajahenkien antama tieto on todella supisemista ja mumisemista, jotta he eivät paljastuisi. Vanhan liiton aikana tällaista harjoittavat henkilöt jopa kivitettiin kuoliaaksi Jumalan määräyksensä.

Parapsykologiset tutkimukset ja kaikki pakanauskonnot puoltavat sielun kuolematuomion. Parapsykologit väittävät, että siirtyminen kuolemasta tuonpuoleiseen on kuin ihminen riisuisi vain takin päältänsä eli muututaan välittömästi astraaliruumiiksi, jonka vaellus sitten jatkuu seitsemällä eri energiatasolla. Jotkut sitten joutuvat kehittyäkseen palaamaan vielä takaisin tähän maailmaan. Raamattu puolestaan opettaa, että kuolleet ovat haudoissaan ja pelastetut herätetään vasta Jeesuksen takaisin tullessa, joten elämä ei jatku heti kuoleman jälkeen (Joh. 5:28–29).

Automaattikirjoittaminen on ilmiö, jossa henkilö alkaa kirjoittaa täysin ymmärrettävää tekstiä paperille ilman omaa ajatustaan. Jokin voima ohjaa hänen käsiään. Automaattikirjoitus on parapsykologeille yksi vahva todiste kuoleman jälkeisestä elämästä. Siitä on jo yli 40 vuotta, kun luin yhden tällaisen automaattikirjoituksella tehdyn kirjan. Sen nimi oli Jumalan henkimaailman korjaama uusi testamentti. Uskoin silloin täysin tuohon kirjaan, koska uskoin, että siinä oli lähes 2000 vuoden aikana Raamattuun tulleet virheet korjattu alkuperäiseen muotoon ja oikeiksi. Myöhemmin sitten uskon tuloni jälkeen huomasin, että siinä oli Raamatun suuret pelastustodistukset jätetty pois tai muutettu vähempiarvoisiksi. Kirja oli siis suurta petkutusta. Pahat henget olivat olleet asialla.

Yksi vahva todiste on myös meedioiden kautta puhuvat ja laulavat henget. Televisiossakin esiintyi aikoinaan eräs naishenkilö, jonka kautta jo aikoja sitten kuolleet tunnetut laulajat lauloivat. Hänen äänensä muuttui sen mukaan, oliko kysymyksessä mies tai nainen. Laulut vaikuttivat hyvin aidoilta ja olivat kyseiselle naishenkilölle täysin vieraita, vaikkakin hänen ilmeensä olivat vähemmän kaunista katseltavaa. Raamatun mukaan kuolleet eivät tiedä mitään, koska ihmiset tullaan herättämään vasta tämän maailman päätyttyä joko iankaikkiseen elämään tai kadotukseen. Vihollinen toimii meidioiden kautta.

Monet ennustajien ja selvänäkijöiden kautta saadut tiedot näyttävät usein hämmästyttävän oikeilta ja toteutuvilta. Tietävätkö he todella tulevaisuudesta ja muista ihmisiltä salatuista asioista? Selvänäkijöiden tiedot ovat ihme kyllä hyvin hämmästyttäviä. On saatu hyvinkin tarkkoja tietoja ja toteutuneita tulevaisuuden ennustuksia, jotka eivät voi olla sattuman oikkuja. Raamattukin myöntää tämän. Mistä sitten on kysymys? On kysymys petoksesta. Pimeyden voimien asiamiehet ovat liikkeellä. He tuntevat uhrinsa elämänvaiheet ja ohjaavat hänen tulevaisuuttaan. Jumala kehottaa ehdottomasti kysymään asioita ainoastaan Häneltä henkimaailman sijaan.

Itselläni on kolme kokemusta selvänäkijöiden luona käymisestä. Tunnetuin heistä lienee Aino Kassinen. Hän ei tiennyt muistaakseni mitään erikoista minusta. John Sundströmiä eli Sunntaa arvostettiin paljon parapsykologisissa piireissä lähinnä hänen kyvystään nähdä ihmisen aura, josta voidaan päätellä ihmisen luonnetta, mie-

lentilaa ja elimellisiä vikoja. Hän ennusti myös tulevaisuutta uniensa kautta. Hän totesi aurastani, että minulta on leikattu umpisuoli, joka piti paikkansa. Hän ennusti mm. oman kuolemansa tapahtuvan muistaakseni 73-vuotiaana. Tämä ei toteutunut. Hän eli muistaakseni noin 80-vuotiaaksi. Paras kokemuksen oli käyntini erään tunnetun korteista ennustajan luona käyntini. Näin jopa ennen sitä unta, että minun piti maksaa hänelle 20 markkaa, mikä herätti luottamustani häneen. Hän tiesi nykyisestä elämästäni ihmeteltävän paljon. Tulevaisuudestani hän ennusti, että tulen katsoomaan kuolemaa silmästä silmään risteyskolarissa. Tämä ei ole vielä toteutunut, vaikka ennustuksesta on jo kulunut yli 40 vuotta. Jumalan suunnitelmat olivat toiset. Ehkä ennustus olisi mahdollisesti toteutunut, jos en olisi ottanut Jeesusta elämäni Herraksi.

Vihollinen pystyy ilmoittamaan asioita nykytilanteesta, mutta tulevaisuutta hän ei tiedä. Korkeintaan hän voi aavistaa jotakin nykyisten tilanteiden pohjalta. Jumala on salannut ihmisiltä tulevaisuuden heidän parhaaksensa. Ainoastaan määrätty tulevaisuuden suunnitelmansa hän on ilmoittanut profeettojensa kautta (Aam. 3:7).

Ihmiset juoksevat nykyisin kaikenlaisten henkiparantajien luona hakemassa apua. Näitä parantumisilmiöitä tapahtuu sekä kristillisissä piireissä että salatieteiden piirissä. Ovatko kaikki parantumisilmiöt Jumalasta vai mistä on kysymys? Parapsykologian piirissä käsillä parantaminen on hyvin suosittua. Tapahtuu myös kaukoparantamista. Parantajasta virtaa käsien kautta voimaa parannettavaan ja parantumista todella tapahtuu. Paholaisen tehokkaimpia työkaluja on myös parantaminen, jonka tarkoituksena on johtaa ihminen eroon Jumalasta ja näin iankaikkiseen tuhoon. Hän käyttää sitä kristillisissäkin piireissä Raamatun totuuksien eksyttämistarkoituksessa. Raamattu puolestaan kehottaa kääntymään Jumalan puoleen sairauksien kohdatessa (Jaak. 5:14–15).

Paranormaalit ilmiöt ovat täysin vastakkaisia Jumalan Raamatussa antamille tiedoille. Mistä tämä vastakkaisuus johtuu? Parapsykologinen tutkimus nojautuu tieteseen, tutkimuksiin ja kokemuksiin. Yritetään ihmisjärjellä ottaa asioista selvää, eikä uskota Jumalan ilmoitukseen. Siksi joudutaan harhateille. Ei ymmärretä vihollisen petkutuksen mahdollisuutta. Paranormaalien ilmiöiden todellisia asiantuntijoita ovatkin todellisuudessa ne, jotka tutkivat näitä asioita Raamatun pohjalta. On hätkähdyttävää todeta, että parapsykologinen opetus ja kaikki pakanauskonnot ovat pääpiirteissään samanlaisia ja kristinuskosta täysin poikkeavia. Mistä tämä johtuu? Se johtuu siitä, että niitä johtaa tämän maailman ruhtinas eli saatana, jolle ihminen antoi syntiinlankeemuksessaan vallan. Jos ihminen ei usko Jumalan ilmoitukseen, hän on automaattisesti saatanan eksyttämä. Hän antaa niin vahvoja todisteita sielun kuolemattomuudesta, että ilman Raamatun apua viisainkin eksyy.

Parapsykologisissa tutkimuksissa esiintyvät hyvät henget eivät ole hyviä vaan hyviksi tekeytyvä pimeyden enkeleitä, langenneita enkeleitä, joiden tarkoituksena on johtaa ihmiset myös erilaisten paranormaalien ilmiöiden kautta kadotukseen, johon heidät itsekin on jo tuomittu. On kysymys maailmankaikkeuden suurimmasta taistelusta Kristuksen ja saatanan välillä. Saatanan paras ase on hänen ensimmäinen

valheensa: ”ei, ette te kuole”. Se on yhä edelleen hänen paras valheensa ja se toimii paranormaaleissa ilmiöissä todella kiitettävästi.

Ilmestyskirja paljastaa, että saatana tulee toimimaan lopun aikana ennen Jeesuksen tuloa erityisesti ihmeiden ja spiritismin kautta (Ilm. 16:14), joita hän toteuttaa mm. monien erilaisten parannormaalisten ilmiöiden kautta. Näiden ilmiöiden salaisuus ei paljastu minkäänlaisten tieteellisten tutkimusten ja mietiskelyjen tuloksena. Ainoastaan Raamatun tutkistelu johtaa oikeaan ratkaisuun ja antaa turvan saatanan petoksesta.

Kautta aikojen ihmiset ovat olleet kiinnostuneita tulevista tapahtumista ja varsinkin omasta tulevaisuudestaan. Tähän tarjoaa erinomaisen mahdollisuuden tähdistä ennustaminen eli astrologia. Uskotaan, että taivaan suurilla taivaankappaleilla auringolla, kuulla, kiertotähdillä ja eläinradan kuvioilla on voima hallita ihmisen käyttäytymistä ja tulevaisuutta. Täytyy heti aluksi mainita, että en ole astrologian asiantuntija, mutta yritän puhua siitä Raamatun ja omien kokemuksieni valossa.

Ennen uskoontuloani harrastin astrologiaa jonkin verran. Kävin mm. astrologian kurssin työväenopistossa. Kurssin pohjalta laadin sitten syntymäkarttoja tuttavilleni. Tutkin heidän nousevan merkkinsä ja muiden taivaankappaleiden sijainnin heidän syntymähetkellään. Yritin sitten ohjeiden mukaan selitellä heidän luonnettaan ja tulevaisuuttaan tämän syntymäkartan pohjalta. Tulin turhautuneeksi. Astrologisissa piireissä oltiin eri mieltä nousevan merkin ja aurinkomerkin merkityksestä. Lisäksi eri taivaankappaleet muodostivat niin monenlaisia mahdollisuuksia, että oli melkein mahdotonta tehdä mitään varmaa ja tarkkaa analyysia. Jätin astrologian harrastuksen. Oli tuosta harrastuksesta kuitenkin jotain hyötyä. Opin tuntemaan taivaankappaleiden liikkeitä maahan nähden ja totesin niiden muodostavan ihmeellisiä ratoja johtuen samanaikaisesta maan liikkeestä.

Astrologian katsotaan alkaneen kaldealaisten keskuudesta Babyloniasta. Sieltä se sitten levisi ympäri maailmaa ja keskiajalla se oli yksi maanosamme lempitieteistä. Raamattu yhdistää myös astrologian ja Babylonian toisiinsa. Danielin kirjassa nimittäin kerrotaan ajasta, jolloin Israelin kansa oli tottelemattomuutensa takia pakanallisen kuninkaan Nebukadnessarin alaisena Babylonin pakkosiirtolaisuudessa noin 500 vuotta eKr. Myös tähtienselittäjien mainitaan silloin olleen kuninkaan neuvonantajia.

Danielin kirjan toisessa luvussa kerrotaan kuningas Nebukadnessarin unesta (Dan. 2:27,28), jossa Jumala ilmoitti kuvapatsaan muodossa koko maailmanhistorian aina ajan loppuun asti. Daniel ei siinä antanut mitään arvoa tähtienselittäjille. Hän yhdisti heidät jopa noitiin. Daniel turvautui ainoaan oikeaan ja luotettavaan neuvonantajaan: Jumalaan.

Horoskooppimerkkien ominaisuudet ovat usein niin laadittuja, että ne sopivat monille muillekin ihmisille. Monet näkevät itsessään juuri niitä ominaisuuksia, joita oma horoskooppimerkki edellyttää, toiset enemmän ja toiset vähemmän. Toisista taas tuntuu, että he ovat kaukana omasta horoskooppimerkistään. Niin kuin alussa mainitsin, ollaan myös eri mieltä aurinkomerkin ja nousevan merkin merkityksestä.

Aurinkomerkillä tarkoitetaan sitä eläinradan kuviota, jossa aurinko on syntymähetkellä ja nousevalla merkillä sitä eläinradan kuviota, joka on juuri nousemassa syntymähetkellä. Minun aurinkomerkkini eli horoskooppimerkkini on kaksonen. Nousevaa merkkiäni ja tähtien asentoja en enää muista. Omasta mielestäni olen luonteeltani kaikkea muuta kuin kaksonen.

Mitä tulee taas tulevaisuuden ennustamiseen, monet astrologiset ennusteet näyttävät toteutuneen, mutta eivät kuitenkaan sataprosenttisesti. Saattaa olla, että viholisella on sormensa pelissä saadakseen ihmiset uskomaan niihin eikä Jumalan saanaan. Jumala sallii ennustusten toteutua kokeillakseen, uskooko ja seuraako ihminen vieraita jumalia vai Herraa (5. Moos. 13). Raamatussa on monia vakavia varoituksia tähdistä ennustamisesta (2. Kun. 23:5, Jes. 47:13–14, Aam. 5:26 ja Ap.t. 7:42–43).

Raamatussa kerrotaan, kuinka tähti ohjasi itämaan tietäjiä Jeesus-lapsen luo. Olen lukenut lehdistä, että tuo tähti olisi ollut jokin suurten kiertotähtien konjunktio. Kun ei uskota Jumalaan ja Jumalan voimaan, yritetään keksiä ihmeille jokin luonnollinen ja tieteellinen selitys. Näin on käynyt Betlehemin tähden kanssakin. Raamattu nimenomaan kertoo, että tähti kulki tietäjien edellä ja pysähtyi sen paikan yläpuolelle, missä lapsi oli. Paljon uskottavampi on selitys, että tähti oli enkelijoukko, joka ilmestyi myös paimenille. Raamatun profetioissa nimenomaan tähdillä kuvataan enkeleitä.

Itämaan tietäjiä pidetään asuinseutunsa johdosta pelkästään astrologeina, kun ei tunneta Raamatun historiaa. Heidän omassa maassaan oli nimittäin säilynyt Babyloinin pakkosiirtolaisuuden ajalta heprealaisia kirjoituksia, joissa oli ennustettuna Jeesuksen syntymä. Itämaan tietäjien joukossa oli myös rehellisiä ja Jumalaa pelkääviä miehiä, jotka tutkivat heprealaisia kirjoituksia ja jumalallinen valo johti heidät niiden kautta Jeesus-lapsen luo.

Astrologialla on siinä mielessä yhteyttä paholaiseen, että sen tarkoituksena on johtaa ihmisiä kysymään neuvoa ja tulevaisuutta luoduilta taivaankappaleilta eikä niiden luojalta eli Jumalalta. Astrologiaa voidaan siten verrata myös pakanalliseen auringon jumalan Baalin palvontaan, mikä oli epäjumalan eli paholaisen palvontaa. On mielenkiintoista todeta, että muinaisessa Babyloniassa astrologeilla oli amulettina Auringon sinetti, jossa oli 36 neliön muotoon järjestettyä numeroruutua, joiden lukuarvojen summaksi tuli 666 eli pedon luku. Pedon luvulla on juurensa jo sielä muinaisessa Babyloniassa. Se liittyy siis Auringon palvontaan. Astrologiassa on vielä nykyäänkin kukin 12 eläinkuviosta eli huoneesta jaettu kolmeen tarkempaan osaan eli muodostuu yhteensä myös 36 osaa, joiden kautta tehdään sitten tarkempi luonneanalyysi.

Eräs kirja kertoo tositapahtumana nuoresta miehestä, jolle astrologi ilmoitti, että hän tulee solmimaan kaksi avioliittoa, joista vasta jälkimmäinen olisi hänelle oikea. Miehen ensimmäinen avioliitto oli onnellinen ja siitä syntyi kolme lasta. Hän kuitenkin uskoi astrologiin ja purki ensimmäisen avioliittonsa ja meni uudelleen avioon uskoen, että vasta toinen avioliitto olisi oikea ja vielä onnellisempi. Tämä toi-

nen avioliitto kuitenkin epäonnistui täysin ja päättyi muutaman kuukauden jälkeen avioeroon. Mies oli joutunut astrologisen ennustuksen uhriksi, jolla oli kohtalokkaat seuraukset hänen elämälleen. Sama kirja kertoo myös eräästä opiskelijasta, joka rahoitti opiskelunsa laatimalla yhden ainoan horoskoopin, joka sopi kaikille ihmisille ja kaikki tunnistivat siitä itseään miellyttäviä ominaisuuksia. Hänen kokeilunsa oli täydellinen menestys ja hän sai asiakkailtaan paljon kiitoskirjeitä. Eräässä lehdes-
sä taas kerrotaan, kuinka eräs filmitähtien suosima astrologi saa vuosittain satumaisia summia ja kuinka eräs Colar-nimeä käyttävä yrittäjä on myynyt yli sata miljoonaa horoskooppia dollarin kappalehinnalla. Tietysti on myös rehellisiä ja vilpittömiä astrologeja, jotka haluavat auttaa ihmisiä heidän ongelmissaan. He uskovat jossain määrin astrologiaan, mutta eivät tiedä, että se on Jumalan tahdon vastaista. He eivät ole perehtyneet Raamattuun.

Meillä on luotettava opas saada selville tulevia tapahtumia eli Raamattu. Voimme kääntyä pois tähdistä itse tähtien Luojan puoleen. Raamatussa on varoittavia esimerkkejä siitä, kuinka israelilaiset ottivat vaimoja pakanakansoista ja omaksuivat heidän tapojaan ja lähtivät palvelemaan vieraita jumalia ja näin vieraantuivat Herrasta. Näin saattaa käydä astrologian suhteenkin, koska se on juuri lähtöisin pakanuudesta ja on epäjumalanpalvelusta. Vaikka horoskooppien seuraaminen useimmiten on vain harmitonta ajanvietettä, on turvallista pysyä siitä kokonaan erossa ja uskoa ja luottaa yksinomaan Jumalaan ja Hänen johdatukseensa. Saattaa nimittäin toteutua tunnettu sananparsi: Jos annat pirulle pikkusormen, menee koko käsi.

Jumala on sanansa mukaan ilmoittanut Raamatussa kaikki, mitä meidän tulee tietää tulevaisuudesta. Herra on myös luvannut huolehtia omistaan kuin silmäterästä. On turvallista ja huoletonna jättää kaikki asiat Herran johtoon. Herra on erityisesti antanut meille rukousmahdollisuuden, jossa voimme esittää Hänelle kaikki asiamme, niin pienet kuin suuretkin. Monet rukousvastaukset antavat täydellisen varmuuden siitä, että Herra kuulee rukouksemme ja täyttää ne sillä tavalla, kuin Hän näkee meidän parhaaksemme.

Harrastin myös ennen uskoontuloani pari vuotta joogaa, tosin vain alkeita eli asantoja. Kokemukseni siitä oli, että jooga on mielestäni vain ajantuhlausta, koska saman hyödyn saa normaalista voimistelusta, venyttelystä, liikunnasta, levosta ja kaikin puolin terveellisestä elämästä. Joogan vaara on mielestäni siinä, että se on myöhemmässä vaiheessa itämainen uskonto ja me alistumme siinä hyvistä joogaliikkeistä huolimatta vihollisen alueelle. Parasta on pysyä siitä kokonaan erossa.

Olen äärettömän kiitollinen Jumalalle siitä, että Hän pelasti minut noilta salatieteiden vaaroilta ja pettäjän valheilta Jeesuksen ristin juurelle. Se on valtavan suuri armo ja rakkaus Jumalalta. Siksi haluan palvella Häntä parhaan kykyni mukaan. Haluan myös erityisesti varoittaa ihmisiä salatieteiden vaaroista. Tiedän kokemuksesta, kuinka monet ovat totuuden etsijöinä joutuneet vilpittömyydestään ja rehellisyydestään huolimatta tuohon petokseen ja heidän on mahdotonta päästä pois sieltä ilman Jumalan apua. Toisaalta tunnen taas monia, jotka ovat kokeneet Jumalan pelastavan käden.

Toivon, että tämä esitykseni on omalta osaltaan kertonut salatieteiden vaaroista ja että on parasta pysyä erossa kaikista niihin viittaavista toiminnoista. Ehkäpä tähän päätteeksi sopivat hyvin Efes. 6:11–18 sanat: ”*Pukekaa yllenne Jumalan taisteluvävarustus, jotta voisitte pitää puolianne Paholaisen juonia vastaan. Emmehän me taistele ihmisiä vastaan vaan henkivaltoja ja voimia vastaan, tämän pimeyden maailman hallitsijoita ja avaruuden pahoja henkiä vastaan. Ottakaa siis yllenne Jumalan taisteluvävarustus, niin että kykenette pahan päivän tullen tekemään vastarintaa ja selviytymään taistelusta pystyssä pysyen. Seiskää lujina! Kiinnittäkää vyöksenne totuus, pukeutukaa vanhurskauden haarniskaan ja sitokaa jalkineiksenne alttius julistaa rauhan evankeliumia. Ottakaa kaikessa suojaksenne uskon kilpi, jolla voitte sammuttaa pahan palavat nuolet. Ottakaa myös pelastuksen kypärä, ottakaa Hengen miekka, Jumalan sana. Tehkää tämä kaikki rukoillen ja anoen. Rukoilkaa joka hetki Hengen antamin voimin. Pysykää valveilla ja rukoilkaa hellittämättä kaikkien pyhien puolesta. Rukoilkaa myös minun puolestani, että minulle annettaisiin oikeat sanat suuhun, kun ryhdyn puhumaan, ja että voisin rohkeasti julistaa evankeliumin salaisuutta”.*

20. Ruokavalio

Kun vielä ennen uskoontuloani liikuin salatieteiden lumoissa, aloin siellä myös suosia itämaisista vaikutteista kasvisravintoa, tosin väärällä tavalla. Minulle tuli nimittäin aluksi heikkouskohtauksia, kun en syönyt tarpeeksi valkuaista, ja myös siksi, että keho vaatii aikaa ruokatottumuksien muutokseen. Kun tulin uskoon, niin kasvisravinnon suositus löytyi myös Raamatusta ja se vahvisti uskoani siihen.

Jumala on antanut sanassaan Raamatussa omalle kansalleen terveysohjeita, joista vasta nykyajan tiede on päässyt samaan tulokseen. Näiden terveysohjeiden tarkoituksena on antaa ihmisille hyvä ja terve elämä, niin että he eläisivät pitkän elämän ilman erilaisia sairauksia. Valitettavasti vielä nykyään laiminlyödään näitä terveysohjeita ja ihmiset sairastuvat ja kuolevat ennen aikojaan. Tosin nyky-yhteiskunnassa on muitakin teknisen kehityksen tuomia sairauksien syitä, joita tavallisella ihmisellä ei ole mahdollisuuksia välttää. Hän voi kuitenkin parantaa ratkaisevasti omaa terveyttään noudattamalla Jumalan antamia terveysohjeita.

Kun insinööri suunnittelee jonkin koneen, hän antaa käyttöohjeissa tarkat tiedot koneessa käytettävästä öljystä ja polttoaineesta. Tällä hän takaa koneen moitteettoman toiminnan ja pitkän kestoian. Huolellinen koneen omistaja seuraa sitten tarkalleen näitä ohjeita saadakseen kaiken hyödyn koneesta. Näin on myös Jumala toiminnut. Hän suunnitteli ja loi ihmisen omaksi kuvakseen, joka sitten valitettavasti turmeltui syntiinlankeemuksessa. Hän halusi kuitenkin säästää turmeltunutta ihmistä erilaisilta sairauksilta ja antoi hänelle käyttöohjeet terveeseen elämään. Eli Jumala, joka on suunnitellut ihmisen, tietää parhaiten hänen henkisen ja fysiologisen olemuksen ja näin pystyy antamaan parhaimmat ohjeet sen toiminnan varmistamiseksi.

Jumala on antanut eläimille vaiston, joka ohjaa niitä syömään niille sopivaa ravintoa. Sen sijaan Jumala on antanut ihmiselle vapaan tahdon valita ravintonsa Jumalan ohjeiden mukaan, jotka löytyvät Raamatusta. Aikamme tappavat taudit johtuvat suurelta osin siitä, ettemme välitä Jumalan ohjeista vaan syömme vääränlaista ravintoa.

Ensimmäinen ja paras ruokavalio, joka ihmiselle annettiin luomisen jälkeen, oli

kasvisravinto, joka kasvaa maan yläpuolella eli hedelmät, pähkinät, vilja. (1. Moos. 1:29). Syntiinlankeemuksen jälkeen olosuhteet maan päällä muuttivat ja ihmiselle annettiin toiseksi paras ruokavalio, joka oli vihannekset (1. Moos. 3:17,18). Vedenpaisumuksen jälkeen olosuhteet maan päällä muuttuivat täysin. Maapallo oli sitä ennen ollut tasalämpöinen ilmakehän yläpuolella olleen vesikerroksen takia, joka vedenpaisumuksessa tuli alas. Koko maapallo kylmeni navoiltaan ja ilmasto muuttui ratkaisevasti. Maan pinta muuttui vedenpaisumuksen seurauksena täysin. Silloin syntyivät suuret valtameret ja korkeat vuoret. Ravinnon saanti vaikeutui, jonka johdosta Jumala salli ihmisille ravinnoksi myös eläinten lihan syönnin (1. Moos. 9:3).

Autiomaavaelluksen aikana Jumala sitten antoi tarkat ohjeet eläimistä, jotka olivat syötäviä (5. Moos. 14:2–6). Pääsääntö syötäville nisäkkäille oli, että niillä on sorkat ja että ne märehähtävät. Jumala antoi myös luettelon eläimistä, joiden lihaa ei saanut syödä (5. Moos. 14:7,8) sekä luettelon syötävistä ja kielletyistä linnuista (5. Moos. 14:11). Vesieläimistä Jumala antoi ohjeeksi syödä vain vesieläimiä, joilla on evät ja suomut (5. Moos. 14:9,10). Sitä vastoin ehdottomasti kiellettyä on syödä sianlihaa (3. Moos. 11:7). Ehdottomasti oli myös kielletty rasvan ja veren syönti (3. Moos. 3:17).

Kielto syödä sianlihaa ja muiden kiellettyjen eläinten lihaa ei koskenut ainoastaan juutalaisia, niin kuin usein väitetään, koska kielto on voimassa myös Jeesuksen takaisin tullessa (Jes. 66:15–17). Sianliha on nykyisin yleisesti käytetty liharuoka. Sitä on sekoitettu kaiken lisäksi moniin ruokalajeihin ja varsinkin makkaroihin. Uskon, että juuri sianlihan syönti on yksi tärkein tekijä sydän- ja verisuonitauteihin sekä syöpään, joihin kuolee nykyaikana moni ihminen ennen aikaansa. Siat ovat jätteiden syöjiä niin kuin ravut, mateet ja monet muut raadonsyöjät, joihin ne on tarkoitettukin eikä ihmisravinnoksi. Usein vedotaan joihinkin Uuden testamentin teksteihin ja sanotaan kaikkien ruokien olevan syötäviä. Tämä on totta, mutta ne on ymmärrettävä oikein niiden tekstiyhteyden perusteella. Niillä tarkoitetaan nimenomaan Jumalan salliman lihan syöntiä.

Jumala on antanut profeetallisen ilmoituksen mukaan tietoa, että viimeisinä aikoina kaikki liha tulee syömäkelvottomaksi erilaisten eläimissä olevien sairauksien ja muiden syiden takia ja olisi mahdollisuuksien mukaan siirryttävä kasvisruokiin. Tosin niissäkin on jo paljon myrkkyä johtuen saastumisesta, mutta kuitenkin paljon vähemmän kuin eläimissä ravintoketjun päässä. Tietysti sairaudet johtuvat myös monista muista syistä, mutta ravinto on pääasiallinen syy. Jos ei pysty jättämään lihaa, olisi Jumalan tahdon mukaista syödä vain sallittua lihaa.

Kasvisravintoa suositellaan profeetallisen sanan ja ravitsemustiedon kautta lopun aikana mm. seuraavista syistä:

- Nisäkkäissä, kaloissa ja linnuissa on nykyisin paljon sairauksia.
- Eläimille syötetään sopimatonta ruokaa, kuten esim. lehmille aiemmin luujauhoa maidon tuottamiseksi.
- Eläimet lihotetaan keinotekoisesti myyntiä varten, jolloin lihassa on ylimääräis-

tä siihen kuulumatonta ainetta.

- Eläimet kasvatetaan ahtaissa häkeissä, jolloin niihin kerääntyy erilaisia haitallisia aineita.
- Eläimille syötetään antibiootteja, jotka turmelevat lihan ominaisuudet.
- Eläimet kuljetetaan ja teurastetaan väärin, jolloin niihin kerääntyy virtsa-aineita.
- Eläimet ovat saastuneita erilaisista teollisuusmyrkyistä.
- Eläinten sisäelimiin kertyvät eniten erilaiset myrkyt.
- Eläimissä ravintoketjun päässä on enemmän saasteita kuin kasviksissa

Voista ja maidosta puhutaan kautta Vanhan testamentin niin kunnioittavaan sävyyn, että niitä käsiteltiin juhlaruokina. Niitä ei ylensyöty. Voinaan käytöstä ei ollut haittavaikutuksia. Tosin nykyisin, kun eläimissä on paljon sairauksia, maitotuotteet eivät ole entisenlaisia. Itse olen lopettanut maitotuotteiden syönnin. Toinen erittäin arvostettu rasvatuote oli oliiviöljy, jota käytettiin ravintona leipomiseen ja lisäksi eri ruokalajeissa (Hes. 16:13). Raamattu kertoo myös hunajasta, mutta sitä piti syödä kohtuullisesti (Sananl. 25:16,27). Raamattu varoittaa myös väkijuomien käytöstä (Sananl. 23:31–35). Jotkut ihmiset elävät kuitenkin pitkään ja terveinä välittämättä näistä Raamatun terveysohjeista, koska he ovat fysiologiltaan vahvoja, mutta näin ei ole kaikilla. Siksi on turvallista oman etunsa vuoksi noudattaa Raamatun ohjeita.

Raamatussa on myös puhtauteen, siisteyteen, liikuntaan, auringonvaloon, vedenkäyttöön, mielenterveyteen, työntekoon ja moniin muihin asioihin liittyviä terveysohjeita, jotka ovat vasta nykyaikana valjenneet ihmisille teknisen kehitys- ja tutkimustyön tuloksena.

Eräässä elämänvaiheessa totesin painoni nousevan uhkaavasti. Olin kymmenen kiloa ylipainoinen. Silloin jätin valkoisen viljan ja sokerituotteet pois ruokavaliostani ja painoni alkoi vähitellen laskea ja pysähtyi normaalipainoon.

Valkoisesta jauhosta puuttuu jyvän kuoriaines, sen alla oleva vitamiinipitoisin osa ja alkio. Tarkoissa tutkimuksissa on havaittu, että kun vehnäjyvä kuoritaan, se menettää noin 93 % B¹ vitamiinipitoisuudestaan. Lisäksi valkoisesta leivästä puuttuu enemmän kuin puolet muista B-ryhmän vitamiineista. Mitä merkitsee syödä vain valkoisia viljatuotteita sokerin kanssa? Siitä on seurauksena puutostauteja. Ihmiset syövät, lihovat ja näyttävät voivan hyvin, mutta sairastuvat vähitellen.

Sokeri on todettu kalkin ryöväjäksi ja hammasmäädän aiheuttajaksi. On havaittu, että sokeri kuluttaa myös B-ryhmän vitamiineja. Runsaasti sokeria käyttävän elimistö kärsii jatkuvaa B-vitamiinin puutetta, joka aiheuttaa häiriöitä hermostossa ja aivoissa ja elimistön proteiinitasapainossa. Se heikentää valkoisten verisolujen kykyä torjua elimistöön tunkeutuvia mikrobeja ja näin alentaa elimistön vastustuskykyä erilaisia tartuntatauteja vastaan. Sokerin on todettu muiden tekijöiden ohella erääksi sydän- ja verisuonitautien aiheuttajaksi. Sydäninfarktiin sairastuneet syövät yleensä paljon enemmän sokeria kuin terveet. Yleensä on tunnettua, että runsas sokerin käyttö aiheuttaa rasvatautia eli liikalihavuutta, joka puolestaan lisää muiden sairauksien alttiutta.

Uskon, että monipuolinen kasvisravinto silloin tällöin kananmunalla ja kalalla täydennettynä on pitänyt terveyteni hyvänä tähän asti. Uskon myös, että Jumalan luomassa kasvisravinnossa ovat vitamiinit ja kivennäisaineet oikeassa suhteessa ja muodossa ihmiskeholle. On vain huolehdittava B¹²- ja D-vitamiinin saannista. Minulla todettiin eräässä vaiheessa B¹²-vitamiinin puutos, kun se aiheutti oireita. En käytä mitään jatkuvia ja säännöllisiä lääkkeitä eikä minulla ole ollut mitään vakavampia sairauksia. Verenpaineeni ja kolesteroliarvoni ovat normaalit. Ennen kasvisravintoon siirtymistäni verenpaineeni oli koholla ja lääkäri kehotti seuraamaan sitä.

Haluan vielä lopuksi tuoda yhden ja kaikkein tärkeimmän asian esille ja se on luottamus Jumalaan. Omasta kokemuksestani voin sanoa, että usko ja luottamus Jumalaan ovat antaneet minulle rauhan ja tarkoituksen tässä elämässä. Elämä ei enää tunnu tyhjänpäiväiseltä ja merkityksettömältä. Se antaa näin eläkeiässäkin päämäärän, joka johtaa elämän ymmärtämiseen Jumalan lahjana. Kun on tarkoitus ja toimintaa Jumalan kunniaksi, niin elinvoima ja mielekkyys säilyvät ja näin sairaudetkin kaikkien tietojen mukaan pitäisi pysyä paremmin poissa. Uskon myös, että Jumala pitää hänelle antautuneen ihmisen elämää yllä omaksi kunniakseen: ”*Syöte-pä siis tai juotte tai teettepä mitä tahansa, tehkää kaikki Jumalan kunniaksi*” (1. Kor. 10:31).

21. Seurakunta

Liityin Helsingin Annankadun adventtiseurakuntaan 8.5.1976. Olin siellä aluksi rivijäsenenä, kunnes vähitellen ryhdyin erilaisiin tehtäviin. Eräässä vaiheessa minut valittiin kotiseutulähetysjohtajaksi ja myöhemmin seurakunnan vanhimmaksiksi. Kun sitten Espooseen perustettiin 7.2.1990 oma ryhmä, toimintani keskittyi sinne. Espoon ryhmälle vuokrattiin kokouspaikka Kivenlahdesta, Kivenlahdenkatu 3. Toiminnasta selostuksia seurakuntalehdessämme (Nyky aika nro 6/11.2.1999 ja 19/12.5.1999). Ryhmä muutettiin seurakunnaksi 27.5.2000 ja toimintani siellä jatkui edelleen kotiseutulähetysjohtajana ja seurakunnan vanhimpana. Vuokra-avustuksien loputtua jouduimme vuokraamaan pienemmän tilaan Soukasta ja myöhemmin yksittäisiä vuokra-aikoja Soukan palvelutalosta. Taloudellisen tilanteemme, pienen jäsenmäärän ja työn vähentämisen takia päätimme seurakuntakokouksessa 4.12.2012 lakkauttaa Espoon seurakunnan ja jatkaa toimintaamme Annankadun seurakunnan ryhmänä.

Seurakunnan huoltajina ovat olleet pastorit Simo Vehkavuori, Seppo Vehkavuori, Harri Kuhalampi ja Pekka Tähti sekä seurakuntamme työntekijät Kerttuli Giantzaklidis, Terhi Turkka ja Liia Kaitainen.

Sananjulistustyön lisäksi olemme pitäneet erilaisia yleisötilaisuuksia omissa tiloissamme tai koulutiloissa kuten mm. myyjäisiä, kasvisruokakursseja ja -tilaisuuksia, musiikkitilaisuuksia, EU-ruokajakelua, vaatekeräystä, parisuhdeseminaarin ja näyttelyitä. Järjestimme myös Uudenmaan aluejuhlat 28.9.2002 Espoonlahden koululla. Kulmakiven nettisivut avattiin 28.1.2004. Nykyisin osoite on www.kulmaki-vi.adventist.fi.

22. Evankeliointityö

Aloitin oman evankeliointityöni jakamalla Kirjeellisen Raamattuopiston mainoskortteja postiluukkuihin. Se on helppoa työtä, kun vain on hyvä kunto. Sitä olen jatkanut silloin tällöin aina tähän päivään asti. Sitä saa kaksinkertaisen hyödyn: hyvän kunnon ja mielen.

Sympatia-keräys ovelta ovelle on ollut myös melkein jokavuotinen lähetystyömuoto, koska sillä tavoin olen voinut antaa panokseni myös vähävaraisten hyväksi. Sympatia-työ on varojen keräämistä, josta 50 % menee kotimaahan ja 50 % kehitysmaihiin kasvatus-, nuoriso-, raittius-, lääkintä- ja sosiaaliseen työhön. Myönnän, että lähteminen on aina vaikeata, mutta keräyksen jälkeen tulee hyvä mieli ja kiitollisuus kokemuksista.

Vuoden 1980 vaiheilla sisätautiopin dosentti Matti Miettinen laati Koko ihminen terveeksi-c-kasettisarjan, jota kävimme ovilla tarjoamassa yksitellen ihmisille kuunneltaviksi. Sarjassa oli 20 kasettia. Kävimme sitten kasetin ottaneiden luona kysymässä heidän mielipidettään siitä ja tarjoamassa seuraavaa kasettia. Tämä työmuoto tuntui aika työläältä ja se tyrehtyi tällaisena ovelta ovelle -työmuotona.

Vuonna 1984 pidin Ilkka Kuikan kanssa kodissani toimintaryhmän pastori Monierin opetusmateriaalin pohjalta seurakunnan jäsenten kanssa. Saman ohjelman toistaminen alkoi vähitellen kyllästyttää. Jonkin ajan kuluttua saimme erään ulkopuolisen mukaan ja se antoi intoa jatkaa ryhmäämme.

Vuonna 1985 pidin Ilkka Kuikan kanssa pastori Vilho Makkosen laatiman diasarjan Parempi vaihtoehto, jossa oli sekä terveys- että hengellinen aihe. Tilaisuuksia oli 25. Sarja oli erittäin hyvä, mutta sitä oli työlästä pitää suuren diakuvamäärän ja äänikasettien ja niiden yhteensovittamisen takia. Nyt olenkin laatinut tämän sarjan tietokoneelle, jolloin ohjelma käynnistyy yhdellä napin painalluksella.

Tämän jälkeen innostuin pitämään Ilmestyskirja -seminaareja. Tämä johtui siitä, kun amerikkalainen pastori Mark Finley piti Kallioniemessä oppitunnin seminaarista ja sen pitämisestä. Innostuin tästä seminaarista, koska olin kiinnostunut Raamatun profetioista. Seminaarissa on 24 opintovihkoa. Teimme toverini kanssa järjestelyn, että pidimme kaksi opintovihkoa illassa kerran viikossa. Toinen meistä johti toisen ja toinen toisen vihon. Näin seminaari ei kestänyt kauan ja ei käynyt meille ansiotyössäkävijöille liian raskaaksi eikä myöskään kuulijoille, vaikka seminaarissa oli paljon asiaa. Näin sarjassa oli kokouksia yhteensä 13. Kokouspaikaksi valitsim-

me yleensä koulun luokkahuoneen. Seminaarin osallistujamäärä on ollut keskimäärin 10.

On innostavaa todeta kuinka monille on avautunut Raamatun totuudet ja he ovat sen jälkeen seuranneet Jeesusta antaumuksellisesti. Eräskin oppilas sanoi, että tässä seminaarissa kaikki lokahti yhtäkkiä paikalleen ja sana avautui ihmeellisesti. Eri-tyisesti sapatin tajuaminen on näkynyt kokouksen aikana koko oppilaan olemuksesta. Seminaareissa oli jännitystä, murhetta ja iloa. Joka kokouksessa oli jännitystä siitä, tulevatko kaikki oppilaat paikalle. Murhetta taas siitä, jos joku oppilaista lopetti seminaarin. Kaikkein jännittävintä seminaarissa oli kuitenkin seurata sitä, tekeekö oppilas ratkaisun Jeesuksen puoleen ja meneekö hän kasteelle. Se oli suurinta iloa. Tällaiset kokemukset antoivat tyydytyksen ja innostuksen jatkamaan Ilmestyskirja-seminareja. Pyhän Hengen toiminta on tuntunut ja näkynyt seminaareissa. Erityisesti olen tuntenut sen omalla kohdallani. Tällaisesta vakavasta ja hiljaisesta pojasta on tullut yhtäkkiä elävä ja puhelias alkujännityksen jälkeen. Raamatun jakeetkin muistuvat mieleen hetkessä. Kiitos Herralle!

Näitä Ilmestyskirja -seminareja olen pitänyt vuosina 1986–2009 yhteensä 29, joista Hangossa, Karjaalla ja Kirkkonummella yksin sekä Espoossa, Helsingissä, Kirkkonummella, ja Loviisassa työtoverin kanssa. Työtovereinani ovat olleet Ilkka Kuikka, Rolf Lindholm, Arto Kytölä, Terttu Paavilainen ja kerran seurakuntamme työntekijät Seppo Vehkavuori ja Terhi Turkka sekä Porvoon seurakunta. Tuusulassa olin Aila Forstenin pitämässä Ilmestyskirja -seminaarissa toisena opettajana. Joissakin Ilmestyskirja -seminareissa olen ollut myös osittain mukana. Pitämissäni kokoussarjoissa on seurakuntaan liittynyt kasteen kautta noin 30 henkilöä ja joku ennen kastettuna. Monet ovat kuitenkin kuulleet sanomamme ja oppineet tuntemaan Jeesuksen paremmin. Eräskin kutsumani ystävä kävi seminaarin, mutta ei ole tehnyt toistaiseksi kasteratkaisua. Hän on kuitenkin kertonut, että seminaarissa hän sai kiinnostuksen Raamatun asioihin ja nyt hän tutkii niitä innokkaasti. Näin on varmaan monien muidenkin kohdalla, ja ehkä se johtaa uskonratkaisuun jossain vaiheessa.

Ilmestyskirja -seminari on ollut tuloksellisin evankelioimismuoto seurakunnan tukeman mainostuksen ansiosta. Aineisto on myös hyvä, koska siinä tuodaan hyvin esille Raamatun pelastustotuudet ja tärkeimmät profetiat. Lisäksi jokainen kuulija on saanut omat opintovihot.

Vuonna 1992 olin mukana pastorimme Seppo Vehkavuoren ja hänen vaimonsa Pirkon sekä Ilkka Kuikan kanssa pitämässämme viikon kestäneessä jokailtaisessa kokoussarjassa Rakveressä Virossa. Kokoussarja tapahtui Steiner-koulussa. Asuimme Silvia Reinaron kotona. Pirkko luennoi terveysaiheesta ja jakoi maistiais-ia sekä antoi ruokaohjeita. Ruokatavarat ostimme Rakveren torilta. Me muut julistimme hengellistä sanomaa. Päätöstilaisuudessa arvoimme kymmenen vironkielistä Suurta taistelua. Olimme rukoilleet, että kirjat osuisivat uskollisimmille kuuntelijoille. Näin sitten tapahtui monin kohdin, esim. Steiner-koulun johtaja voitti arvonnassa kirjan. Totesimme, että tilaisuuksissa kävi paljon nuorta väkeä ja kävijämäärä

kasvoi koko ajan loppua kohden. Päätöstilaisuudessa yhdeksän henkilöä ilmoitti haluavansa antaa elämänsä Herralle ja haluavansa kasteen kautta liittyä seurakuntaan. Lopputuloksena kokoussarjan annista oli, että kaikkiaan 15 henkilöä kastettiin seurakunnan yhteyteen.

Sapattina jumalanpalveluksessa meistä kukin piti puheenvuoron. Minä kerroin Ilmestyskirja-seminaareista. Vapaa-aikana tutustuimme Rakveren nähtävyyksiin ja Tarton adventtikirkkoon sekä kiertelimme katselemassa Viroa. Olimme matkalla minun autollani, jossa oli pieni lommo. Kokoussarjamme järjestäjä Rainer Miltop korjasi ja maalautti lommon. Ystävällistä palvelua.

Seppo kertoi myöhemmin, että kun he Pirkon kanssa pitivät kasvisruokakurssin Haapsalussa, osallistujia oli niin paljon, että he joutuivat pitämään kaksi tilaisuutta samana päivänä. Ruoka-aineita tarvittiin niin paljon, että niitä oli vaikea saada paikallisista kaupoista. Sitten tapahtui ihme. Eräs mies toi hevoskärryllä erilaisia ruokatarvikkeita ja sitten hän poistui. Kukaan ei tiennyt, kuka tämä mies oli. Seposta ja Pirkosta tuntui, että se oli Jumalan enkeli. Tällaisia ihmeitä tapahtuu Herran työssä tarvittaessa.

Yritin tehdä myös vapaa-aikana kirjallisuustyötä myymällä seurakuntamme julkaisemia kirjoja ja lehtiä. Usein kesäisin kiertelin Suomea autolla ja asuntovaunulla ja pystytin myyntipisteen toreille tai vastaaville paikoille. Loppujen lopuksi myynti oli aika heikkoa, koska en ole mikään myyntitykki. Paras kokemukseni oli Hakaniemen torilla, jossa yhdessä Osmo Kilpeläisen kanssa saimme kirjasarjojakin myydä.

Vuonna 1995 teimme Ilkka Kuikan kanssa talven aikana kokouspaikkamme vieressä hengellisen mielipidetiedustelun ovelta ovelle. Jokaiselle vastaajalle tarjosimme kirjan Suuri taistelu taskupainosta ja monet ottivat sen mielellään. Kävimme sitten myöhemmin kysymässä heidän mielipidettään kirjasta. Näin etsimme hengellisistä asioista kiinnostuneita henkilöitä, joita sitten voisimme auttaa Jeesuksen luo. Työ ei kuitenkaan johtanut läheisempään kanssakäymiseen, joten se tyrehtyi vain kokeiluun, vaikka kävimme myöhemmin kysymässä heidän mielipidettään kirjasta. Se antoi meille kuitenkin tietoa ihmisten hengellisten asioiden tuntemisesta. Kyseilyyn vastanneita oli kaikkiaan 69 ja vastaukset jakaantuivat seuraavasti:

Kysymys	Kyllä	Ei	Ei kantaa
Onko mielestänne Jumalaa olemassa?	61	4	4
Onko elämää kuoleman jälkeen?	48	5	16
Tuleeko Kristus takaisin?	26	11	32
Ymmärrättekö mielestänne Raamattua?	51	9	9

Kuka Jeesus on käsityksenne mukaan?

Jumalan Poika (46), Profeetta (16), Ihmisen Vapahtaja (23), En tiedä varmasti (10) ja Luoja (10). Suluissa on vastausten määrä.

Vuonna 2006 pidin yksin Daniel-seminaarin Kulmakivessä ja vuoden 2009 syksyllä pidin Rolf Lindholmin kanssa tekemäni Danielin kirjan tutkistelutarjan PowerPoint-ohjelmalla (12 kertaa) Soukan palvelutalossa ja jatkona vuonna 2010 vastaavanlaisen Ilmestyskirjan tutkistelutarjan kotonani (22 kertaa) sekä vuonna 2012 Danielin kirjan tutkistelutarjan venäjänkielisille henkilöille Liia Kaitasen kotona hänen toimiessa tulkkina.

1990 -luvun loppupuolella aloin tehdä omia radio-ohjelmia Eero Karjalaisen innoittamana ja pääosin kustantamana Helsingin Lähiradiossa 100,3 MHz sunnuntaihin klo 9. Ohjelmissa olen soittanut pastoreittemme tekemiä puhekasettisarjoja ja myös Aila Forsténin kanssa yhteisesti tekemäämme Danielin kirjan ja Ilmestyskirjan tutkistelutarjaa. Mainostimme puskaradiossa. Eero Karjalaisen kuoltua radio-ohjelmien vastuu ja kustannukset siirtyivät sitten kokonaan Ailan ja minun vastuuleni. Kun on tehnyt ne valmiiksi CD-levyille, ei tarvitse muuta kuin antaa ohjelmien pyöriä uudelleen ja uudelleen.

Vuoden 2010 alussa julkaisin omat kotisivuni, joihin kokosin omia ja vähän muidenkin kirjoituksia, PowerPoint-ohjelmia sekä radio-ohjelmia. Kotisivujeni markkinointi on tapahtunut radio-ohjelmien ja puskaradion kautta ja sivuillani on käyty tuhansia kertoja kotisivukoneen laskurin mukaan. Eri asia on pitääkö se paikkansa. Tuntuu siltä, että nettievankeiointi on nykyaikaa ja tuloksellista. Kun on valmistanut sivut, ei tarvitse muuta, kuin ylläpitää niitä. Kotisivujeni osoite on www.sananmiekka.net.

Kerron vielä erään kokemuksen siitä, kuinka tärkeää evankeliointi on. Jos on sovitto jokin evankelointitehtävä, mikään ei saa estää sovittua tehtävää, jos suinkin on mahdollista. Pastori Matti Markkanen oli järjestänyt telttakokoukset Kaivopuistossa. Olin sopinut evankelointiteltan noutamisesta ja pystyttämisestä, koska minulla oli sen kuljettamiseen tarvittava ajokortti ja kokemusta teltan pystyttämisestä. Samana aamuna, kun tämä tehtävä alkoi, minulle soitettiin sairaalasta, että äitini on kuollut. Menin nopeasti sairaalaan toteamaan tilanteen ja sen jälkeen kiiruhdin hakemaan telttaa ja pystyttämään sitä muiden kanssa. En voinut sairaalassa enää tehdä mitään. Koko päivän oli tämä tapahtuma mielessä ja itku silmissä. Ymmärrän, että Jumala salli tämän tapahtua samana päivänä kertoakseen evankelioinnin tärkeydestä ennen omia asioitani. Siksi en tunne omantunnon syytöstä menettelystäni.

Evankeliointi on jalointia ja arvokkainta työtä, mitä ihminen voi tehdä, koska se johtaa ihmisiä hyvään elämään jo tässä elämässä ja ennen kaikkea pelastukseen eli iankaikkiseen elämään Jumalan valtakunnassa. Lisäksi evankeliointi antaa rauhan ja hyvän olon tunteen siitä, ettei elämä ole mennyt hukkaan, koska tässä työssä saam-

me olla mukana Jumalan työtovereina ja kulkea näin Jeesuksen jalanjäljissä lähimmäistemme ja koko ihmiskunnan hyväksi tässä maailmassa. Kun ikääkin tulee, elämä ei tunnu merkityksettömältä, koska sille on päämäärä ja tarkoitus. On erilaisia evankelioimismuotoja, joita voi tehdä voimiensa mukaan ja rukoulla voi elämänsä loppuun asti. Jumala on antanut suuressa rakkaudessaan tämän tehtävän ihmisille, jotta me saisimme olla mukana Jumalan pelastussuunnitelmassa ja jotta luonteemme kasvaisi näin taivaskelpoiseksi. Jeesus sanoi: *”Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsiksi: kastakaa heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ja opettakaa heitä noudattamaan kaikkea, mitä minä olen käskenyt teidän noudattaa. Ja katso, minä olen teidän kanssanne kaikki päivät maailman loppuun asti”* (Matt. 28:19,20).

Olen tässä kirjoittanut paljon evankelioimistoiminnastani ja siksi lisään vielä pariraamatunjaetta, ettei tule väärinkäsityksiä. *”Sillä armosta te olette pelastetut uskon kautta, ette itsenne kautta – se on Jumalan lahja – ette tekojen kautta, ettei kukaan kerskaisi* (Ef. 2:8). Toisaalta *”Mutta etkö sinä tyhjänpäiväinen ihminen tahdo tietää, että ilman tekoja usko on hyödytön?* (Jaak. 2:29). Pelastus ei siten riipu teoistamme, vaan se on Jumalan armoa ja tapahtuu uskon kautta. Todellinen usko johtaa kuitenkin automaattisesti rakkauden tekoihin. Jumala pelasti minut vihollisen valtakunnasta Jumalan valtakuntaan ja siksi haluan tehdä tätä työtä, jotta mahdollisimman moni ihminen ymmärtäisi ottaa vastaan Jeesuksen elämänsä Herraksi. Tämä työ ei ole raskasta vaan päinvastoin kevyttä ja innostavaa, kun se tulee sydäimestä. Jumala antaa siihen halua, voimaa ja Pyhän Hengen avuksi. Näin olen todennut kohdallani.

Kuvat 32–36.

23. Vankilatyö

Vankilatyötä aloin tehdä 2000-luvun alussa. Jeesus arvostaa vankilatyötä kertoessaan viimeisestä tuomiosta. ”Minä olin alasti, ja te vaatetitte minut. Minä olin sairas, ja te kävitte minua katsomassa. Minä olin vankilassa, ja te tulitte minun luokseni.” ”Silloin vanhurskaat vastaavat hänelle: ’Herra, milloin me näimme sinut nälissäsi ja annoimme sinulle ruokaa, tai janoissasi ja annoimme sinulle juotavaa? . Milloin me näimme sinut kodittomana ja otimme sinut luoksemme, tai alasti ja vaatetimme sinut? Milloin me näimme sinut sairaana tai vankilassa ja kävimme sinun luonasi?’ Kuningas vastaa heille: ’Totisesti: kaiken, minkä te olette tehneet yhdelle näistä vähäisimmistä veljistäni, sen te olette tehneet minulle” (Matt. 25:36–40).

Kerron erään kokemuksen. Eräs tuntemani mies oli vankilassa. Hän oli muiden vankien kanssa ulkoilemassa vankilan pihalla. Siellä oli myös vankilan johtaja ja vanginvartijoita. Mies sanoi vankilan johtajalle: ”Jeesuksen veri puhdistaa kaikesta synnistä”. Vankilan johtaja ei ollut kuulevinaan. Mies toisti jatkuvasti lausettaan: ”Jeesuksen veri puhdistaa kaikesta synnistä – Jeesuksen veri puhdistaa kaikesta synnistä”. Lopulta vankilan johtaja kiusaantui miehen sanoista ja sanoi vanginvartijoilleen: ”Vieköö tuo mies pois täältä uskovien joukkoon”.

Tämä oli vain uni, jonka näin adventtikirkon vankilapäivillä. Minä olin unessa tuo mies ja vankilan johtaja oli itse lusifer. Paholainen ei voinut sietää Jeesuksen nimeä ja veren pelastavaa evankeliumia. Hän halusi päästä eroon kiusallisesta vangista ja ajoi hänet takaisin Jumalan lasten joukkoon.

Ehkäpä tämä uni oli Jumalalta, koska näin sen juuri vankilapäivillä ja siksi se on jäänyt mieleeni ja kannustanut minua myös vankilatyöhön. Mielestäni tällä unella on syvälinen merkitys synnin vankeudessa eläville ihmisille ja erityisesti vangeille. Vangit ja kaikki ihmiset tarvitsevat todella veren pelastavaa evankeliumia. Raamattu nimittäin sanoo mielestäni tämän kaikkein suurimman pelastustotuuden: ”*Jeesuksen, hänen Poikansa, veri puhdistaa meidät kaikesta synnistä*” (1. Joh. 1:7).

Adventtiseurakunnalla on ollut mahdollisuus pitää hartaustilaisuuksia Katajanokan ja Sörkan vankilassa sekä viimeksi Vantaan vankilassa. Vankilatyömme uranuurtaja pääkaupunkiseudulla oli Erkki Hämäläinen. Hänen jälkeensä vankilatyötä on johtanut Esa Nysten. Vakioryhmässämme on ollut keskimäärin neljä henkilöä. Tilaisuus on alkanut Esan alustuksella, josta olemme sitten keskustelleet. Olemme myös jokainen todistaneet lyhyesti ja välissä aina laulaneet. Rolf Lindholm on kuu-

lunut ryhmäämme erityisesti lauluevankelistana. Lopuksi olemme sitten rukoilleet yhdessä ja henkilökohtaisesti vankien kanssa. Tilaisuuksissamme on ollut yleensä alle kymmenen vankia vartijoineen, koska vangit tulevat aina samalta osastolta. Jotkut meistä ovat käyneet myös tapaamassa vankeja henkilökohtaisesti.

Kun aloitin vankilatyön, en ollut erityisen innostunut siitä, koska tunsin puutteeni tässä työssä ja ehkäpä vankilamiljöö hiukan pelotti. Esa sai kuitenkin houkuteltua minut mukaan ja innostus on kasvanut kokemuksien kera. Vangit ovat suhtautuneet meitä kohtaan hyvin ystävällisesti ja vieraanvaraisesti. He ovat halukkaasti kuunnelleet Jumalan sanaa ja mielellään tavanneet meitä samoin ajattelevia vankilälähettejä. Täällä he voivat vapaasti keskustella hengellisistä asioista, mikä ei ole vankilassa aina mahdollista. Erityisesti olemme melkein aina poistuessamme vankilasta tunteneet suurta iloa siitä, että käyntimme on tuottanut vangeille toivoa paremmasta elämästä ja uskoa Raamattuun ja Jeesukseen pelastajana.

Me vankilälähetit haluamme auttaa vankeja löytämään uuden elämän Jeesuksen yhteydessä. Hän on meidän todellinen auttajamme. On vain surullista, että me kaikki seurakuntamme vankilälähetit täällä pääkaupunkiseudulla olemme olleet vanhempia henkilöitä ja vangit taas paljon nuorempia. Nuorempien pitäisi innostua tähän työhön. Vangit varmaan kaipaavat tavata ikäistensä seuraa. He etsivät parempaa elämää ja tulevat mielellään tapaamaan samanmielisiä muurien ulkopuolisia ihmisiä. Toisaalta joskus vanhempi ihminen on jonkinlainen turva ja auktoriteetti nuorelle vangille. Tämän huomasi erityisesti kerran keskustellessani ja rukoillessani erään nuoren vangin kanssa. Hän osoitti luottavaista ja antautuvaista asennetta minua kohtaan. Olin hyvin liikuttunut. Tunsin voimakkaasti Pyhän hengen läsnäoloa, kun hän halusi löytää Jeesuksen ja muutosta elämäänsä.

Oman huomioni mukaan vankiloissa on Jumalaa etsiviä ja elämäänsä muutosta hakevia vankeja, joille on vietävä myös pelastusta Jeesuksessa. Monet vangit ovat jostain syystä nuoruutensa olosuhteiden ja erehdysten kautta joutuneet vankilaan. Me emme saa adventisteina jättää heitä syrjään, vaan meidän on huomioitava myös heidät työme kohteena. Me olemme myös heistä vastuussa Jumalalle. Vankilatyö on siunauksellista ja arvokasta lähetystyötä.

Kerron kokemuksen, kun hartautilaisuutemme Vantaan vankilassa tuli musta mies. Kerroimme hänelle evankeliumin perusasioita englannin kielellä, koska otaksuimme hänen olevan tavallinen kadun mies. Jonkin ajan kuluttua sitten selvisi, että hän oli tämä Porvoossa asunut ruandalainen baptistipappi François Bazaramba, joka tuomittiin elinkautiseen vankeuteen Ruandassa 1994 tapahtuneesta joukkotuhonnasta. Meitä hiukan nolotti, mutta hän ymmärsi suhtautumisemme. Totesimme, että hän oli erittäin hienosti käyttäytyvä ja että hänen Raamattunsa oli täynnä alleviivauksia, eli sitä oli ahkerasti tutkittu. Hän vakuutti meille täysin syyttömyyttään. Meidän oli vaikea uskoa hänen syyllisyyttään. Meillä ei ollut silloin mukanaamme englanninkielistä kirjallisuutta, joten pyysimme seuraavalla kerralla vankilan pastoria toimittamaan hänelle englanninkielisen Suuren taistelun. Toivottavasti hän on saanut ja lukenut sen.

Kuva 38.

24. Avustus- ja talkoomatkoja

Olen osallistunut adventtikirkon erilaisiin avustus- ja talkoomatkoihin. Tällä tavalla olen saanut olla mukana auttamassa ihmisiä ja seurakuntia muissa maissa omalla panoksellani. Talkoomatkoja järjestää kansainvälinen adventistien Maranatha Volunteers International -vapaaehtoisjärjestö, joka rakentaa esimerkiksi kouluja, kirkkoja ja klinikoita lyhytkestoisinä lähetysprojekteina.

Petroskoi

Olen ollut 1990 luvulla yhden kerran Petroskoissa avustusmatkalla ja kaksi kertaa talkoo- eli Maranatha-matkalla. Avustusmatkalla veimme mukamme 3 500 kg vaatteita, jalkineita ja käsityötarvikkeita, 400 kpl lasten kuvaraamattuja ja muuta hengellistä lastenkirjallisuutta sekä pakettiauton. Menomatkalla poikkesimme eräaseen Sortavalan lastenkotiin. Oli todella liikuttavaa nähdä lasten ilmeet heidän saadessaan vaatteita. Sellainen kokemus innoittaa tähän työhön. Loput tavarat veimme Petroskoihin adventistien omistaman talon alakertaan. Siellä tavarat olivat hyvässä järjestyksessä. Tavarat myydään kirpputorihinnoilla ja tarpeen vaatiessa annetaan ilmaiseksi. Myynnistä saatavilla rahoilla ostetaan ruokaa tarvitseville. Seurakunta toimitti vielä osan tavaroista vammaisten lasten kouluun. Meidät majoitettiin petroskoilaisperheisiin. Veimme perheisiin tuliaisia.

Sapattina olimme paikallisessa jumalanpalveluksessa, joka sujui samalla tavalla kuin Suomessa. Monikymmenpäinen lapsijoukko esitti oman ohjelmansa. Pastorimme Sulo Halmisen selvää ja syvällistä Raamatun opetusta kuunneltiin antaumuksellisesti. Mukamme ollut Valli Kanarbik toimi tulkkina. Hän tulkkasi puheen kuulijoiden omalle kielelle.

Maranatha-matkalla 1998 jatkoimme amerikkalaisten kustantamaa ja 1994 aloittamaa kirkon rakentamista. Olipa valtava rakennus, mutta ei mitenkään siististi tehty, vaikka kaukaa näytti komealta. Rakentaminen oli hankalaa, kun ei ollut kaikkia työkoneita mukana ja kaikki oli tehtävä käsivoimin eikä paikallisilta firmoilta saatu apua. Oli sekä sisätöitä että ulkotöitä.

Minä jouduin olemaan sähkö- ja putkimiehen apuna, koska ei ollut tarvittavia pätevyyspapereita. Putkitöitä piti uusia ja siksi jouduttiin piikkaamaan monista kohdin betonilattiaa kellarikerroksessa. Saatiinhan sitä kuitenkin jotain tehtyä ja loput jäi seurakuntalaisten vastuulle.

Kävimme myös tutustumassa Kishin museoalueeseen, joka avattiin 1966. Siihen mennessä saarelle oli siirretty Äänisniemen ja läheisten saarten komeimpia karjalaistaloja, aittoja ja kirkkoja. Kokonaisuus toimii edelleen Karjalan tasavallan vaikuttavimpana nähtävyytenä. Vuodesta 1990 Kizhi on ollut Unescon maailmanperintöluettelossa. Kizhiin päästiin kantosiipialuksella, joka lähti noin tunnin välein satamasta. Suora matka kesti reilun tunnin (60 km). Yksi vaikuttava nähtävyys, jossa kävimme, oli lähellä Kontupohjaa Suunujoessa oleva 10,7 metrin korkuinen Kivatsun vesiputous, joka on Euroopan toiseksi suurin tasankovesiputous.

Kuva 39

Haapsalu 1999

Suomen Maranatha-rakentajat järjestivät kirkonrakennustalkoot Viron Haapsalussa 3.5.–20.5.1999. Meitä oli kaikkiaan 14 hengen innokas talkooryhmä ympäri Suomea. Tapasimme toisemme Helsingin länsisatamassa ja pienten kuljetuskommelluksien jälkeen saavuimme Haapsaluun. Majapaikaksemme oli vuokrattu vanha savenvalukoulu aivan rakennettavan kirkon vierestä. Emme olleet varautuneet tähän aikaan vuodesta siellä vallitsevaan kylmyyteen ja niinpä todella palelimme ensimmäisen yön lämmittämättömässä koulussa. Ulkolämpötila taisi olla useana yönä pakkasen puolella. Saimme seuraavaksi yöksi pienitehoiset sähkölämmittimet. Tulipahan näin Virosta ostettua edullisesti kunnon villapaita.

Haapsalun seurakunta toimii ortodoksikirkossa ja nyt seurakunta oli ostanut edullisesti hyvältä paikalta vanhan tiiliseinäisen lämpövoimarakennuksen. Paikallinen arkkitehti oli rakennuksen pohjalta suunnitellut mielestäni hyvännäköisen kirkon. Kun saavuimme sinne, kattorakenteet, piippu ja osa sisäseiniä oli purettu. Osa kattorakenteen rungosta vesikaton alusmuoveineen oli jo paikoillaan. Meidän tehtävämme oli purkaa sisätiiliseiniä, muurata uutta piippua ja uusia sisäseiniä, hakata kolmikerroksiseen tiiliseinään uusia ikkuna-aukkoja, laajentaa kirkkoa eteistilojen osalta tekemällä sokkelia ja monia muita apuita. Esko Liikala Annankadun seurakunnasta tuli muutamaksi päiväksi laittamaan tarvittavat sähköasennukset kuntoon. Tietysti tarvitsimme myös ruokaa ja siitä huolehtivat koulutilassa muutamat ryhmämme sisaret.

Mielestämme saimme puutteellisista työkaluista ja tarvikkeista huolimatta paljon aikaan. Etukäteen suunniteltu urakka tuli valmiiksi, vaikka kiirettä piti. Kesällä tulee sitten vastaava amerikkalainen ryhmä jatkamaan työtä. Haapsalun seurakunnassa on jäseniä vain noin 70 ja siksi sieltä on vaikeata löytää tarvittavaa työvoimaa. Rakennuksen kirkkosalin osa on yksikerroksinen ja se tulee noin 200 hengelle. Muu osa on kolmikerroksinen ja sinne rakennetaan tarvittavat aputilat ja yläkertaan asun-

toja. Koko kirkko verhotaan uudella tiiliseinällä. Toivottavasti tulee tilaisuus vierailulla siellä kirkon valmistuttua, johon saattaa kyllä mennä rahavarojen niukkuuden takia aikaa. Seurakunta joutui sitten myöhemmin luopumaan valmiista kirkosta ylläpitokustannusten takia ja palaamaan entiseen ortodoksikirkkoon.

Ensimmäisenä sapattina vierailimme Haapsalun adventtiseurakunnan jumalanpalveluksessa ortodoksikirkossa, jossa tietysti osallistuimme myös ohjelmaan. Toisena sapattina vierailimme Saarenmaalla Kuressaaren adventtiseurakunnassa. Jumalanpalveluksen he pitivät metodistikirkossa, koska heidän oma puurakenteinen kirkkonsa on liian pieni. Kaiken muun toiminnan he pitivät omassa kirkossaan. Siellä he tarjosivat meille sapattiaterian. Iltapäivällä teimme retken yhdessä seurakunnan kanssa tilausbussilla ja katselimme Saarenmaan nähtävyyksiä. Tämä sapattipäivä olikin täynnä toimintaa varhaisesta aamusta iltamyöhään asti.

Meillä oli myös kaikilla mahdollisuus vierailulla kahdessa eri miesvankilassa paikallisen pastorin kanssa. Koska itse olen osallistunut vankilatyöhön Helsingissä, olin innokas lähtemään mukaan. Vankila on Viron suurin ja siellä oli noin 1500 vankia. Pastori piti ensin tilaisuuden virolaisille vangeille ja sen jälkeen toisen tilaisuuden venäläisille vangeille. Kokemukseni perusteella vankila, vangit ja koko tilaisuus oli samantyylistä kuin Suomessa. Vangit olivat erittäin ystävällisiä meille ja toivottivat kädestä pitäen Jumalan siunausta.

Tietysti matkaamme kuuluivat myös aamu- ja iltahartaudet, jotka jokainen joutui vuorollaan johtamaan. Joillekin se taisi olla matkan vaikein tehtävä, mutta hyvä yhteishenki ja ymmärrys auttoivat. Herra siunasi myös rakennustyöt niin, ettei kenellekään sattunut vakavampia haavereita, vaikka turvatoimet olivat puutteelliset. Ainoastaan Leo putosi sokkelin perustuskuoppaan ja loukkasi jalkansa.

Saimme matkan aikana todistaa monille rakkaudesta Jumalaa ja lähimmäisiämme kohtaan. Kirkon rakennustalkoot oli myös valtava todistus naapureille. Joillekin ohikulkijoille tällainen Maranatha-toiminta oli ennenkuulumaton asia seurakuntamme vapaaehtoisesta kirkon rakennustyöstä. Maranatha-toiminta on todella sellaista lähetystyötä, jossa voimme käyttää sekä henkisiä että fyysisiä kykyjämme Jumalan kunniaksi ja näin kertoa ihmisille Jumalan rakkaudesta rotuun ja kansallisuuteen katsomatta.

Viipuri 1999

Viipurin adventtikirkko valmistui suomalaisten adventistien rakennusprojektina 1937. Jossain vaiheessa kirkkorakennus saatiin takaisin seurakunnan käyttöön. Kirkko oli sodan aikana venäläisen armeijan käytössä ja se oli mennyt hyvin huonoon kuntoon ja vaati siten perusteellista korjausta. Viipurin seurakunta on yrittänyt korjata sitä, mutta varojen ja korjaajien puutteessa korjaus oli jäänyt keskeneräiseksi. Siksi suomalaiset adventistit järjestivät sinne Maranatha-matkan 5.10.1999.

Kirkkoa korjattiin sekä päältä että sisältä. Suoritettiin ulkopuolinen rappaus, joka hiukan hirvitti huojuvalla rakennustelineellä, jota siirrettiin käsivoimin epätasaisella jalkakäytävällä. Sisäpuolella tehtiin rappautöitä kellarikerroksessa ja kirkkosalissa

pintojen puhdistusta ja maalausta yms. Mukana oli myös muutamia amerikkalaisia Maranatha-rakentajia.

Kuva 40.

Arizona 1999

Suomen Maranatha-rakentajia oli mukana rakennustalkoissa Arizonassa 7.2.–25.2.1999. Rakennuskohteemme Thunderbird Adventist Academy sijaitse Phoenixin esikaupungissa Scottsdalenissä. Lähdin sinne vaimoni kanssa. Meitä oli kaikkiaan 13 hengen innokas talkooryhmä ympäri Suomea. Tapasimme toisemme Helsinki-Vantaan lentoasemalla, josta alkoi pitkä lentomatka. Matkamme kesti välilaskuineen kaikkiaan yli 20 tuntia. Majapaikaksemme oli perillä varattu huoneet poikien asuntolasta.

Thunderbird Adventist Academy on Toivonlinnan sisäoppilaitosta vastaava koulu. Rakennusprojektiin kuului uuden koulurakennuksen rakentaminen mukaan lukien alueen erilaiset kunnostus- ja korjaustyöt. Meidän suomalaisten lisäksi talkoissa oli noin 140 amerikkalaista, pääasiassa eläkeläisiä. Tämä oli myös tällainen amerikkalaisten maranathalaisten yhteinen tapaaminen. Kaikki suomalaiset osallistuivat uuden koulurakennuksen rakentamiseen. Koulurakennuksesta tulee yksikerroksinen eristetty puurakennus, jonka mitat kuisteineen ovat noin 40 m x 30 m. Siihen tulee neljä luokkahuonetta, opettajanhuoneita, varastoja, kirjasto, saniteettitila ja muita pieniä käyttötiloja. Kun saavuimme sinne, perustuslaatta oli jo valmiina ja hiukan seinärakennetta. Meidän tehtävämme oli olla amerikkalaisten apuna. Osallistuimme runkorakenteen pystytykseen, ulko- ja sisäseinien levytykseen, kattotöihin ja muuraustöihin. Ruokailusta huolehtivat koulun ruokasalissa amerikkalaiset Maranathasisaret. Ruokaa oli amerikkalaiseen tapaan runsaasti ja erityisesti jälkiruuaksi paljon herkkuja.

Työpanoksemme ei ollut aivan täystehoista amerikkalaisen rakennustavan ja työkalujen puutteen takia. Lisäksi työvoimaa oli yli tarpeen, koska ketään ei haluttu estää osallistumasta. Tämähän sopi hyvin meille vanhemmille ja kokemattomille. Amerikkalaiset arvostivat kuitenkin panostamme ja ymmärsivät tilanteemme. Rakennus valmistui meidän siellä oloaikanaamme siten, että ulkokattolevytykset, ulko- ja sisäseinälevytykset, eristeet ja sähkö- ja ilmastointiputkistot saatiin suurin piirtein valmiiksi. Herra siunasi myös rakennustyöt niin, ettei kenellekään sattunut vakavampia haavereita, vaikka joukossamme oli paljon kokemattomia rakentajia.

Julkinen liikenne Phoenixissa on melkein olematonta ja matkat pitkiä johtuen matalasta rakennustavasta, ja siksi ihmiset kulkevat omilla autoillaan. Kävelijöitä ei juuri näkynyt. Muutamat amerikkalaiset kuljettivat meitä autoillaan lähiympäristössä. Yhteinen retkikohteemme oli paikallinen eläintarha, jossa vietimme yhden sapatti-iltapäivän. Eräänä päivänä vierailimme parin tunnin ajomatkan päässä olevassa kauniissa ja vuoristoisessa punaisten kallioiden ympäröimässä Sedonan kaupungissa. Menomatalla tutustuimme museona olevaan muinaiseen intiaanien asuin-

paikkaan ja Oak Creek Canyoniin. Eräänä toisena päivänä me suomalaiset vuokrasimme pienoisbussin kuljettajineen ja vierailimme neljän tunnin ajomatkan päässä olevalla Grand Canyonilla. Kun lähestyimme sitä ajaen pitkin tasaista 2000 m korkeudella merenpinnasta olevaa ylänkömaastoa, oli yhtäkkiä edessämme lähes saman syvyinen rotko. Se oli todella mahtava luonnon nähtävyys. Tuli siinä korkean paikan kammo. Grand Canyonin kokonaispituus on yli 400 km.

Yhteiset aamuhartaudet pidettiin ruokalassa ennen ruokailua ja iltahartaudet sekä jumalanpalvelukset koulun juhlasalissa. Ryhmämme englanninkielentaitoiset osallistuivat amerikkalaisten kanssa jumalanpalvelukseen ja me muut pidimme oman sapattikoulun asuntolassamme.

Ryhmämme nuorin rakentaja oli 11-vuotias Mikko. Hän oli ahkerasti mukana rakennustyömaalla työntämässä vasaraansa joka paikkaan. Mikosta tulikin koko joukon yhteinen pirteä lemmikki. Hänestä Lorraine Park kirjoitti valokuvan kera koulun omassa lehdessä seuraavasti:

Age Makes No Difference. Eleven year old Mikko Laine come all the way from Valkeala, Finland with his father, "Peter" to help build our school. The eleven year old is enjoying hammering nails along with the other Maranatha volunteers who made amazing progress on the school their first week here. This is Mikko's first Maranatha trip although his father has been to Russia to re-model a church on a previous trip. When I asked him why he wanted to come help build our school, he said it was because everyone else in his class has been out of the country but him. Helping to build the school makes the trip even more special. Mikko was born an Adventist but does not attend a SDA school as there are none near his home, but he wishes he could. He is glad that he can make some friends while he is here. Mikko and twelve others from Finland arrived Tuesday the 8th after a 24 hour flight by way of New York. He said, "The lights they were amazing." He and his father are staying in the boy's dorm. Mikko will return home March 25, Friday.

Tämä Maranatha-matkamme oli varmasti meille jokaiselle hyvin antoisa. Saimme tutustua moniin amerikkalaisiin sisariin ja veljiin ja samalla käyttää vähäistäkin englannin kielitaitoamme. Emme tehneet matkaamme pelkästään omaksi iloksemme, vaan saimme samalla osallistua lähetystyöhön. Varmasti nämä rakennustalkoot herättivät huomiota lähiympäristössä ja saimme näin olla myös täällä mukana todistamassa monille rakkaudesta Jumalaa ja lähimmäisiämme kohtaan.

Kuvat 41–44.

25. Evankelioismis-leiri Tanskassa 1978

Vähän uskoontuloni jälkeen lähdin VR:n vapaalipulla adventtikirkon evankelioimisleirille Tanskaan. Suomesta sinne lähti linja-autolla adventisteja. Tein kuitenkin sitä ennen kiertomatkan. En ollut aikaisemmin käynyt Norjassa, joten suuntasin aluksi matkani Bergeniin. Tein sen yhtä matkaa junalla ja laivalla, joissa nukuin penkeillä.

Kun tulin illalla Bergeniin, olin hyvin väsynyt ja nälkäinen. Menin aseman neuvontaan ja kysyin leirintäaluetta, koska minulla oli teltta mukana. Se oli sen verran kaukana, että en lähtenyt etsimään sitä vaan yritin löytää halvan majapaikan lähiseltä. Kun tulin ulos neuvonnasta, näin kaksi ulkonäöltä tuntemaani adventistia ja kysyin heiltä neuvoa. He yöpyivät paikallisessa adventtikirkossa ja opastivat minut sinne. Seuraavana aamuna he lähtivät pois, mutta minä jäin sinne vielä pariksi päiväksi. Tuntui todella Jumalan johdatukselta, että tapasin heidät oikeaan aikaan 200 000 asukkaan kaupungissa. Kannattaa antaa elämänsä Herran johdatukseen ja rukoilla joka tilanteessa.

Pari päivää Bergenä katseltuani ja vuoronisteilyllä oltuani jatkoin matkaani Osloon, jossa tutustuin mm. kuninkaanlinnaan ja Holmenkollenin mäkeen. Sieltä jatkoin junalla ja kantosiipialuksella Tanskan Ålborgiin, jonne saavuin aamulla. Vuokrasin asemalta polkupyörän, jolla sitten jatkoin matkaani pitkin Tanskan itärannikkoa Hurupin leirintäalueelle Helberskovin rannalle, jossa evankelioimisleirimme pidettiin.

Leirillä tapasin muut suomalaiset. Leirin kokoukset pidettiin suuressa teltassa. Sieltä muistuu mieleeni tapahtuma, jossa jokaiselle annettiin pieni kynttilä. Kun ensimmäinen henkilö oli sen sytyttänyt, hän antoi tulta vieressä istuvan kynttilään ja tämä edelleen samoin. Hetkessä koko teltallinen täyttyi palavista kynttilöistä. Tämä kuvasi evankeliumin nopeaa leviämistä ihmiseltä ihmiselle, jos vain teemme oman osamme.

Leiriläiset asuivat leirin huoneissa ja asuntovaunuissa, sillä onhan Tanska asuntovaunujen luvattu maa. Itse pystytin telttani lähellä olevalle niitylle asuntovaunujen lähelle. Eihän siellä ollut kuin muutama teltti. Alustanani oli ohut retkipatja.

Siellä oli ihmisiä myös muista maista. Pelattiin paljon lentopalloa. Sitten kävi niin, että satutin selkäni, joten matkan jatko vaikeutui hiukan. Päätin jatkaa matkaa heti Suomeen. Leirillä oli muuan perhe asuntoautolla ja he toimittivat minut ja pyöräni lähimmälle rautatieasemalle, jonne luovutin pyöräni ja jatkoin matkaa kotiin, jonne pääsin suuremmista kommelluksista.

Kuvat 45, 46.

26. Adventtikirkon yleiskokous Hollannissa 1995

Matkustin aluksi vapaalippuni turvin laivalla ja junalla Lontooseen ja nukuin yöt junien ja laivojen penkeillä. Lontoosta jatkoin välittömästi aamulla Edinburghiin. Sieltä sitten lähdin perjantai-illalla etsimään yöpaikkaa bed and breakfast -majapaikoista. Tuntui aivan toivottomalta, koska kaikki majapaikat olivat jo näin illalla täynnä. Viimein löysin yhden peruutetun yösijan erään majapaikan kellarikerroksesta. Totesin, että majoitushinnat olivat melko kalliit.

Aamulla lähdin Edinburghin adventtikirkkoon. Sainpa siellä osallistua ehtoolliselle ja keskustella erään amerikkalaisen adventistin kanssa, joka oli myös matkalla yleiskokoukseen. Kysyin seurakunnan pastorilta uutta majapaikkaa. Hän vei minut kotiinsa, jossa sain yöpyä. Seuraavana päivänä hän näytti minulle kaupungin nähtävyyksiä autollaan.

Minulla oli erään adventistin osoite Lontoossa. Hän piti bed and breakfast -majoitusta talossaan. Pastori soitti hänelle ja näin järjestyi edullinen yöpaikka Lontoossa neljäksi yöksi. Se oli viisi kertaa halvempi kuin Edinburghissa. Lähdin kuitenkin ensiksi Skotlantiin katsomaan Loch Nessin hirviötä. Menin sinne Ivernessin rautatieasemalta bussilla ja yritin löytää hirviön, mutta ei tällä kertaa onnistunut. Jonkinlaisen ”pään” kyllä näin kurkistavan vedestä tai mitä lie näinkään (Kuva 47).

Sieltä jatkoin sitten yöjunalla suoraan matkaa Lontooseen ja majapaikkaan. Kiertelin seuraavat neljä päivää katselemalla Lontoon nähtävyyksiä ja lähikaupunkeja, kun niihin pääsi helposti junalla. Joka aamu aikaisin lähdin kierrokselle ja saavuin iltamyöhään majapaikkaan. Lontoosta lähdin sitten laivalla ja junalla yleiskokoukseen Utrechtin.

Olipa mahtavaa nähdä adventistijoukko siellä. Emme ole seurakuntana yksin – meitä on paljon. Majoituin suureen halliin. Meille jokaiselle annettiin kumipatja ja saimme valita paikan hallista. Siellä oli henkilöitä ympäri maailmaa. Tapasin kokouspaikalla Edinburghin kirkossa tapaamani amerikkalaisen adventistin sekä pari

linja-autollista Suomesta saapuneita adventisteja. Heillä oli hotellimajoitus.

Kokoukset olivat valtavat. Siellä oli suuri halli eri maiden esittelyosastoille ja muulle toiminnalle. Ruokala ja sen järjestelyt toimi moitteettomasti. Kaikki ruoka-annokset oli valmiiksi laitettu pahviastioihin. Ruoka oli hyvää ja sitä oli riittävästi. Minulla oli siihen aikaan kummilapsi Afrikassa ja tapasin kummilapsijärjestön edustajat ja johtajan. Tietysti halusin kertoa heille omasta kummilapsestani. Kokoukset ulkopuolella kadulla eri maiden edustajat esittivät omaa ohjelmaansa yleisölle. Olipa siellä suuri Danielin kirjan kuvapatsas yleisön ihmeteltävänä.

Yleiskokouksesta lähdin yöjunalla Berliiniin ja katselin sitä yhden päivän. Berliinistä jatkoin yöjunalla taittoistuimella torkahdellen ja laivalla Ruotsin adventtikirkon leiritilalle, jossa oli ruotsinsuomalaisten leiri. Puhujana oli pastori Onni Peltonen. Matka alkoi jo väsyttää, joten sieltä jatkoin matkaa suoraan kotiin.

Kuvat 47–52.

27. Adventtikirkon yleiskokous Kanadassa 2000

Sain mahdollisuuden osallistua Kari Laakson järjestämälle matkalle pääkonferenssin yleiskokoukseen Torontossa. Yleiskokous pidettiin 29.6.–8.7.2000. Tästä matkasta tein seikkaperäisemmän matkakertomuksen ja olen sisällyttänyt sen tähän kirjaan. Matkaan sisältyi varsinaisen yleiskokouksen lisäksi tutustuminen joihinkin sopiviin Amerikan nähtävyyksiin ja adventistisiin kohteisiin. Meitä oli mukana innokas 45 hengen ryhmä, joka koostui suomalaisten lisäksi kahdesta perheestä Ruotsista. Tapasimme toisemme Helsinki-Vantaan lentoasemalla torstaina klo 6.30. Matkustimme Lontoon kautta British Airwaysin luotettavilla koneilla. Osa joutui tekemään hiukan hankalamman lentomatkan Pariisin kautta, koska meitä oli enemmän kuin alunperin oli varattu paikkoja. Tapasimme sitten New Yorkin lentokentällä.

Torstai 29.6. Matkamme lento alkoi klo 8.15 ja saavuimme Lontooseen Heathrow'n kentälle klo 9.30. Lentokentällä oli bussi odottamassa ja teimme Lontoon-kiertoajelun. Sen jälkeen suuntasimme matkamme adventistien yliopistoon NewBold Collegeen, johon tutustuimme monien täällä opiskelleitten ryhmämme jäsenten opastuksella. Lähellä sijaitsi myös mahtavan näköinen Windsorin linna, johon tutustuimme vain ulkopuolelta. Sitä on alettu rakentaa jo varhaisella keskiajalla. Suuntasimme sitten takaisin lentokentälle, josta jatkoimme matkaa New Yorkiin klo 18.30 lähtevällä koneella ja saavuimme New Yorkin Kennedyn lentokentälle klo 21.30, josta bussimme vei meidät Quality Inn Sport Center-hotelliin.

Perjantai 30.6. Lähdimme heti aamiaisen jälkeen tutustumaan kaupunkiin. Bussi vei meidät satamaan, joka oli ollut muinoin emigranttien saapumissatama. Sieltä lähdimme laivalla Vapaudenpatsaalle. Ranska lahjoitti Vapaudenpatsaan USA:lle. Se on paljastettu vuonna 1886 ja sen korkeus on 93 metriä. Katsoin kiikarilla patsaan kä-

dessä olevaa taulua. Siinä oli vuosiluku JULY IV MDCCLXXVI (4.7.1786), jolloin julistettiin presidentti Jeffersonin laatima itsenäisyysjulistus. Vapaudenpatsaalta jatkoimme laivalla Manhattanille, jossa bussi oli odottamassa meitä. Manhattan on pilvenpiirtäjien täyttämä saari, jonka koko on noin 3 km x 27 km. Teimme siellä kiertoajelun eri kansallisuuksien asuttamilla alueilla. Tutustuimme St. Patrik Cathedraliin, Wall State Centeriin ja Rockefeller Centeriin. Kävimme välillä syömässä ravintolan seisovasta pöydästä ja sen jälkeen ajoimme Empire State Buildingin eteen ja nousimme hissillä 86 kerroksen korkeuteen. Empire State Building on valmistunut vuonna 1931 ja sen korkeus on 380 metriä. Todella mahtavat näkymät. Paluumatkalla hoteliin poikkesimme markettiin ostoksille.

Sapatti 1.7. Lähdimme aamiaisen jälkeen New Jerseyyn osavaltiossa olevaan Waynen adventtikirkkoon. Raamatuntutkistelun suomalaisille johti Reino Oksanen. Saarnan tulkkasi Heidi Perho. Seurakunta oli tietoinen tulostamme ja he olivat valmistaaneet mahtavan sapattiat Marian. Iltapäivällä palasimme New Yorkiin ja kulutimme pari tuntia kaupungin taidemuseossa 5. Avenuella ja sen jälkeen jaloittelimme keskuspuistossa, joka oli todella laaja keidas keskellä tiheätä kaupunkia. Se oli hyvä liikuntahetki ennen hotelliin menoamme.

Sunnuntai 2.7. Aamiaisen jälkeen suuntasimme matkamme Washingtoniin D.C:tä päin. Matkalla poikkesimme Baltimoressa, jossa järjestettiin sataman 20-vuotissyntymäpäiväjuhlallisuuudet. Viivymme siellä pari tuntia ja samalla ruokailimme paikallisissa baareissa. Jatkoimme matkaa Takoma Parkiin, jossa sijaitsee adventtikirkon 1500 opiskelijan Columbia Union College. Tutustuimme päällisin puolin sydänsairaalaan, Halcyon Halliin (vanhin rakennus, joka toimii tyttöjen asuntolana), tiedekeskukseen, uskontokeskukseen ja maailman suurimpaan adventtikirkkoon (2000 paikkaa). Lähistöllä näimme myös aikaisemman kirkon vuodelta 1951. Jatkoimme matkaa Washington D.C:hen, jossa tutustuimme Aabraham Lincolnin muistomerkkirakennukseen, Vietnamin sodan muistoseinään (58 000 vainajan nimet vuosilta 1958–59) ja Korean sodan muistomerkkiin (kuolleet: USA 54 246 ja U.N. 62 833 vuosilta 1950–53). Teimme vielä iltahämärissä kiertoajelun hallintokeskusalueella, ihailimme kauniita ja mahtavia rakennuksia ja vierailimme presidentti Jeffersonin muistomerkkirakennuksessa, jonka jälkeen majoituimme Braxton Inn -hotelliin.

Maanantai 3.7. Aamiaisen jälkeen lähdimme tutustumaan pääkonferenssin rakennuksiin. Kävimme ensin maailman suurimmassa hengellisessä kirjakaupassa, joka sijaitsi läheisessä kauppakeskuksessa. Pääkonferenssi oli saanut lahjoituksen nykyisen tontin vuonna 1989. Tontin pinta-ala on 10,5 hehtaaria. Pääkonferenssirakennuksen pinta-ala on 1 208 m². Pääkonferenssissa on 800 työntekijää. Tutustuimme oppaan johdolla Anderssonin taidenäyttelyyn, oppaamme Alfred Len tauhuihin, 650 hengen auditorioon, suureen valaistuun maapalloon, johon oli merkitty valoilla eri osastot, rukouskappeliin, lakiosastoon (6 asianajajaa), Noan arkki -näyttelyyn, Raamatun tutkimusosastoon, esimiehen (Paulsen) toimistoon, lähetystyöosastoon, kirjastoon (14 000 kirjaa), naistentyöosastoon ja jalkojenpesupatsaaseen.

Ruokailimme läheisessä marketissa. Täältä jatkoimme matkaa Valkoisen talon tiedotuskeskukseen. Kuljimme Valkoisen talon alueen ympäri. Teimme bussikiertoajelun, jolloin katselimme mm. Washington-monumenttia (80 t) ja FBI-rakennusta. Tutustuimme hallintorakennukseen (United States Capitol) kulkemalla kävellen sen alueen ympäri.

Tiistai 4.7. Lähdimme aamiaisen jälkeen ajamaan Torontoon. Matkan pituus oli noin 800 km. Ruokailimme välillä Bonanza-nimisessä ravintolassa. Matkalla näimme kauniita maisemia, tuntureita, solisevia jokia, laajoja lehtimetsiä, asutusta, kaupunkia ja lopuksi Niagaran putoukset, Ontario-järven ja Toronton pilvenpiirtäjät. Majoituimme noin puolen tunnin ajomatkan päässä Torontosta pohjoiseen sijaitsevaan Comfort Inn -majataloon.

Keskiviikko 5.7. Aamiaisen jälkeen suuntasimme matkamme heti Toronton kuuluisimpaan rakennukseen CN Toweriin (Canadian Nation Tower). Se oli silloin maailman korkein rakennus (550 m) ja se rakennettiin lähetystorniksi 23 vuotta sitten. Nousimme hissillä alimmalle tasanteelle (357 m) ja nousu kesti 58 sekuntia. Sieltä avautuivat mahtavat näkymät Toronton ja Ontario-järven ylle. Tasanteella oli mahdollisuus seisoa lasisella alustalla, josta oli näkymä suoraan alaspäin. CN Towerin vieressä oli kokouspaikkamme Sky Dome, jonne mahtuu 55 000 ihmistä.

Suoritimme seuraavaksi kiertoajelun, jonka aikana opas kertoi Toronton historiasta. Kanada on 133 vuotta vanha ja Toronto 150 vuotta vanha. Toronto merkitsee kohtaustaikaa (intiaanikieltä) ja Ontario merkitsee vastaavasti hohtavaa vettä. Katselimme autosta mm. skottilaista kirkkoa ja sairaalakompleksia (5 sairaalaa). Tutustuimme vanhaan ja kauniiseen parlamenttirakennukseen ja erään rikkaan miehen rakennuttamaan Casaloman linnaan. Ajoimme vielä kiinalaiskorttelien läpi ja katselimme sen katujen elämää ja runsaita hedelmämyyntipöytiä. Ruokailimme satama-alueella olevassa junavaunuista tehdyssä ravintolassa, jossa oli todella runsas seisova pöytä. Ruokailun jälkeen lähdimme laivaristeilylle Ontario-järvelle. Sieltä avautui mahtava näkymä Toronton korkeille rakennuksille. Risteilyn jälkeen lähdimme maanalaiseen kaupunkiin, jossa on tasainen lämpö ympäri vuoden. Sen pituus on 5,5 km ja siellä on lukemattomia kauppiaita ja baareja. Tutustuimme vielä Viljo Revelin (1910–1964) suunnittelemaan kaupungintaloon. Hän kuoli vuosi ennen sen valmistumista. Olikin jo aika palata hotelliimme.

Torstai 6.7. ja perjantai 7.7. Nämä päivät olivatkin vapaata oleskelua kokouspaikalla ja kaupungilla. Tutustuimme kokouspaikalla adventtikirkon eri osastojen esittelytiloihin. Ruokailimme kokouspaikan vieressä olevassa valtavassa ruokailutilassa, jonne oli käytäväyhteys. Seurasimme ohjelmia ja olimme iltakokouksessa.

Sapatti 8.7. Osallistuimme jumalanpalvelukseen Sky Domessa. Ihmisiä oli arviolta noin 60 000. Tapasimme myös joitakin kanadansuomalaisia. Iltapäivällä oli normaali iltapäivätillaisuus ja illalla iltajuhla. Lähtiessämme sieltä sattui matkamme ainoa vähäpätöinen kolari. Pari pyörän pulttien kotelo rikkoutui ja henkilöautosta sivupeili. Juhlien hengellisestä annista on kirjoitettu Nykyaika-lehden numeroissa 27–29/2000, joten en ole puuttunut siihen.

Sunnuntai 9.7. Sanoimme näkemiin Toronton kaupungille ja lähdimme aamiaisen jälkeen ajamaan edelleen länteen päin adventtikirkon syntysijoille Battle Creekiin. Matkalla sinne koimme ensimmäisen sadepäivän ja oikein erikoisen. Välillä tuli niin valtavasti vettä, että monet autot jäivät odottamaan tien sivuun kuuron lakkaamista. Onneksi perillä oli sade tauonnut sen verran, että se ei haitannut. Tutustuimme ensiksi Kellogg Centeriin. Totesimme, että monet sen ajan keksinnöt ovat vieläkin parannettuna käytössä. Tutustuimme koulutaloon (1870), William J. Hardy Exhibit:iin, Home of John & Vitaline Daigeneau:hin (1856-1866), Log Cabin:iin, Home of James & Ellen Whiten (1856-1863) ja Meeting Houseen (1857-1869). Koko alue on vielä keskeneräinen. Kaikki ovat remontin ja entisöinnin alla. Työ on hidasta, koska se tehdään lahjavaroin. Ellen Whiten koti oli remontissa, mutta näimme sen sisältä sellaisena. Kokoustalo oli kunnostettu entiselleen. Se oli toinen kokoussali ja siinä tehtiin tärkeitä päätöksiä: mm. vuonna 1858 E. G. White kertoi siellä kymmenysnäystä. Teimme vielä kiertoajelun kaupungissa ja katselimme Kelloggin toimitiloja. Sen jälkeen suuntasimme matkan E. G. Whiten haudalle, jonka viereen oli haudattu myös hänen sukulaisiaan. Tämän jälkeen ajoimme Andrewsien yliopistoon, jonne majoittauduimme. Matkalla tietysti ruokailimme eräässä ostoskeskuksessa.

Maanantai 10.7. Aamiaisen jälkeen muutamat tutustuivat Andrewsien yliopiston molempiin kirjakauppoihin ja klo 10 kokoonnuimme Pioneer Memorial Churchin esittelyyn, jonka teki paikallinen musiikin opettaja. Tietysti pääasiana oli urkujen esittely. Kirkkoon mahtuu 1600 henkilöä ja juuri täältä lähetettiin Nelsonin satelliittimissio. Oli sateinen ilma ja siksi tutustuimme alueeseen kiertoajeluna. Yliopistossa on 3000 opiskelijaa 120 maasta. Siellä on myös mm. navetta, jossa on 300 lehmää, joilla saadaan varoja opiskeluun. Oppilaan lukuvuosimaksu on 120 000 mk. Alueella on oma lentokenttä, jossa on kolme konetta. Siellä voidaan suorittaa yksityinen lentolupakirja. Tietysti unohdin sinne kuten tavallista sateenvarjoni. Illalla ajoimme Lorainin kaupunkiin Spitzer Plaza -hoteliin, johon majoittauduimme, ja jossa saunoimme ja uimme.

Tiistai 11.7. Aamiaisen jälkeen lähdimme uudelleen perusteellisemmin katsomaan Niagaran putouksia. Ajoimme suoraan Kanadan puolelle, koska sieltä päin ovat parhaimmat näköalat putouksille. Putouksia on kaksi. Amerikan putous on leveydeltään pienempi (100 m) ja sitä nimitetään Morsiushunnuksi. Kanadan putouksen leveys on 300 metriä ja sitä nimitetään muotonsa vuoksi Hevosenkenkä -putoukseksi. Putouksen korkeus on kummassakin noin 50 metriä. Ihailimme putouksia ja lähdimme laivaristeilylle putouksien alapuolelle. Saimme mukaamme sadetakit ja ne olivatkin hyvin tarpeelliset. Risteilyn jälkeen teimme kiertoajelun alajuoksua pitkin. Matkalla oli maailman suurimpiin lukeutuvia voimalaitoksia ja joiden kautta toimitetaan sähköä koko Etelä-Ontarion ja New Yorkin alueelle. Kokonaisputousta on noin 100 metriä. Poikkesimme myös kasvitieteelliseen puutarhaan (40 ha), jossa ihailimme vain maailman suurinta kukkakelloa (19 000 kukkaa). Ajelumme päättyi parin kilometrin päässä olevaan joen mutkaan, jossa varsinainen voimakas veden

virtaus sammuu. Joessa oli kapea kohta, jossa virtausaallot nousevat kolmen metrin korkuisiksi.

Niagarán putous on suuri turistikohde. Siellä käy vuosittain noin 125 miljoonaa turistia. Asukkaita on 75 000. Hääpareja vihitään vuosittain noin 50 000. Sitten suuntasimme matkamme Amerikan puolella olevaan Travellodge Hotel Fallsview-nimiseen hotelliimme. Illalla muutamat meistä lähtivät vielä uudelleen tutustumaan iltavalaistuihin putouksiin. Teimme neljän tunnin lenkin putouksien yläpuolella olevaan saareen putouksien yläjuoksulle, menimme vieressä olevan 170 metriä korkean tornin huipulle ihailemaan putousta ja edelleen hissillä putouksen juurelle. Tämän jälkeen menimme jälleen tullin kautta Kanadan puolelle ihailemaan putouksia erivärisessä iltavalaistuksessa. Kävimme jopa Hevosenenkä-putouksen alla olevassa tunnelissa, jota varten saimme myös sadetakit. Sieltä lähdimme sitten nopeasti takaisin hotelille. Kello taisi olla silloin 24.

Keskiviikko 12.7. Aamulla olikin vaikeuksia nousta kotimatkalle. Otin vielä viimeiset kuvat Niagarasta hotelimme ikkunasta (7. kerros). Aamiaisen jälkeen ajoimme yhtämittaa New Yorkin J.F. Kennedyn lentokentälle ja samalla ihailimme maisemia ja lopuksi vielä New Yorkin pilvenpiirtäjiä. Tietysti välillä ruokailimme eräässä ostoskeskuksessa. Minua hiukan pelotti edessä oleva pitkä lentomatkä, mutta edellisen illan pitkä lenkki vaikutti niin, että Lontoon-lento vierähti nukkuessa.

Torstai 13.7. Saavuimme Helsinki-Vantaan lentokentälle kello 16.45 ja suoritimme loppuhalausseremoniat ja lähdimme kukin omille kotitankuville. Pariisin kautta tullut ryhmä saapui omia aikojaan.

Matkamme onnistui kaikin puolin erinomaisesti. Matkaa tuli tehtyä kaikkiaan noin 4 500 km. Kiitos erinomaiselle matkanjohtajalle Kari Laaksolle ja myös kuljettajalle, joka ilahdutti meitä runoillaan ja lauluillaan. Saimme nähdä paljon Amerikkaa. Hotellit olivat hyviä, mutta aamiaiset kehoja: kahvia, teetä, tuoremehua ja ruokana oli melkein pä pelkästään muffinseja. Yleiskokous valtavine adventistimäärineen oli uskoa vahvistava kokemus. Emme ole pieni joukko. Sanoma etenee maailmalla nopeasti. Adventisteja oli tuolloin jo yli 11 miljoonaa. Kasvu on voimakasta tummaihoisen väestön keskuudessa. Tämä näkyi selvästi kokouspaikalla. Mustat olivat huomattavana enemmistönä. Uskon, että Jeesus tulee pian takaisin. Uranuurtajien syntysijoilla käynti oli myös innoittava kokemus ja huomata, kuinka pienes-tä ja vaatimattomasta lähtökohdasta seurakuntamme on saanut alkunsa. Muista koh-teista jäivät mieleeni korkeat pilvenpiirtäjät ja valtava luonnonihme ihme: Niagarán putous. Jumala on antanut meille näitä luonnon ihmeellisyyksiä ihailtavaksi. Kiitän Jumalaa onnistuneesta ja mieleenpainuvasta matkasta.

Kuvat 53–59.

28. Seurakunnan ulkomaanmatkoja

Olen mielelläni osallistunut seurakunnan järjestämiin ulkomaan matkoihin tutun ryhmän kanssa, koska silloin ei tule niin helposti vaikeuksia yksinäisyyden, periaatteiden, sapatin ja ruokavalion suhteen. Jotkut matkat ovat jääneet paremmin mieleeni tai niistä on enemmän muistiinpanoja ja siksi toisista matkoista on kirjoitettu enemmän ja toisista vähemmän.

Turkin matka 1990

Kirjeellinen Raamattuopisto järjesti syys-lokakuun vaihteessa vuonna 1990 matkan Turkkiin ja Kreikan saaristoon. Johtajana toimi pastori Auvo Helminen. Matkalla tutustuttiin Ilmestyskirjan näkyjen saareen Patmokseen ja seitsemän seurakunnan sijaintipaikkoihin. Tiedoissa saattaa olla asiavirheitä, koska ne perustuvat oppaalta heikosti kuulemiini tietoihin. Matka alkoi tiistaiaamuna.

Konstantinopolissa kävimme keskiviikkona ja torstaina seuraavissa paikoissa:

- Sulttaani Ahmedin (1673–1736) rakennuttama Sininen moskeija.
- Hagia Sophia -museo, jonka Justinianus I rakennutti kirkoksi 532–537 ja Muhammed II muutti moskeijaksi 1453.
- Yerebatanin vanha maanalainen vesisäiliö.
- Matonkutomo Bulgurlu, jossa katsoimme mm. silkkimaton valmistusta, joka kestää kolme vuotta ja maksaa 10 000 mk.
- Bysanttilainen Karye-kirkko (nyk. museo), joka on 1500-luvulta. Kirkossa on paljon raamatullisia mosaiikkikuvia, jotka on otettu esiin laastin alta.
- Risteily Bosborinsalmella, jossa näimme kalastajia, mahtavia marmoripalatsia, vanhoja linnoituksia ja nykyaikaisia rakennuksia salmen molemmin puolin
- Topkabin palatsi, joka on Muhamed II rakennuttama 1455–1480. Nykyisin se on antiikkimuseona. Siellä on mm. timanteilla koristeltu kynttilänjalka, joka paino on 48 kg ja timantteja siinä on kuulemani mukaan 6666 kpl.
- Mattoesittely eräässä liikkeessä, jossa ainakin jotkut meistä taisivat ostaa pienen maton.
- Suuri basaari, josta ostin vaimolleni mieleisen nahkatakia.

Patmoksella olimme perjantaina. Se on Aigeian meressä Efeson edustalla sijaitseva 40 km² (14 km x 8 km) laajuinen saari ja jossa apostoli Johannes kirjoitti Ilmestyskirjan saamansa näyn perusteella. Siellä tutustuimme Skalan kaupunkiin, Ilmestysluolaan, Pyhän Annan kirkkoon, Johanneksen ja Couvari-luostariin. Johanneksen luostarin perusti pyhä Christodoulos vuonna 1088 Artemis-jumalattaren temppelin raunioille. Luostarissa on aarreaita ja kirjasto. Oli kuuma päivä ja oli ihanaa pulahattaa Skalan kaupungin uimarannalla vilpoisaan veteen. Patmoksella sain vuorostani parin päivän vatsataudin. Illalla lähdimme sitten katamaraanialuksella Samokseen. Matkalla näimme delfinejä laivan vieressä.

Samokseen ja Pythagoran kaupunkiin ja sen toriin tutustuimme lauantaina yhteisen jumalanpalveluksemme jälkeen. Näimme siellä erikoiset turkkilaiset hautajaiset. Hautaus oli toimitettava nopeasti parissa päivässä kuuman ilman takia. Eräs koira liittyi ryhmäämme, kun kiertelimme kaupunkia ja seurasi meitä uskollisesti pitkän aikaa. Pythagora oli kreikkalainen matemaatikko, joka esitti Pythagoran väitämän. Hän eli vuosina 570–500 eKr.

Efesossa tutustuimme sunnuntaina ja maanantaina mm. Vanhan Efeson raunioihin, Marian kotiin, katoliseen messuun, Hadrianuksen temppeliin, Celsuksen kirjastoon ja hautaan, markkinatoriin, suureen teatteriin (24 000 istuinpaikkaa ja 66 riviä) ja satamaan, jonne johti mahtava pylväskäytävä. Pylväässä paloi tuli, josta kaupungin väki haki tulen. Pääkadun varrella sijaitsivat rikkaiden asunnot ja patsaat sekä Rooman keisarin Hadrianuksen kaunis ja pieni temppeli. Siellä oli noin kolme metriä syvä käymälä, jonka pohjalla virtasi vesi. Jokaisen käymäläaukon edessä virtasi vesi peseytymistä varten. Siellä oli myös mahtavat Celsuksen kirjaston rauniot. Selusus eli noin 30 eKr.– 50 jKr. Hän kirjoitti maataloudesta, sotataidosta ja lääketieteestä. Juomapaikassa oli Neitsyt Marian kodin alta lähtevästä lähteestä johdettua vettä, jota juodessa voi toivoa terveyttä, rikkautta ja rakkautta.

Uudemmassa Efesossa tutustuimme mm. apostoli Johanneksen kirkkoon ja hautaan noin 500–600 jKr. sekä monirintaiseen Artemis-jumalattaren patsaaseen museossa. Johanneksen kirkossa on kasteallas, joka todistaa upotuskasteesta. Artemis-jumalattaren temppeli oli aikoinaan yksi maailman seitsemästä ihmeestä. Se oli 125 m pitkä ja 50 m leveä. Sen 100 pylvästä kohosivat yli 20 metrin korkeuteen. Temppli tuhoutui sen vuoksi, että se vajosi liejuun, jossa sen jäännökset lojuvat malaria-suon pohjalla.

Smyrnaan tutustuimme tiistaina eli nykyiseen Ismirin kaupunkiin. Siellä ei ole arkeologista nähtävää, koska raunioiden päälle on rakennettu asutusta ja kaivauksia ei ole suoritettu. Kaupunki oli mielestäni likainen ja savuinen. Merenlahden perukka oli hyvin saasteinen ja pahalta haiseva. Tuntui siltä, että se oli jätevesien laskupaikka. Iso elävä karhu tuli yllättäen vastaan kadulla. Karhu kulki omistajan hihnassa ja sitä sai kuvata maksua vastaan. Tutustuimme siellä erääseen tehtaaseen, jossa valmistettiin Onyx-kivestä erilaisia esineitä. Onyx-kiveä oli ylimmäisen papin rintakilvessä. Muun ajan katselimme kaupunkia auton ikkunasta.

Pergamossa menimme Agropolis-kukkulalle, jossa tutustuimme Trajaanuksen

temppeliin. Trajaanus hallitsi vuosina 98–117, jolloin Rooma oli laajimmillaan. Pergamossa oli maailman laajin kirjasto ja siellä keksittiin pergamenttikirjoitus. Tutustuimme erikoisen jyrkkään rinneteatteriin, Eumenes II rakennuttamaan Zeuksen alttarin raunioihin, Askelonin sairaalaan, jonka edessä olevassa pylväässä on lääketieteessä käytetty käärmesymboli ja käytävään, jota pitkin tullaan sairaalaan ja samalla parannutaan. Oppaan kertoman mukaan hoitoon liittyi paljon psykologiaa ja uskolla parantumista.

Tyতিরassassa eli nykyisessä Aksiharin kaupungissa tutustuimme muutamiin jäljellä oleviin raunioihin ja kirkkoon.

Laodikeassa tutustuimme vanhaan kivistä tehtyyn vesijohtoon, raunioihin ja eräaseen puuvillapeltoon ja vanhaan kivistä tehtyyn stadioniin.

Pamukkale sijaitsee lähellä Laodikeaa ja siellä kävimme seuraavana päivänä. Matkalla tutustuimme eräaseen puuvilla-asusteita valmistavaan tehtaaseen. Alueella viljellään paljon puuvillaa. Pamukkalessa sijaitsee maailman ainoa kalkkipitoinen kuuma lähde, josta kalkkipitoinen vesi virtaa hitaasti alas 100 metriä korkeaa kiviseinämää muodostaen valkoisia tasanteita, tippukiviä ja vesialtaita. Vesi tulee 35–40 asteisena ja värjää kaiken valkoiseksi. Vedellä on parantava maine. Vesi on johdettu altaaseen, johon pulahdimme välittömästi. Oleskelimme valkoisilla kallioilla, nautimme auringosta ja lämpöisestä vedestä. Lähellä on myös kuuma lähde, josta tulee noin 50 asteista rautapitoista vettä. Kylä saa kaiken tarvitsemansa veden lähteestä lämmitykseen ja muuhun pesuun.

Sardeeseen tutustuimme torstaina. Se oli muinaisen Lyydian pääkaupunki. Tutustuimme Artemis-tempppelin raunioihin, bysanttilaiseen kristilliseen kirkkoon ajalta noin 500–600 jKr., Gymnasiumiin ja siinä olevaan WC:hen ja uima-altaaseen, 200-luvun synagogaan ja hautaluolaan lukuisine sarkofageineen.

Filadelfiassa oli ainoastaan vähän raunioita ja vain korttelin kokoinen alue näkyvissä. Kaupungin miltei ainoa nähtävyys on värikäs symbolipatsas – viinirypäleterttu.

Perjantaina lähdimme Ismiristä Istanbuliin ja sieltä kotiin. Matka oli hyvin onnistunut ja runsassisältöinen, jollei oteta huomioon vatsavaivoja ja tiiviin ohjelman mukanaan tuomia rasituksia.

Kuvat 60–66.

Israelin matka 1979

Äitini on usein puhunut siitä, miten hän haluaisi joskus käydä Jeesuksen haudalla. Kun sitten pastori Onni Savolainen järjesti matkan sinne, otin äitini mukaan. En kerro siitä seikkaperäisesti, koska tein uuden matkan Israeliin myöhemmin. Äidilläni oli silloin jo kävelyvaikeuksia, joten olin hänen tukena eri paikoissa. Matka onnistui kaikin puolin hyvin lukuun ottamatta muutamia äitini kaatumisia. Onneksi ei tullut mitään loukkaantumisia.

Kuvat 67, 68.

Israelin matka 1993

Kirjeellinen Raamattuopisto järjesti lähes kaksiviikkoisen matkan Lähi-itään. Jerusalemin ja Galilean sekä muiden Jeesuksen toimintaan liittyvien paikkakuntien ohella käytiin myös Jordanian ja Egyptin puolella.

Kävimme seuraavissa paikoissa: Johannes Kastajan syntymäpaikka Johannes Kastajan kirkossa – Juutalaisvainojen museo Jad Vashem – Kuningas Daavidin hauta – Getsemanen puutarha – Jerusalemin pienoismalli Jeesuksen ajalta – Itkumuuri – Pyhän Annan kirkko – Ristiinnaulitsemiskirkko – Pyhän haudan kirkko – Kidronin laakso – Pyhän Hieronymuksen kirkko – Puutarhahauta – Jerashin tuhannen pylvään kaupunki – Jabbok-joki – Amman kaupunki – Nebon vuori – Petra – Mooseksen lähde Jordaniassa – Laivamatka punaisella merellä Egyptiin – Juutalaisten vuorilinnoitus Masada – Kuollut meri – Leipien ja kalojen kirkko Gennesaretissa – Kabornaumin synagooga – Belvoirin ristiretkeläislinna – Hammata Garden (Gadara) – Kaanaa – Beit Shearin katakompit – Megiddo – Karmel-vuori – Jeesuksen kasteipaikka Jordanissa – Vuorisaarnan paikka – Hermonin vuori – Filippuksen Kesarea – Laivaristeily Gennesaretin järvellä – Kesarea – Tel Avivin lentokenttä.

Tästä matkasta ja näistä paikoista olisi paljonkin kerrottavaa, mutta niistähän löytyy kirjallisuudesta. Mieleenpainuvia kohteita olivat mm. käynti Petrassa ja Nebon vuorella, jossa saimme Mooseksen tavoin katsella luvattua maata. Tulipahan uitua myös Kuolleessameressä: 76 km x 17 km, suurin syvyys 400 metriä ja suolapitoisuus 30 %. Kohokohta oli myös Jeesuksen kasteipaikka, jossa eräs sisaristamme teki kasteratkaisun.

Kuvat 69–71.

Seurakunnan koulutusmatka v. 1999 Uskon festivaali-tapahtumaan Hollantiin.

Meitä oli linja-autollinen pastoreita ja innokkaita maallikoita. Matkalla pysähdyimme Kööpenhaminassa ja tutustuimme kaupunkiin. Tapahtuman järjesti Trans-Euroopan osasto. Suomen Adventtikirkko tuki rahallisesti matkaamme. Matka järjestettiin 11.7. – 18.7.1999. Festivaalipaikka oli jonkinlainen leirikeskus kokoustiloihin ja asuntoineen. Ainakin se rivitalohuone, jossa asuin oli pieni, kylmä ja kostea. Kokoustilat ja ruokailutila olivat hyvät ja tilavat. Ympäristö oli miellyttävä.

Päivät opiskelimme eri ryhmissä ja illat olimme yhteisissä kokouksissa. Tilaisuudet tulkattiin kuulokkeilla suomeksi. Eräässä tilaisuudessa eri maiden maallikkoedustajia kutsuttiin lavalle siunattavaksi. Minut kutsuttiin Suomen maallikoista ja pastorit panivat kätensä päälleni ja siunasivat minut evankeliointityöhön. Tuntuihan se mukavalta, kun toimintaani näin arvostettiin. Tapahtuman anti oli hyvä ja se innosti jatkuvaan evankeliointityöhön.

Kotimatkalta lähdimme samaa reittiä. Erityisesti muistan laivamatkan. Ryhmämme soitto- ja laulutaitoiset esittivät kannella hengellisiä lauluja ihmisille. Monet jäivät kuuntelemaan niitä.

Kuvat 72,73.

Karjalan matka 1999

Teimme Helsingin seurakuntien yhteisen Karjalan-matkan linja-autolla. Ensimmäinen kohteemme oli Pietari, jossa tutustuimme kaupungin tunnettuihin nähtävyyksiin ja tietysti adventtikirkkoon. Kirkko oli mahtava ja iso. Amerikkalaiset olivat rahoittaneet ja rakentaneet sen. Rakennusarkkitehtuuri oli sen mukaista. Majoituimme paikalliseen hotelliin.

Pietarista jatkoimme matkaa tuttua reittiä Laatokan itäpuolta pitkin. Ihailimme Karjalan kauniita maisemia sekä idyllisiä pikkukyliä ja taloja. Petroskoi oli määrämpäämme. Matkalla sinne autonrengas puhkesi, mutta se saatiin korjattua vararengas. Tulipahan nähtyä Aunus ja muut historialliset paikat. Söimme omia eväitä paikallisilla pysäköintipaikoilla.

Petroskoissa majoituimme isoon amerikkalaisten pystyttämään adventtikirkkoon. Siellä vietimme sapatin ja pidimme jumalanpalveluksen. Seurakunta oli meitä kohtaan hyvin vieraanvarainen ja se tuli oikein joukolla hyvästelemään meitä lähtiesämme koti-Suomeen.

Kuvat 74,75.

Pastori Auvo Helminen järjesti Toiviomatkojen kautta matkan Kreikkaan Paavalin jäljille 11.–18.10.2004.

Vierailimme seuraavissa paikoissa:

Delfoin rauniot sijaitsevat jylhän Parnasso-vuoren (korkeus 2459 metriä) rinteillä. Delfoi oli kaupunki Fokiksen maakunnassa Parnasso-vuoriston juurella. Se oli antiikin ajan tärkeimpiä ja vaikutusvaltaisia kaupunkeja. Myyttien mukaan Delfoissa harjoitettiin muinoin mm. maan jumalattaren Gaian palvontaa. Muinoin Delfoin ajateltiin olevan maailman keskus. Tarinan mukaan Zeus laski lentoon kaksi kotkaa – yhden kummaltakin maailman laidalta, toisen idästä ja toisen lännestä. Paikkaan, jossa kotkat kohtasivat, Zeus heitti pyhän kivipaaden osoittamaan maailman napaa.

Apollonin temppeli on 60 m x 24 m ja siinä on 38 doorilaista tuffikivipylvästä. Apollon on jumala kreikkalaisessa ja roomalaisessa mytologiassa. Hänen alaansa olivat parannustaito, ennustus ja runollinen innostus. Myöhemmin hän kehittyi erityisesti valon ja auringon jumalaksi. Ennustustaidon jumalana hän herätti runollista innostusta ja hän suosi laulua sekä soittoa. Tärkein ennustustaidon ilmentymä oli vanhan ajan tunnetuin oraakkeli, Apollonin oraakkeli Delfoissa. Apollon valloitti oraakkelin tappamalla naispuolisen lohikäärmeen Delfynen.

Teatteri, jossa on 35 riviä 5000 katsojalle. Mielenkiintoista oli kokeilla teatterin akuuttipistettä, josta puhe kuului kaikkialle teatteriin.

Stadion on noin 100 metriä pitkä ja siinä juostiin edestakaisin. Katsomo oli tehty kivistä ja rata hiekasta. Jokaisen juoksijan lähtö tapahtui kivipaasien välistä.

Museossa tutustuimme Delfoin historiaan. Mieleeni jäi mm. Argosin kaksospatsas. Heistä kerrotaan seuraavaa: Lemnos on saari, joka sijaitsee Vähä-Aasian län-

sirannikolla. Saarta asuttivat naiset, jotka olivat tappaneet miehensä. He olivat aikanaan luopuneet Afroditen palvonnasta. Rangaistukseksi kuningatar oli muuttanut naiset niin siivottoman hajuisiksi, etteivät heidän miehensä kestäneet olla heidän lähellä. Kun miehet ottivat itselleen rakastajia mantereelta Traagiasta, raivostuneet naiset tappoivat joka ikisen miehen. Kaksosten isä Iason oli kreikkalaisessa mytologiassa sankari, joka siitti saaren kuningattaren kanssa kaksoset, ja samalla tavalla monet muutkin argonautit hedelmöittivät saaren naisväestöä. Kaikki syntyneet jälkeläiset olivat miespuolisia, ja näin miehet palasivat saarelle.

Meteora on luostarialue Koillis-Kreikassa. Luostarit on rakennettu luonnon muovaamien korkeiden kalliotornien päälle, jotka sinänsä olivat erikoisia nähtävyyksiä. Alue on ollut vuosisatoja rajaseutua, jolla ovat hyökkäilleet mm. venetsialaiset, albaanit, normannit ja Napoleon. Luostarit perustettiin 1400-luvulla vainottujen turvapaikoiksi ja niihin oli äärimmäisen vaikeaa päästä, joko pitkillä tikkailla tai vinssin ja nostokorin avulla. Vinssi oli ainoa tapa tuoda tavaraa, kuten rakennusmateriaalia luostarialueelle. Myöhemmin luostarin kalliotornien rinteille on rakennettu kapeat kulkutiet. Kyllä hiukan hirvitti kulkea niitä pitkin. Mieleeni jäi sieltä mm. suuri pääkallokoelma.

Veria (Berea) on noin 30 000 asukkaan kaupunki Vermion vuoren juurella, jossa Paavali kävi toisella lähetysmatkallaan Salonikista Ateenaan (Ap. t. 17:10–15). Siellä on muistomerkki Paavalin portaista.

Filippi oli muinainen kaupunki Traakiassa. Se sijaitsee noin 100 km nykyisestä Thessalonikin kaupungista itään. Filippi oli tunnettu jo viidennellä vuosisadalla eKr. Apostoli Paavali saarnasi Filipissä vuonna 49 tai 50 jKr. Kyseessä oli Paavalin ensimmäinen saarna Euroopan maaperällä. Paavali vieraili kaupungissa myöhemmin kahdesti. Kaupunkiin syntyi pieni kristillinen yhteisö, mistä todistaa mm. Paavalin Filippiäiskirje (Ap. t. 16:11–40). Sieltä löytyi mm. kiveen hakattu teksti Paavalista.

Lyydian kastepaikan joki (Ap. t. 16:13–15). Lyydia oli makedonialainen purppurakauppias, jonka Paavali kastoi kristinuskoon. Lyydiaa pidetään Euroopan ensimmäisenä kristittynä.

Paavalin ja Silaan vankila (Ap. t. 16:23,24).

Sapattina olimme Ateenassa adventtikirkossa. Siellä ei ollut tulkkausta, joten emme ymmärtäneet siitä mitään. Auvo Helminen johti tutkistelua suomalaisille kirkon parvekkeella. Muun ajan vietimme hotellissa terassilla keskustellen ja lepäillen. Ateenassa on hyvin saastunut hengitysilma, koska kaupunki sijaitsee vuorten ympäröimänä eivätkä puhdistavat tuulet pääse vaikuttamaan. Siksi tunsin voimakasta silmien kirvelyä siellä. Vain Pekingissä tunsin vastaavaa.

Sunnuntai. Areos park eli Mars-kenttä on Ateenan suurimpia puistoja, johon tustuimme.

Akropoliksen temppelialue sijaitsee 156 metriä merenpinnan yläpuolella. Ateenan Akropolis oli alun perin mykeneläisaikainen linnoitus ja se on käynyt läpi monia vaiheita. Varhaisimmat asutuksen jäljet ovat tuhansia vuosia vanhoja. Pronssikaudella kukkulalla oli mykeneläinen Megaron, josta on vain pieniä rippeitä jäljellä. Me-

garoneiksi nimitetään palatseja ja temppeleitä, jotka olivat kolmeen osaan jaettuja ja muodoltaan pitkänomaisia rakennuksia. Pian sen rakentamisen jälkeen rakennettiin massiivinen nk. kyklooppimuuri, joka oli jopa 10 metriä korkea ja 3,5 – 6 metriä paksu. Muuri oli pääpuolustuslaite 400-luvulle asti. 600- ja 500-luvuilla Akropolis vallattiin pariin otteeseen ja muurin paikalle rakennettiin yhdeksänporttinen muuri.

Herodes Atticuksen odeion on jyrkästi kalteva 5 000 katsojan teatteri. Herodes Atticus rakennutti sen vaimonsa Aspasia Annia Regillan muistolle Akropolin eteläiselle rinteelle. Alkuaan siinä oli kolmikerroksinen kivistä rakennettu etuseinä ja puinen katto.

Erechtheion on Athene Pallas -jumalattaren temppeli Akropoliksen pohjoislaidalla. Nykyinen temppeli on rakennettu 421–407 eKr., mutta sen arvellaan olevan varhaisemman temppelin paikalla.

Parthenon on Pallas Athenen doorilaistyylinen juhlatemppeli. Se rakennettiin kiitokseksi siitä, että Kreikka ja Ateena selvisivät persialaissodista. Viralliselta nimeltään rakennus oli Neitsyt Athenen temppeli ja nimi Parthenon johtuu kreikan sanasta parthenos eli neito, neitsyt. Parthenonin paikalla sijaitsi aiemmin toinen temppeli, jonka persialaiset tuhosivat. Parthenonia käytettiin myös rahavarastona ja siellä säilytettiin Deloksen meriliiton ja myöhemmän Ateenan imperiumin varoja. Parthenonin paikalla sijaitsi aiemmin toinen temppeli, jonka persialaiset tuhosivat.

Kuvat 76–81.

Pääkaupunkiseurakutien matkat Pietariin ja Riikaan.

Osallistuin myöhemmin uudelleen Pietarin matkalle, jolloin majoituimme adventtikirkon alakerran huoneitten lattialle. Tämä matka tapahtui viikonvaihteessa, jolloin osallistuimme myös jumalanpalvelukseen. Tällä matkalla keskityttiin vain Pietarin kaupunkiin ja nähtävyyksiin.

Vuonna 2008 teimme linja-autolla seurakuntana parin päivän matkan Riikaan. Asuimme hotellissa. Tutustuimme erityisesti vanhaan kaupunkiin ja sen nähtävyyksiin. Vanha Riika ja sen historialliset, keskiaikaista tunnelmaa henkivät korttelit ovat kaupungin tärkeimmät nähtävyydet. Kävin mm. hissillä Pietarin kirkon tornissa, josta oli mahtavat näkymät kaupungin yli. Sapattina olimme tietysti paikallisen adventtikirkon jumalanpalveluksessa.

Kotimatalla kävimme tutustumassa Riekstu-kukkulalla Pohjois-Latviassa olevaan Cesisin linnaan, joka sijaitsee noin 90 kilometriä Riiasta koilliseen. Linna sijaitsee korkealla mäkialueella ja linnan tornista avautuu huikeat näkymät ympärillä olevaan luontoon. Paikka oli todella näkemisen arvoinen.

Kuvat 82, 83.

Viipurin adventtiseurakunnan 100-vuotisjuhlat 28.6.2012.

Osallistuin Viipurin adventtikirkon satavuotisjuhlamatkalle 29.6.–31.6.12. Meitä oli

Suomesta linja-autolla noin 30 henkilöä. Sinne saavuttuamme menimme ensiksi hotelliin varaamaan huoneet ja sen jälkeen kirkolle iltapalalle ja perjantai-illan tilaisuuteen. Hotellimajoitukseen kuului aamiainen, joka jäi monilta syömättä, koska meistä suurin osa oli kasvissyöjiä. Olihan siinä jotain syötävääkin, mutta kehnosti. Onneksi aamiaista hiukan korjattiin seuraavalla kerralla.

Sapattijumalanpalveluksen vietimme Viipurin adventtiseurakunnassa omassa keskuudessamme ja sen jälkeen osallistuimme juhlatilaisuuteen ja seurakunnan järjestämään yhteisruokailuun. Juhlatilaisuudessa Viipurin kaupungin edustaja sekä monet adventtikirkon ja seurakuntien edustajat esittivät tervehdyksen ja onnittelut satavuotiaalle seurakunnalle. Sainpahan minäkin muiden kanssa seisten vastaanottaa kiitokset mukanaolosta kirkon korjaustöissä. Musiikkipuoli oli korkealaatuisista sekä Suomen että Viipurin adventtiseurakunnan toimesta. Päivä oli pitkä ja väsyttävä. Illalla tein vain pienen kävelykierroksen parin ystävän kanssa ennen hotelliin menoa. Juhlatilaisuudesta on kirjoitus seurakuntalehdessämme (Nyky aika 27/2012).

Sunnuntai-aamuna teimme retken Monrepos'iin, joka on puistoalue Linnasaaressa noin 2,5 kilometriä Viipurin kaupungin keskustasta luoteeseen. Puistossa on yli 300 vuotta vanha kartano, joka tunnettiin vielä 1930-luvulla nimellä Monrepos'in kartano. Alue jouduttiin luovuttamaan Neuvostoliitolle talvisodan päättyessä vuonna 1940. Suomalaisjoukot valtasivat alueen jatkosodassa vuonna 1941, mutta jouduitivat perääntymään sieltä Viipurista vetäytymisen yhteydessä kesällä vuonna 1944. Neuvostoviranomaiset antoivat puistolle uuden nimen. Vuonna 1988 puisto sai takaisin alkuperäisen nimensä. Puisto ja erityisesti kartano ovat päässeet pahasti rappeutumaan, mutta monia puiston kohteita on kunnostettu talkoilla. Maranathamkalla vuonna 1999 kävimme myös Monrepos'ssa ja muutosta on tapahtunut. Puistoalue oli todella näkemisen arvoinen.

Matkalla Monrepos'iin katselimme bussista Viipuria ja sen ympäristöä. Viipurissa on vielä paljon kunnostettavaa, mutta se on hidasta rahan puutteen takia. Omakotiasutus oli samoin suurelta osin kunnostamatonta lukuun ottamatta joidenkin rikkaiden uusia omakotitaloja muun asutuksen keskellä. Monreposin jälkeen pidimme taukoa Viipurin torilla. Teimme siellä tietysti ostoksia ja kävimme syömässä. Täytyipä käyttää hyväksi myös parturia, kun tukan leikkuu maksoi vain 4,5 euroa.

Adventtisanoman julistus Viipurin alueella aloitettiin vuonna 1911 suomalaisien pastorien toimesta. Jäsenmäärä kasvoi niin suureksi, että ensimmäinen adventtiseurakunta perustettiin Viipuriin vuonna 1912 ja kirkkoa alettiin rakentaa 30-luvulla ja se vihittiin käyttöön vuonna 1937. Ennen sotia Viipurin adventtiseurakunta oli Suomen suurin. Sodan aikana kirkko oli armeijan käytössä ja se saatiin takaisin adventtiseurakunnalle vasta 1990-luvulla innokkaiden adventtiveljien viranomaisten kanssa pitämien neuvotteluiden ja evankeliointityön tuloksena.

Kuva 84.

29. Omia ulkomaanmatkoja

Olen kirjoittanut samoin joistakin omista ulkomaanmatkoistani vain ne, jotka ovat jääneet parhaiten mieleeni tai joista on enemmän muistiinpanoja. Siksi toisista on kirjoitettu enemmän ja toisista vähemmän. Nämäkin matkat ovat pääasiassa tapahtuneet tutussa porukassa, koska silloin ei tule niin helposti vaikeuksia yksinäisyyden, periaatteiden, sapatin ja ruokavalion suhteen.

Taškent – Samarkand 1989

Vuonna 1989 syksyllä lähdin vaimoni kanssa viikon kestäneelle VR:n järjestämälle Taškent–Samarkand -matkalle. Matkamme ensimmäinen etappi oli Moskova, jonne lähdimme junalla. Siellä meitä oli vastassa oppaamme. Oli hyvin kylmä ja sateinen päivä. Teimme Moskovan-kiertoajelun bussilla ja tutustuimme kävellen Punaiseen toriin. Meillä oli kylmä, vaikka vaatteet olivat sään mukaiset. Miesoppaamme sen sijaan oli lyhythihaisessa paidassa. Ihmettelimme, miten hän tarkenee. Hän kertoi karaisseensa itsensä kylmälle eikä sanojensa mukaan tarvitse enempää vaatteita.

Moskovasta jatkoimme matkaa suihkukoneella Taškentiin, joka on Uzbekistanin ja Taškentin alueen pääkaupunki Uzbekistanin itäosassa lähellä Kazakstanin rajaa Keski-Aasiassa. Kaupungin asukasluku on noin 2 miljoonaa. Taškent on Keski-Aasian suurin teollisuus- ja liikennekeskus. Kaupungista johtavat rautatiet Samarkandiin ja Kazakstaniin. Kaupungissa on tärkeä lentokenttä ja vuonna 1977 avattu metro. Kaupungissa on koneenrakennusta, puuvillan ja silkin tuotantoa sekä kemikaali-, metalli-, kenkä-, tupakka- ja huonekaluteollisuutta. Taškent on uzbekkien kulttuurikeskus. Siellä on useita suuria kirjastoja, yliopisto, uzbekkien tiedeakatemia ja monia muita korkeakouluja sekä astronominen observatorio.

Taškentista jatkoimme matkaa potkurikoneella Samarkandiin. Näin oli mahdollisuus katsella koneesta avautuvia maisemia. Samarkand on Samarkandin alueen pääkaupunki Uzbekistanin itäosassa lähellä Tadžikistanin rajaa Keski-Aasiassa. Kaupungin asukasluku on lähes 600 000. Kaupungin teollisuus tuottaa teetä, viiniä, tekstiilejä, lannoitteita ja moottoripyörien osia. Samarkand on Keski-Aasian vanhin kaupunki. Se jakaantuu uuteen ja vanhaan kaupunkiin. Vanhassa kaupungissa on

muun muassa 1300- ja 1400-luvuilta peräisin olevia moskeijoita ja 1400-luvulla rakennettu Timur Lenkin mausoleumi. Kaupungissa on yliopisto ja antiikin historian museo. Mieleeni jäivät erityisesti kaupungin lukuisat komeat moskeijat. Torilla oli paljon vihanneksia ja hedelmiä. Meloneita oli valtavasti. Puistoissa oli useita teekuppiloita ja shakin pelaajia. Ryhmän ainoana kasvissyöjänä sain siellä eräässä ravintolassa vatsataudin, kun oli jotakin kuitenkin syötävä. Opas järjesti minulle tarvittavat lääkkeet.

Kotiin palasimme lentäen Moskovaan ja sieltä junalla Suomeen. Käytimme tietysti junaa, koska olimme VR:läisiä ja meillä oli vapaaliput Suomessa.

Pohjois-Norjan matka 1996

Lähdin asuntovaunullani Lapin lähetyksen lomälähetyspäiville Muonioon. Siellä tapasin Jaakko ja Ulla Turusen Rovaniemeltä ja päätimme lähteä yhdessä jatkamaan kahdella autolla Pohjois-Norjaan. Heidän autoon tuli vielä yksi sisar mukaan. Me kaikki nukuimme yöt asuntovaunussani. Kohteitamme olivat:

Olostunturi, jonka huipulle lomälähetyspäivien osanottajat tekivät retken – Pallastunturi, jonne poikkesimme vain niin korkealle kuin autolla pääsimme – Jäämeren rannalla Kvalöyan saari, jossa katselimme mahtavia maisemia ja mm. kalliopiirroksia Skavbergetin tilalla – Tromsön saari, jossa vierailimme paikallisen adventistipastorin kodissa. Kävimme mm. Tromsön arktisessa katedraalissa, Hopeaniemeä vastaavassa adventistiparantolassa ja revontuliplanetaariossa – Ruotsin Lappi, jossa tutustuimme mahtavaan Abisko-joen koskeen ja lomakeskukseen, Kiirunassa Hjalmar Lundbohmsin museoon, kirkkoon ja rautamalmikaivokseen. Rautamalmikaivokseen pääsy tuotti hiukan vaikeuksia, koska kyseisen päivän retket olivat täynnä. Pääsimme kuitenkin erään ulkomaalaisen seurueen bussiin, koska siellä oli muutama tyhjä paikka. Teimme näin maksullisen retken alas museoon. Kokeilimme siellä mm. näytteille asetettua rautamalmin painoa ja katselimme tunnelin kallioporakonetta.

Kiirunasta muut jatkoivat matkaa Rovaniemelle. Kiirunan jälkeen jatkoin yksin matkaa tutustumalla hiukan Suomen länsirannikkoon. Kemissä vietin seurakuntalaisten kanssa sapattia erään seurakuntalaisen kesäasunnolla, joka oli hänen entinen kotinsa. Kävin Hailuodossa, Raahessa, Kalajoen hiekkasärkillä, Alajärven kesäseuroilla, Kallioniemen raamattuleirillä ja sieltä jatkoin matkaa kotiini.

Kuva 85.

Peking 1998

Lähdin vuonna 1998 yksin seuramatkalle Pekingiin, jossa tutustuin Taivaallisen rauhan aukioon, Kiellettyyn kaupunkiin, Taivaalliseen temppeliin, Kiinan muuriin, Ming-keisarien hauta-alueeseen ja Silkkikujaan. Retkipakettiin en osallistunut. Vapaa-ajan tutustuin omin päin kaupunkiin ja ostin edullisia vaatteita. Sapattina kävin paikallisessa adventtiseurakunnassa. Menin sinne taksilla, jolla matka kesti pitkän

aikaa, koska kuljettajan täytyi etsiä ja kysellä seurakunnan sijaintia. Siellä oli yllättävän paljon väkeä, arviolta noin 400 ihmistä.

Kun olin kielletyssä kaupungissa, eräs nuori nainen tuli kysymään, saisiko hän opastaa minua. Kun kysyin, minkä tähden hän haluaa opastaa minua, niin hän vastasi haluavansa harjoittaa englannin kielen taitoaan. Sanoin hänelle, että englannin kielen taitoni on sen verran huonoa, että siitä ei taida olla hänelle mitään hyötyä. Hän käveli kuitenkin jonkin aikaa kanssani ja keskustelimme. Jäin miettimään, mikä hänen tarkoituksensa lopultakin oli.

Tutustuin siellä erääseen pariskuntaan ja paluumatkalla lentokoneessa kävi ilmi, että he asuivat samalla suunnalla kuin minäkin ja he veivät minut autolla kotiini. 15 vuotta myöhemmin valokuviani katsellessani huomasin, että samainen mies on puheenjohtajana eläkeläiskerhossa, johon minäkin kuulun. Näin tiet käyvät yhteen myöhemmin.

Yleisvaikutelmani oli, että kaupungissa oli paljon pyöräilijöitä. Heitä virtasi yhtenään pitkin hotellin lähellä olevaa pääkatua. Ilmansaastetta oli paljon. Kun menin bussilla Kiinan muurille, silmäni alkoivat kirvellä kovasti. Luulen ilmansaasteen aiheuttaneen kirvelyn. Sellaista en ollut kokenut aikaisemmin.

Kuvat 86, 87.

Etelä-Afrikan matka 1998

Lähdin vaimoni kanssa Etelä-Afrikkaan, koska Esa ja Tapa olivat verestämässä siellä englanninkieltä. Esa osallistui myös teologian luennoille. He olivat kutsuneet meidät sinne. Matkustimme lentäen Sofian kautta. Saimme siellä yösijan erään adventistiperheen luona. Katselimme Sofiaa pari päivää, tutustuimme paikalliseen seurakuntaan ja osallistuimme jumalanpalvelukseen.

Sofiasta jatkoimme lentäen Johannesburgiin. Se oli elämämme epämiellyttävin lentokokemus. Kone oli vanha ja jouduimme istumaan koneen peräosaan, vaikka meille oli varattu paikat tupakoimattomien osastossa. Selittelyt eivät auttaneet, vaan oli tyydyttävä järjestelyyn. Tätä kidutusta kesti välilaskuineen yhteensä 15 tuntia. Lisäksi lähtö myöhästyi kaksi tuntia.

Johannesburgissa varasimme asemalla majoituksen erääseen pieneen majoituspaikkaan pariaksi päiväksi ja katselilimme nähtävyyksiä. Lähdimme sitten varamaan junalippua Kapkaupunkiin. Kävelimme sitä ennen aseman lähellä keskikaupungilla.

Kun me kävelimme keskellä päivää vilkasliikenteisellä kadulla, yhtäkkiä edessäni seisoj musta mies veitsi kädessä. Samassa kolme miestä tarttui käsistäni kiinni ja alkoi tyhjentää taskujani sekä irrottaa repun selästäni. Pelästyin ja luulin, että viimeinen hetkeni oli tullut. Pelkäsin niin, että huusin sen enempää ajattelematta suomeksi: ”Jeesuksen nimessä poistukaa!”

Sain sitten riuhtaistua itseni irti heistä, mutta lensin rajusti katuja vasten ja oikea ranteeni murtui. Kukaan ei tullut auttamaan ja lähdimme nopeasti karkuun, mutta

he saivat minut uudestaan kiinni ja alkoivat repiä irti paitani alla kainalossa olevaa koteloa, jossa oli passini. Tunsin, että nyt menetin sen. Tärkeintä oli päästä karkuun. Juoksin lähellä olevaan mustien poliisiasemalle, jonne minut neuvottiin. Siellä totesin hämmästyksenä, että passikotelo oli tallessa. Minulle jäi arvoitukseksi, miksi passikotelo oli tallessa ja miksi ryöstäjät olivat ratkaisevalla hetkellä häipyneet. Oliko Jumalalla sormet pelissä? Tulivatko enkelit apuun?

Poliisiasemalla tapasin sitten vaimoni. Hän oli mennyt sinne hakemaan apua. Poliisit eivät reagoineet asiaan mitenkään, vaan kehottivat menemään sairaalaan. Silloin ymmärsin, että he eivät halunneet auttaa mitenkään. Ryöstöt olivat siellä joka päiväisiä. Lähdimme sitten takaisin majapaikkaan ja siellä omistaja vei minut sairaalaan, jossa ranteeni leikattiin ja raudoitettiin. Vaimoni hoiti englannin kielen taitoisena hyvin sairaalan ja vakuutusyhtiön väliset korvausasiat. Tosin leikkausta jouduttiin odottamaan pari päivää, kunnes lupa saatiin vakuutusyhtiöltä. Vakuutus maksoi sairaalahoidon ja vain menomatkan, koska jatkoin matkaani edelleen.

Vaimoni selvisi pelkällä säikähdyksellä, kun hänellä ei ollut mitään näkyvää vieriä. Ryöstäjät saivat minulta loppujen lopuksi hyvin vähän varastettua. Rahani olivat piilossa vyön sisällä eivätkä ne löytäneet niitä. Repussa olivat vain eväät, vesipullo, halpa kamera ja englanninkielinen Johanneksen evankeliumi. Toivottavasti he lukevat sen.

Johannesburgissa on paljon köyhyyttä ja rikollisuutta. Monia on ryöstetty siellä. He muuttavat maaseudulta kaupunkiin etsiäkseen töitä ja asuvat hökkelikylissä. Rahaa on saatava jostain ja tällainen harmaatukkainen mies oli helppo saalis. Nuoret miehet ovat olosuhteittensa vuoksi huonossa tilanteessa ja siksi en kannata kaunaa ryöstäjilleni, vaikka minua otti päähän kovasti. Päinvastoin olen rukoillut heille elämänmuutosta.

Kiitän Jumalaa siitä, ettei veistä käytetty ja että olen vielä elävien kirjoissa, koska ihmishenki ei ole siellä minkään arvoista. Vielä ei ollut minun aikani, sillä ihmisen henki on Korkeimman kädessä.

Emme enää uskaltaneet jatkaa matkaa junalla vaan lensimme Kapkaupunkiin ja siellä Esa ja Tapa olivat meitä vastassa. Varasimme sieltä hotellihuoneen, koska halusimme katsella kaupunkia. Teimme risteilyn ja menimme köysiradalla Pöytävuorelle. Tyypillinen eläin Pöytävuorella on kalliotamaani, joita näimme useita. Vaimoni innokkaana golfaajana halusi myös pelata paikallisella golfkentällä. Tietysti ostimme sieltä uuden kameran, jonka vakuutus sitten maksoi samoin kuin osan matkasta.

Kapkaupungista lähdimme Esan autolla Hyväntoivonniemelle (Cape Point) Etelä-Afrikan eteläkärkeen. Siellä parkkipaikalla aukaisimme hetkesi auton takaluukun ottaaksemme tavaroita, kun samassa sinne hyppäsi apina (Magotti) ja nappasi cornflakes-paketin. Apina tunnisti heti, missä oli syötävää. Ihmiset ympärillä nauroivat apinan viisaudelle. Sieltä ajoimme Atlantin rantatietä Somerset Westiin ja varasimme asunnon läheisestä perhemajoituksesta. Vierailimme adventtikirkon omistamassa Heldeberg Collegessa, jossa Esa ja Tapa asuivat. Tutustuimme Somerset West-kaupunkiin ja osallistuimme Helderbergin kirkossa jumalanpalvelukseen.

Yhdessä vaiheessa teimme kolmessa päivässä noin 600 kilometrin automatkan Etelä Afrikassa. Asuimme kahdessa majoituspaikassa. Lähdimme Somerset Westistä Garden Routea pitkin Mossel Bayhin ja sieltä Georgeen. Georgesta teimme edestakaisen matkan myös turisteille tarkoitettulla kapearaiteisella höyryveturijunalla (Outenique Chop-Tjoe). Ikkunasta näimme useita hökkeliä, joita en ollut aikaisemmin nähnyt. Seuraava paikka oli Oudtschoorn, jonka lähistöllä kävimme strutsifarmilla ja krokotiilifarmilla (Cango Crocodile Ranch). Olisi ollut mahdollisuus ratsastaa strutsilla, mutta rohkeus ei riittänyt. Oli elämys nähdä pieniä strutsinpoikasia oikein isona joukkona. Paluumatkalla poikkesimme myös hollantilaistyyliisessä yliopistokaupungissa Stellenboschissa. Sieltä jatkoimme majapaikkaamme Somerset Westiin.

Matkamme sujui muuten hyvin lukuun ottamatta lentokonematkaa ja tietysti Johannesburgin ryöstöä. Ranteen leikkauksen ja rautatuen takia oli vaikea käyttää kättä, ja myös leikkauksen jälkeinen kunto oli hiukan heikko. Tulipahan kuitenkin nähtyä paljon Etelä-Afrikkaa. Kiitos siitä Esalle ja Tepalle! Paluumatkan kotiin lensimme todella hienolla ja uudella lentokoneella.

Kuvat 88–90.

Espanjan matka 1998–99

Arnold ja Aila Forsténilla oli lomaosake Espanjan Aurinkorannikolla Galahondassa, jossa vietimme viikon vuosina 1998 ja 1999. Ensimmäisen kerran meitä oli viisi henkilöä: Forsténit, pastori Auvo Helminen vaimonsa Irjan kanssa ja minä viidentenä pyöränä ja toisella kerralla Forsténit ja minä vaimoni kanssa. Aurinkorannikon kaupungit ovat lähellä toisiaan, joten oli helppo vierailla niissä viikon aikana ja tutustua nähtävyyksiin. Vuokrasimme molemmilla kerroilla auton ja kävimme tutustumassa muutamiin kaupunkeihin. Niihin ajaessamme näimme hyvin erilaisia maisemia ja erilaista elämää kuin tyypillisissä turistikohdeissa. Siellä on lukuisia vanhalle kulttuurille ominaisia pikkukylä valkoisine taloineen ja kapeine katuineen. Vuortenrinteillä oli jatkuvasti oliivipuuviljelmia. Sitrushedelmäpuita on paljon, jopa katujen varsilla kasvoi appelsiineja. Monien vuorien huipuilla näimme Neitsyt Marian pyhäkköjä. Kerron nyt aikajärjestyksessä käynneistämme eri kaupungeissa.

Espanjan matka 1998

Malaga on Aurinkorannikolla sijaitseva satamakaupunki ja Malagan provinssin pääkaupunki. Kaupungin ovat perustaneet muinaiset foinikialaiset noin 3 000 vuotta sitten. Malagassa onkin pitkän historiansa ajalta paljon nähtävyyksiä ja kulttuuritarjontaa. Ensimmäinen päivämme oli sapatti ja siksi suuntasimme matkamme jumaanpalvelukseen noin 40 km päässä olevaan adventtikirkkoon. Pitkän etsinnän jälkeen löysimme sen, koska alue oli hyvin sokkeloinen ja autoja oli pysäköitynä joka paikkaan. Puhujavieraana oli yllätykseksemme tuttu pastori, Heikki Luukko, joka tänäkin oli lomamatkalla Espanjassa. Loppupäivän katselimme sitten Malagan näh-

tävyiksi ja vierailimme korkealla maurilaisten rakentamissa Gibralfaron linnoissa, josta avautuivat mahtavat näkymät Malagaan ja satama-alueelle, joka on myös näkemisen arvoinen risteilyaluksineen ja hiekkarantoineen. Malaga on hieno kohde monipuolisen tarjontansa ja erinomaisen säänsä vuoksi.

Nerja sijaitsi noin 100 kilometrin ajomatkan päässä majapaikastamme Aurinkorannikon itäisimmässä nurkassa. Se on noin 23 000 asukkaan kaupunki. Entinen kalastuskylä on nykyään tyypillinen andalusialainen kaupunki, jossa talot ovat vaaleita ja kadut kapeita. Nerja on viihtyisä ja rauhallinen kohde, jossa on paljon nähtävää lähialueilla. Nähtävyyksien ja kohteiden lisäksi Nerjan lukuisat rantapoukamat tarjoavat kauniita maisemia ja rantoja. Vierailimme siellä tippukiviluolissa (Cueva de Nerja), joka on parhaimpia vierailukohteita ja sijaitsee vain muutaman kilometrin päässä kaupungista. Luolat löydettiin vuonna 1959 ja ne avattiin yleisölle vuonna 1960. Muun ajan sitten katselimme nähtävyyksiä ja maisemia.

Ronda oli noin 60 kilometrin ajomatkan päässä majapaikastamme. Reitti sinne oli erikoista vuoristomaisemaa, korkeita kiviä vuoria, joissa ei ollut minkäänlaista kasvillisuutta. Kapea tie kulki jyrkillä vuorenrinteillä ja siksi matka hiukan pelotti. Ronda on hyvin viehättävä kaupunki, joka on täynnä historiaa ja asukkaita siellä on noin 36 000. Se sijaitsee korkealla ylätasangolla Malagan provinssissa ja on tunnettu yli sata metriä syvästä rotkosta. Henkeäsalpaavan kauniissa vuoristoympäristössä sijaitseva Rondan valkoinen kylä kohoaa 750 metriä merenpinnan yläpuolelle. Kaupunginosat on yhdistetty sillalla. Rotko erottaa Rondan uuteen ja vanhaan kaupunkiin, joiden välille on rakennettu vaikuttava 1700-luvun kaarisilta. Sillalta avautuvat mahtavat näkymät rotkoon ja ympäröivälle maaseudulle. Ronda oli todella erikoinen kaupunki jyrkkine rotkoineen. Eräässä puistossa oli matala aita ja aidan takana noin 100 metrin korkuinen pystysuora seinämä alas laaksoon. Kerrotaan, että kuolemaantuomitut rikolliset heitettiin sieltä alas. Kiertelimme kaupungissa jalan, tutustuimme kauppoihin ja katselimme nähtävyyksiä vain ulkopuolelta. Härkätaisteluareenalle menimme kuitenkin kurkistamaan sisään. Se oli tyhjä, mutta nyt ensimmäistä kertaa näin härkätaisteluareenan.

Gibraltar sijaitsi noin 80 kilometrin ajomatkan päässä majapaikastamme. Se on Iso-Britannian alue Pyreneitten niemimaan eteläkärjessä. Gibraltarin kallio on 400 metriä korkea kallio, joka on muodostunut aikojen saatossa merenpohjassa olevasta kalkkikivestä ja myöhemmin noussut merenpinnalle mantereiden muodostuessa. Sieltä näkee aina Afrikan mantereelle asti. Gibraltarille mennään tullin läpi, joten passi tulee olla aina mukana. Ennen tullia parkkipaikalla oli huijareita, jotka kauppasivat lippuja Gibraltarille, vaikka sinne ei tarvittu minkäänlaisia lippuja. Kumma kun poliisi ei ole puuttunut siihen. Kävimme taksilla ylhäällä näköalapaikalla, jossa sitten näimme hännättömiä kesyjä apinoita (makakeja), jotka hyppäsivät jopa olkapäillemme. Se on Euroopan ainoa vapaa apinayhdyskunta. Kyllä eräs apina näytti hiukan närkästyneeltä, kun yritin silittää sitä ikään kuin sanoen, että anna minun olla rauhassa. Gibraltarilla on oltava myös varovainen käsilaukkujen ja kassien kanssa, koska apinat nappaavat niitä mielellään löytääkseen jotain syötävää.

Granada sijaitsi noin 200 kilometrin ajomatkan päässä majapaikastamme Andalusiassa alueella Sierra Nevadan juurella. Kaupungin asukasluku on lähes 250 000. Kaupunki on nimetty granaattiomenan mukaan. Espanjan kielen sana ”Granada” merkitsee myös kranaattia. Vierailimme siellä vain Alhambassa, joka on Granadan tunnetuin nähtävyys, 142 000 m² laajuinen maurien linnoitus ja palatsi. Se on 1300-luvulta peräisin oleva lumoava kokoelma palatseja ja puutarhoja. Alhambassa ei voi olla ihastumatta alueen maurilaisiin vartiotorneihin, upeisiin linnoituksiin ja viehättäviin suihkulähteisiin. Generalifen puutarhat ovat myös tärkeä osa Alhambraa. Se oli todella näkemisen arvoinen paikka.

Lomaosakkeessa Arnold tapasi viereisellä parvekkeella muutaman metrin päässä hyvän suomalaisen kaverin, jonka kanssa juttu luisti. Arnold kun tutustuu hyvin ihmisiin sellaisella luonnollisella tavalla. Siinä hän jutteli pitkään harva se ilta maailman asioista. Ruokatavarat kävimme ostamassa läheisessä marketissa ja naiset valmisteivat ateriat. Erityisesti jäi mieleeni Irja Suomessa valmistamat taateliäytteiset ravitsevat kaltiaiset. Niitä oli mukana myös retkillämme. Matkamme onnistui kaikin puolin hyvin ja oli historiallisesti antoisa matka, koska Auvo oli erityisesti perehtynyt maurilaisten historiaan.

Espanjan matka 1999

Málagaassa vierailimme taas tuttuun tapaan sapattina adventtikirkossa ja nyt matka sujui kimmelluksitta, kun reitti oli tuttu. Tällä kertaa emme tavanneet tuttuja.

Marbella sijaitsi noin 20 kilometrin päässä majapaikastamme. Se on noin 130 000 asukkaan yllellinen ja kuvankaunis kaupunki, joka on hieman kalliimpi verrattuna muihin Aurinkorannikon kaupunkeihin. Se kuuluu silti vuodesta toiseen suosituimpiin kohteisiin. Kaupunki on todella maineensa veroinen. Minulle jäi mieleen erityisesti hulppea huvivenesatama, kaupungin ylpeys, jonne purjehtii päivittäin toinen toistaan upeampia huvijahteja ja niitä oli paljon. Vaimoni innokkaana golfin pelaajana oli varmaan ihastunut Marbellaan, koska se on Espanjan suosituin golfkaupunki yli 50 golfkentällään. Aila taas on jälkeensä muistellut torilta ostamiaan suuria ja makeita mansikoita. Marbella on siisti ja erittäin kaunis lomakohde, jossa voi nauttia hienostuneesta ja kansainvälisestä ilmapiiristä.

Fuengirola sijaitsi vain noin 10 kilometrin päässä majapaikastamme. Kun ajoimme pitkin Aurinkorannikon korkealla sijaitsevaa rantatietä, sieltä näkyi ylhäältä koko kaupunki komeudessaan ja keskellä hallitsevana rakennuksena suuri härkätaisteluareena. Kaupungin asukasluku on noin 60 000, mutta se moninkertaistuu kesäkuukausina. Suomalaiset suosivat Fuengirolaa ja siellä asuu myös pysyvästi paljon suomalaisia. Kaupungissa saakin lähes kaikki palvelut suomen kielellä. Siellä toimii myös yksityinen suomalainen peruskoulu ja lukio. Fuengirolassa ilmestyy myös suomenkielinen paikallislehti Uusi Fuengirola, josta näkee kaupungin uutiset ja tapahtumat. Kaupungin vieressä on kahdeksan kilometrin pituinen upea hiekkaranta ja pitkä rantatie, jossa on lukuisia lomahuoneistoja sekä ravintoloita. Siellä vietimme koko päivän kävellen ja katsellen kaupunkia ja rantamaisemaa – kieltä-

mättä ihanteellinen lomakaupunki. Kävimme suomalaisten talolla ja muissa keskustan kaupoissa. Arnold ihastui siellä arabialaisiin hevosiin ja halusi välttämättä tehdä kiertoajelun vossikalla. Tietysti menimme mukaan. Kävimme syömässä eräässä Burger King -hampurilaisravintolassa ja tilasimme kasvishampurilaisen. Hämmästyks oli suuri, kun saimme sen. Se oli yllättävän suuri ja maukas. Emme ole muualla saaneet sellaisia hampurilaisia. Ensimmäiset Burger Kingit on tarkoitus avata vuosien vaihteessa 2014 Suomessakin pääkaupunkiseudulla. Täytyy heti mennä katsomaan sinne, ovatko hampurilaiset yhtä hyviä.

Kävimme vielä maurien vanhassa Castillo Sohail -linnoituksessa pitkän hiekkarannan toisessa päässä. Se on upea kohde jo pelkästään historialtaan, mutta kesäisin siellä järjestetään usein myös erilaisia tapahtumia ja konsertteja.

Cadiz sijaitsi noin 200 kilometrin päässä majapaikastamme, joten keskityimme pelkästään kaupungin kiertoajeluun ja paikkojen katselemiseen. Kaupunki on tunnettu hienoista hiekkarannoistaan ja pitkästä historiastaan. Kauniista vanhasta kaupungista löytyy viehättäviä ravintoloita sekä mielenkiintoisia liikkeitä. Rannalla kohoa vaikuttava Castillo de Catalanin linnoitus, jonne johti pitkä maasilta. Halusimme kävellä sen päästä päähän ja ihailla rantatyrskyjä, jotka kastelivat meitä sillalla. Historiallisia nähtävyyksiä edustaa myös barokkityylinen katedraali Catedral Nueva, jonka tornista avautuivat upeat näkymät kaupungin ylle. Cádizin ympäristössä on idyllisiä valkoisia kyliä, jotka ovat tunnettuja upeista näköaloista.

Sevilla oli myös noin 200 kilomerin päässä majapaikastamme, joten jälleen keskityimme vain kaupungin keskustan katselemiseen. Vierailimme kuitenkin Sevillan valtavassa katedraalissa, joka on maailman kolmanneksi suurin, ja sen kullattu alttaritaulu on maailman suurin. Sisällä katedraalissa on Kristoffer Kolumbuksen hautakammio. Sevillan katedraalin torniin voi kiivetä katsomaan mahtavia näkymiä yli kaupungin. Sevillasta löytyy myös viheralueita, ja yhtenä Euroopan kauneimpana puistona tunnettu Maria Luisa Park on todella nimensä veroinen ja käymisen arvoinen. Siellä innokas vyökauppias ahdisteli Arnoldia ja onnistuikin hän myymään hänelle ties monennenko vyön kokoelmaan. Arnold näki Sevillassa jälleen vossikoita ja niin oli tehtävä taas kiertoajelu vossikalla.

Tanger sijaitsi noin 100 kilometrin ja neljän tunnin merimatkan päässä majapaikastamme. Se on tullut vuosikymmenten saatossa tutuksi Marokon pahamaineisena porttina Afrikkaan. Viime vuosina se on myös kohonnut suosituksi päiväretkikohdeksi. Nykyisin kymmenet nopeat katamaraanialukset liikkuvat Marokon ja Espanjan väliä. Tanger tarjoaa mieleenpainuvan ja upean kokemuksen vanhankaupungin ja uusien osien kaduista ja elämänmenosta. Kaupungissa on hyviä nähtävyyksiä, erinomaiset shoppailumahdollisuudet ja tilaisuus maistella herkullisia marokkolaisia ruokia ja juomia. Menimme sinne Arnoldin kanssa paikallisen matkatoimiston päiväretkelle. Aila jäi lepäilemään lomaosakkeeseen. Näin tuli ylitettyä laivalla voimakasvirtainen Euroopan ja Afrikan ja myös Välimeren ja Atlantin välinen salmi. Me ylitimme sen silloin tavallisella isolla laivalla. Tangerissa teimme pienen kiertoajelun bussilla ja kävelyretken vanhassa kaupungissa. Eräässä mattoliikkeessä oli

järjestetty meitä varten mattoshow. Samassa liikkeessä oli myös nahkatuotteiden myymälä. Kun katselin erästä nahkapuseroa, myyjä tuli kauppaamaan sitä, vaikkei minulla ollut tarkoitus ostaa sellaista eikä minulla ollut ylimääräistä rahaakaan mukana. Pidin hintaa korkeana ja myyjä pudotti hintaa. Kun en vieläkään hyväksynyt hintaa, myyjä kysyi, millä hinnalla ostaisin sen. Sanoin ihan mielestäni mitättömän hinnan, jolla ei ainakaan kauppaa synny. ”Sovittu”, sanoi myyjä. Silloin harhautin myyjää ja pakenin nopeasti liikkeestä. Kadulla oli myös innokkaita myyjiä. Edes-sämme ja takanamme olevat myyjät pelottivat meitä. Piti päästä nopeasti pois.

Galahondan lomaosakealueella liikkui paljon lomaosakehuijareita, jotka tarjoavat lomaosakkeita mahtavin eduin. Eräänkin pariskunnan lomaosakkeeseen tuli tällainen suomalainen huijari ikään kuin virallisen lomaosakefirman nimissä ja tarjosi lomaosaketta mahtavin eduin. Se edellytti vain jonkinlaista käsirahaa. Tämä pariskunta innostui asiasta ja menetti näin käsirahan eli 3 000 markkaa.

Olen monesti ajatellut, miten Fuengirola olisi mukava paikka asua talvikuukausina ja siellä voisi pitää Ilmestyskirja-seminaarin tai jonkin muun kokoussarjan suomalaisille. Suunnitelmani on kuitenkin kariutunut pitkään matkaan sekä työtoverin löytämisvaikeuksiin. Järjestelytkin ovat hankalat.

Espanjan Aurinkorannikko tuli kahden viikon aikana päällisin puolin melko hyvin kaluttua ja tutuksi. Matkojen anti oli hyvä ja matkatoverit mukavia ilman suurempia erimielisyyksiä. Forsténit ovat jo vaihtaneet Espanjan lomaosakkeet suomalaisiin osakkeisiin, joten Espanja näyttää siltä osin olevan nähty. Sen jälkeen on ryhmänä käyty muutaman kerran heidän Katinkullan lomaosakkeissa.

Kuvat 91–93.

Uusi Alku Eestissä 2013

Olen kirjoittanut tämän terveystmatkakertomuksen Aila Forstenin muistiinpanojen pohjalta.

”Rakkaani, minä toivotan sinulle, että kaikessa menestyt ja pysyt terveenä, niin kuin sielusikin menestyy” (3. Joh. 2).

Ester Lietuvietis piti Annankadun adventtikirkossa terveysluentosarjan ja sen innoittamana lähdimme pienenä ryhmänä hänen Uus Albus-nimiseen terveys- ja virkistyskeskukseen, joka sijaitsee Virossa noin 40 km Tallinnasta lounaaseen. Olimme siellä kolme viikkoa.

Tultuamme sinne meiltä mitattiin verenpaine ja keskustelimme lääkärin kanssa. Ensimmäinen varsinainen hoito oli hieronta. Laila-niminen hieroja rukoili ennen kuin aloitti työn. Samoin vesihoitaja Irina rukoili ennen jokaista hoitoa ja tuli hakemaan asiakkaan huoneesta, jos tämä myöhästyi tai unohti hoidon. Saimme erilaisia kylpyjä kuten männynhavu-eukalyptus- ja hunajakylpyjä. Kylpy oli usein ennen nukkumaanmenoa, joten uni oli makea. Käärehoito ja infrapunasauna kuuluivat myös ohjelmaan. Joillekin tehtiin perusteellinen puhdistus suolihuuhteluineen. Meillä kaksi kertaa pienempi maksan puhdistus, kun aamulla kello 7.30 joimme mu-

killisen villiruusuteetä. Sen jälkeen oli puoli tuntia sauvakävelyä ja heti perään toinen mukillinen teetä.

Kaksi kertaa viikossa kävimme Laulasmaan kylpylän uimahallissa ja saunomassa. Siellä oli erilaisia saunoja ja porealtaita, joissa oli lämmitetty vesi. Oli siellä tavallinenkin uima-allas. Aila kaatui kerran saunojen välillä olevalla veden liukastamalla laattalattialla. Kiitos Herralle, ettei sattunut pahemmin.

Terveysluennot tapahtuivat venäjän kielellä. Tulkiksemme oli järjestetty inkeriläinen Olga. Hän pystyi tulkkaamaan käytännön asiat, mutta ei terveyskeskuksen johtajan Ester Lietuvietisin tieteellisiä ja hyviä hengellisiä puheita. Esterin tyttären mies tulkki sapattina. Kuuntelimme ja katselimme englanninkielisiä terveyskasetteja, joita eräs ryhmämme jäsen tulkki meille. Viimeiseksi viikoksi Nikolai Kondra kutsuttiin tulkkaamaan ja pääsimme näin selville monista asioista ja saimme hyödyllistä tietoa esimerkiksi terveellisistä hedelmistä. Hän oli innoissaan, kun sai vapaa-aikana puhua venäjän kielellä Raamatun profetioista venäjän kielisille vieraille.

Nautimme hyvästä kasvisruuasta kolme kertaa päivässä. Usein tarjolla oli oman tehtaan soijatuotteita, joita saimme ostaa mukaankin. Aamulla oli puuroa ja hedelmiä. Päivällä oli keittoa, pääruoka ja paljon salaatteja. Oli esimerkiksi maukkaita tofuja, carob- ja soijajuomaa, hedelmäkeittoa. Vatsani takia sain ennen jokaista ruokailua lasillisen liuotettuja pellavansiemeniä ja raakaa perunavettä. Väliaikoina joimme inkivääri- tai sitruunavettä sekä tavallista vettä. Kokki kävi selostamassa, mistä aineista ateriat oli valmistettu. Ruuat olivat mahtavat.

Ester piti muutamia terveysluentoja, joista jäi erityisesti mieleen seuraavien hedelmien terveysvaikutukset:

Mangostiini kasvaa Malesian alueella ja tässä ihmehedelmässä on 44 antioksidanttia, kun niitä maailmassa on todettu olevan noin 200. Mangostiini vähentää kehon happamuutta ja polttaa rasvaa. Se tuhoaa bakteereja: mm. stafylokokit, streptokokit, enterokokit, salmonellan ja helikobakteerit. Se auttaa eroon mikrobeista ja parasiiteista. Muitakin hyviä vaikutuksia sillä on mm. syöpää vastaan.

Kiivi on hyvä kaikille sydänsairaille. Se puhdistaa nitraateista, alentaa ja tasoittaa verenpainetta. Siinä on paljon C-vitamiinia, kalsiumia, magnesiumia ja rautaa. Saimme ohjeeksi syödä suklaan tilalla kiiviä.

Mangossa on paljon A-vitamiinia: 30 % enemmän kuin elimistö tarvitsee. Mango elvyttää muistia, mahalaukun ja keuhkojen toimintaa sekä vahvistaa verisuonten seinämiä. Se vaikuttaa parantavasti munuaisiin, maksan gastiriittiin ja haimatulehdukseen.

Papaijassa eli enkelten hedelmässä on enemmän C-vitamiinia kuin appelsiinissa ja mansikassa. Se vaikuttaa positiivisesti maksan toimintaan. Jos sairastaa hepatiittia, papaijaa pitää käyttää jatkuvasti. Ilman sokeria kuivattua papaijaa voi käyttää leivonnaisiin. Papaijassa oleva papaiini parantaa mahalaukun ja suoliston sairauksia. Se auttaa jopa aidiin ja Parkinsonin tautiin ja kuumeeseen. Lisäksi se on 250 kertaa parempi kuin muut syöpälääkkeet.

Terveysteen vaikuttavat myös sydämen rauha ja ilo Herrassa. Voimaa saamme Hänetä lupauksen mukaan: ”niin kuin on päiväsi, niin on voimasikin oleva”. Nämä kaikki ja muut Jumalan lahjat ovat meidän, kun pyydämme ja otamme ne uskossa vastaan. Jeesuksen sovitus työn perusteella se on mahdollista. Hän antaa synnit anteeksi, kun tunnustamme ne ja pyydämme anteeksi. Ihmiset saattavat meitä loukata. Jeesukselta saamme voimaa antaa myös heille anteeksi. Silloin katkeruus ei pilaa elämäämme. Isä ja Jeesus haluavat tulla sydämeemme asumaan Pyhän Hengen kautta. Kannattaa pyytää hänet sisälle (Joh. 14:13–18, 21,23,27).

Ensimmäisenä sapattina kävimme katsomassa 91-vuotiaasta Ester Tammia Iruhoitokodissa. Hän on hyvä tuttavamme. Hän vieraili usein kesäisin Suomessa Ailan kodissa ja kävi hänen kanssaan eri seurakunnissa laulamassa tai soittamassa. Kun rukoilimme Esterin puolesta, niin hän alkoi itkeä. Hän toivoi, että pääsisi vielä kerran Suomeen. Silloin näimme meille rakkaan sisaren viimeisen kerran. Kolmantena päivänä kotiintulomme jälkeen hän nukkui pois.

Meillä oli eräänä päivänä yhteinen ilta venäläisten kanssa. Kerroimme kokemuksia ja lauloimme. Aila kertoi elämästään Jeesuksen kanssa. Minä taas kerroin semi-naari- ja radiotyöstä sekä omasta pelastuskokemuksestani.

Ohjelmaan kuuluivat myös retket eri päivinä. Kävimme konsertissa Tallinnan adventtikirkossa ja sen jälkeen Tallinnan näköalapaikalla, josta näkyi Tallinna kirkkoineen ja muine rakennuksineen. Kävimme vielä meren rannalla lähellä Tallinnaa olevalla pystysuoralla jyrkänteellä, jonka korkeus oli noin 50 metriä. Tuli siinä korkean paikan kammo. Toisen kerran kävimme Tallinnassa Pietari I museossa ja Katariina Suuren kesäpalatsissa, joka on museona. Siellä oli kaunis Kadriorgin puisto, jossa istuimme katselemassa mm. lammikossa uiskentelevia mustia joutsenia, joita ihmiset syöttivät. Kävimme myös Tallinnan suurella laululavalla ja ”Russalka”-patsaalla, jossa korkealle kohoava musta enkeli pitää kädessään ortodoksista ristiä ja katsoo merelle samannimisen panssarilaivan oletetun uppoamispaikan suuntaan.

Eräänä päivänä kävimme Hevostalleilla, jossa on 80 hevospaikkaa. Siellä oli myös seitsemän suomenhevosta, joista kaksi oli kilpailussa. Taputtelimme niitä ja annoimme niille leipää. Jokainen halukas sai myös ratsastaa hevosella hoitajan opastuksella. Meidän ryhmästämmme vain yksi uskalsi ratsastaa, mutta melkein kaikki venäläiset nuoret ratsastivat. Kerran kävimme Keila-joen putouksilla, jossa putouksen korkeus on kuusi metriä. Yhtenä päivänä olimme meren rannalla istuskelemassa tuolit mukana. Teimme myös kävelyretken Laulasmaan kylpylän luona meren rannassa olevaan metsikköön, jossa männyt olivat erikoisia. Niissä oli paljon kie-muraisia oksia alhaalla. Meressä oli paljon joutsenia.

Nuoret venäläiset juhlivat syntymäpäiviä hyvin näyttävästi. Ailalla oli 5.6. syntymäpäivä. Kun hän tuli aamuaterialle, venäläiset lauloivat ja halusivat. Talon puolesta Aila sai viisi vaaleanpunaista superruusu. Venäläisten onnittelukortissa luki kaikkien venäläisten nimet. Onnentoivotus oli kuitenkin vähän väärin kirjoitettu. Kokki leipoi illaksi ison täytekekun. Ailan mielestä oli ihanaa, kun he muistivat hän-

tä. Myös minun syntymäpäiväni oli lähtöpäivänä. Venäläisiltä sain myös kortin sekä kakkua, halaukset ja laulun. Ryhmältämme sain kortin, ruusuja ja muuta pientä. Yritin kyllä pitää syntymäpäiväni salassa ja kieltää Ailaa kertomasta siitä, mutta se ei onnistunut.

Tuttavamme ja Ester Tammin hyvä ystävä Tony kävi myös kaksi kertaa meitä tapaamassa. Hän toi Ailalle synttäriruusun. Rukoilimme yhdessä Tonyn vaikeuksien ja muiden asioiden puolesta.

Matkamme onnistui kaikin puolin hyvin. Laihdutus ei vain onnistunut, koska ateriat olivat todella mahtavia ja terveellisiä. Saamiamme terveysohjeita täytyy vain pyrkiä noudattamaan kotiooloissa.

Kuva 94.

30. Perhesuhteet

Olin poikamiehenä 49-ikävuoteeni asti. En ollut pystynyt tekemään ratkaisua aikaisemmin. Sitten tuli ns. viidenkymppin villitys. Se tapahtui seuraavasti. Olin Kallioniemen Maranatha-leirillä. Meitä oli majoittuneena kuusi henkilöä pieneen mökkiin. Eräänä aamuna koko kämppä rukoili puolestani, että löytäisin vaimon. Samana päivänä alkoi sitten tapahtua. Päiväruokailussa menin eräseen pitkään pöytään ja tuleva vaimoni istui samassa pöydässä. Pöydässä syntyi vilkas keskustelu ruokailijoiden kesken. Ruokailun jälkeen jäin keskustelemaan tulevan vaimoni kanssa ulkona ja päätimme lähteä kävelemään korkealle Multamäelle. Rakkaus alkoi ja syttyi nopeasti. Muutaman kuukauden kuluttua olimme naimisissa.

Vaimollani on edellisestä avioliitosta tytär. Yritimme vielä saada omia lapsia, koska vaimoni on minua kymmenen vuotta nuorempi, mutta ikä oli ilmeisesti esteenä eikä ottolapsia ollut mahdollista saada tässä iässä. Vaimoni tyttärellä on tällä hetkellä kaksi lasta: yksitoistavuotias tyttö ja nelivuotias poika. Vaimoni edellinen mies on jo kuollut, joten olen lapsille jonkinlainen ukki tai ukkipuoli. Onhan se hienoa ja mukavaa lapsettomana tuntea vielä tässä iässä lasten läheisyyttä ja rukoilla heidän puolestaan. He ovatkin jokapäiväinen rukouskohteeni samoin kuin koko perheeni.

31. Työpaikat

Kun tulin uskoon, työni oli edelleen erilaisten vaunujen korirakenteiden suunnittelua. Jossain vaiheessa minut siirrettiin vaunujen jarrulaiteosastolle, jossa työkuvani oli erilaisten vaunujen jarrulaitteiden suunnittelu ja muutostyöt, vaunujen jarrujen tarkastus ja vastaanotto Pasilan ja Turun varikolla. Teimme myös junien jarrutuskokeita, joiden tarkoituksena oli junien nopeuden lisääminen 120:sta 140 kilometriin tunnissa. Kuvassa 66 istun sähköveturin ohjaamossa ja junan nopeus on mittarin mukaan 120 km/h. Miten se on mahdollista, sillä minulla ei ole veturinkuljettajan oikeuksia? Tässä on pieni pätkinä purtavaksi. Vastaus löytyy kuvan selostuksessa.

Kun tulin uskoon, niin silloin olivat lauantait jo vapaita, joten siinä asiassa ei ollut ongelmia. Tosin perjantaisin pyysin vapaata talvisin, että voisin lopettaa työt jo reilusti ennen auringonlaskua. Siihen esimies suostui, kunhan vain tekisin tunnit siisään. Jotkut vähän irvailivat, muuten minulla oli hyvät suhteet työtovereiden kanssa. Kasvissyöntini aiheutti myös pientä leikkimielistä ivailua. Kun vaikkapa tulin työpaikalle, jotkut sanoivat: ”ottakaa kukat pois, Seppo on tulossa.”

Rautatiehallituksessa jarrujaoston tilat olivat isossa huoneessa. Meitä taisi olla lähes kymmenkunta henkilöä siinä, sekä miehiä että naisia. Meillä oli hyvä henki keskenämme. Kävimme yhdessä toistemme kesämökeillä, pidimme hauskaa ja saunoimme. Yhdellä kaverilla oli iso moottorivene ja teimme sillä saaristoretken ja yövyimme veneessä. Rautatiehallituksessa järjestettiin jokavuotiset osastojen väliset lentopallo-ottelut Kaisaniemen kentällä. On minulla niistä pari kultamitaliakin. Osastojen välisiä pesäpallo-otteluitakin järjestettiin toisinaan.

Rautatiehallituksen koneteknillisen toimiston suunnitteluosasto siirrettiin myöhemmin Pasilan konepajalle, jotta oltaisiin lähellä vaunujen valmistusta. Siellä työskentelin viimeiset kymmenisen vuotta jarruryhmän suunnittelun vetäjänä. Työni sisälsi edelleen erilaisten vanhojen vaunujen korjaussuunnittelua ja uusien vaunujen

suunnittelua sekä niiden valmistuksen neuvontaa ja tarkastusta konepajalla. Näin olin lähempänä vaunujen valmistusta ja työntekijöitä. Olin vain tällainen tavallinen ”jarrumies”.

Tämä työni rautateillä oli sopivaa tällaiselle ujolle ja hiljaiselle miehelle, koska siinä ei ollut mitään stressiä ja työ oli itsenäistä puurtamista ilman kiirettä. Jonkin vaunun jarrulaitteen suunnittelu kesti yleensä muutaman kuukauden eikä sille ollut asetettu minkäänlaista aikatavoitetta.

Eläkkeelle pääsin 57-vuotiaana ja sain kultaisen kädenpuristuksen, kun työvoimaa vähennettiin. Toimistossa nimittäin annettiin kahdelle vanhimmalla työntekijälle tämä mahdollisuus. Se tarkoitti sitä, että sain vuoden täyden palkan ja 66 % sen jälkeen normaaliin eläkeikään asti. Tämä oli rukousvastaukseni, josta olen kertonut aikaisemmin hengellisissä kokemuksissani. Se oli siinä mielessä helpotus minulle, koska pidin silloin jatkuvasti Ilmestyskirja -seminaareja ja lisäksi äitini (89 v.) oli jo silloin sairaalahoidossa ja olin sitä ennen joutunut yksin ainoana lapsena huolehtimaan hänestä.

Rautatiehallituksessa on eri yhdistyksillä tilaisuuksia, on kristillinen yhdistys, eläkeläisyhdistys, raittiit rautatieläiset ym. Pasilan konepajan lopetettua perustettiin perinneyhdistys, jolla on tiivistä yhteistä toimintaa, on tapaamisia entisissä tiloissa ja tutustumiskäyntejä eri paikkoihin.

Seuraava työni olikin sitten ja on edelleen vapaaehtoistyö seurakunnassa, mutta siitähän kerroin aiemmin.

Kuvat 95–97.

32. Asunnot, mökit ja autot

U skoontuloni aikana aloin suunnitella tontilleni Kullaanniemessä isompaa mökkiä, kun olin saanut tontin maksettua. Piirsin noin 60 m² mökin kuisteineen ja aloin rakentaa sitä. Apunani oli lapsuuden ensimmäinen kaveri Lare poikansa Harrin kanssa. Olihan siinä työtä alkeellisilla työvälineillä ilman sähköä, mutta kyllä se valmistui aikanaan viikonvaihteissa ja kesälomillani. Puutavaran sain lähistöllä olevasta maalaistalosta ja muut tarvikkeet Karjaan Raudasta. Olin juuri tullut uskoon ja vaikka töissä oli hyvä tuttu, niin kaikki työt tehtiin verollisina. Olihan siinä veropapereiden täyttämistä. Äitini oli mielellään mukana ja laittoi meille ruokaa. Nukuin äitini kanssa saunamökissä ja Lare ja Harri nukkuivat teltassa.

Nautin todella mökillä olemisesta. Varsinkin kesäaamut olivat ihania. Lähdin heti aamulla lenkille ja sen jälkeen suoraan vilpoiseen veteen. Metsässä oli kiva samoilla ja kerätä marjoja. Kukkoteeret pitivät meteliä lähistöllä ja hirviä näkyi paljon. Kalaa tuli sopivasti ja vesi oli jopa juomakelpoista. Talvisin tuli käytyä hiihtämässä siellä.

Sitten kun olin saanut velat maksettua, innostuin 1980-luvun vaihteessa rakentamaan omakotitaloa Soukkaan. Sitä varten myin kerrostaloasuntoni Tapiolasta ja otin lisälainaa. Valitsin tyyppitalon pienin muutoksin ja pystytyksen harjaan. Toimin rakennuttajana ja annoin vain pakolliset rakennustyöt tehtäväksi urakkatöinä. Apunani oli tietysti verollisena nuoruuden kaveri, jolla oli alkoholiongelmia ja siksi oli työttömänä. Oli siinä rakennusaikana myös alkoholiongelmia, mutta työ ei ollut niin aikaan sidottu. Talo valmistui asuttavaan kuntoon juuri ja juuri, kun jouduin luovuttamaan kerrostaloasuntoni, mutta vielä oli paljon sisustustöitä.

Kun menin naimisiin, jouduin myymään mökkini, koska äidilleni oli ostettava asunto-osake ja vaimollani oli oma torppa vanhempiensa kotitilalla. Se oli minulle kova paikka ja olen katunut sitä monesti, koska paikka oli ihana ja sopivan matkan päässä.

Kesämökin korvikkeeksi ostin 2000-luvun vaihteessa pienen yksion Siikasalmelta, koska siellä oli kahden adventistiperheen hankkima toimintakeskus ja koska sukuni oli sieltäpäin lähtöisin ja junamatkat olivat ilmaiset. Sitä pidin noin kymmenen vuotta, mutta sitten alituiset pitkät matkat alkoivat väsyttää. Muuten viihdyin siellä hyvin ja nykyisin olen ollut siellä vain maksullisena kesävieraana. Siikasalmen toimintakeskukseen voi tutustua osoitteessa: www.siikasalmiyhdistys.fi.

Olin iän lisääntyessä ajatellut, että noin 75-vuotiaana muutan takaisin kerrostaloon. Äitini oli jo kuollut ja siksi olin myynyt äitini asunnon. Ostin sitten elämäni ensimmäisen uuden asunnon tuliterästä kerrostalosta Soukasta hyvältä paikalta. Seuraava kotini onkin sitten Malmin hautausmaalla, ellen joudu sitä ennen vanhainkotiin tai muuhun vastaavaan laitokseen.

Kuvat 98–103.

Autot

Kerron hiukan autoista, joita minulla on ollut. Tuleehan siinä hiukan autojen historiaa ja kuvia elämäni ajalta. Ensimmäinen autoni oli Ford Anglia 1000, jonka ostin vuonna 1965. Siinä oli erikoista toiseen suuntaan viisto takalasi. Ostin sen aika pian valmistuttuani insinööriksi. Sain lainaa tädeiltäni. Sitten ostin piilofarmari Mazda 1800 Vanin vuonna 1971. Piilofarmari oli pakettiauto ja sen sai silloin ostaa verottomana, jolloin sen hinta oli edullinen. Siihen oli etupenkkien taakse selkänoja menosuuntaan nähden asennettu myyjän toimesta epämukava puinen väliaikaiseen henkilökuljetukseen tarvittava klappipenkki. Tämä oli silloista veronkiertoa.

Vuonna 1976 vaihdoin Mazda 1800 Vanin Fiat 128:aan. Tällä autolla tapahtui suurin kolarini. Se tapahtui seuraavasti. Ajoin Westendin rantatietä ja katselin rannan kivikkoon ajautunutta tyhjää kanoottia. Samassa jysähti. Edellä menevä auto oli pysähtynyt kääntyessään vasemmalle. Koko autoni etuosa meni lyttyyn. Itsekin koin jonkinlaisen pienen shokin sen enempää vahingoittumatta. Korjautin autoni pienessä puutalossa olevassa halvassa korjaamossa. Auto saatiin jonkinlaiseen kuntoon, tosin etupyörien pultit olivat jääneet kiristämättä. Huomasin sen ajaessani, kun ihmettelin mikä kolina edessä kuuluu. Tämä kolari tapahtui kiusalliseen aikaan, kun juuri tarvitsin autoa ja peräkärryä omakotitalon rakentamisessa.

Seuraava autoni oli Lada 1200, jonka ostin vuonna 1983 ja pidin sitä vain vähän aikaa, koska läheiseni eivät oikein tykänneet Ladasta. Äitini lahjoitti vähistä säästöistään rahat uuteen autoon. Se oli Nissan Sunny 1,6 ja ostin sen vuonna 1985. Se oli hyvä auto ja sitä pidin sitä noin kuusi vuotta ja annoin se sitten vaimolleni. Se on vieläkin käytössä eräällä tuttavallani, vaikka se on jo yli 25 vuotta vanha.

Koska Nissan oli hiukan liian pieni asuntovaununi vetojuhdaksi, ostin nelivetoisen Subaru Legacu 1,8:n vuonna 1991. Nyt pääsin asuntovaunulla melkeinpä minne tahansa. Pian kuitenkin kyllästyin asuntovaunuuni ja myin sen pois. Sen tilalle rakensin peräkärryn päälle vanerista kopin tavarankuljetusta varten. Se toimi myös asuntovaunun korvikkeena, koska siinä pystyi hätätilassa nukkumaan.

Vuonna 2003 ostin Skoda Octavia 1,6:n, kun Subaru alkoi ruostua lokasuojista. Skodan annoin vaimoni käyttöön kun sain ostaa vuonna 2012 eräältä tuttavaltani Audi A4 farmarin automaattivaihteella. Sillä on näin vanhempana mukava körötelä. Saa nähdä onko se viimeinen autoni, kun ikääkin on jo niin paljon ja uusiiko lääkäri enää ajokorttiani. Tämä autoista.

Kuvat 104–111.

33. Miksi olen adventisti?

Maailmassa on lukuisia seurakuntia, jotka opettavat Raamattua eri tavalla. Tämän on saanut aikaan paholainen. Jumala haluaa ennen toista tulemustaan palauttaa Raamatun opetukset Kristuksen opin mukaisiksi. Siksi uskon, että Jumala on antanut adventiliikkeelle julistettavaksi lopun aikana Ilmestyskirjassa olevan kolmen enkelin sanoman (Ilm. 14:6–13), joka valmistaa ihmiskuntaa Jeesuksen toista tulemistä varten.

6. Kolme enkeliä. *Minä näin taas uuden enkelin, joka lensi korkealla taivaan laella. Hänen tehtävänään oli julistaa ikuinen evankeliumi maan asukkaille, kaikille kansoille, heimoille, kielille ja maille.* 7. Hän kuulutti kovalla äänellä: ”Pelätkää Jumalaa ja antakaa hänelle kunnia - hänen tuomionsa aika on tullut! Kumartakaa häntä, joka on luonut taivaan, maan ja meren ja vesien lähteet” (Ilm. 14:6,7).

- Uudella enkelillä kuvataan ihmisiä, jotka julistavat uudelleen ikuista ja alkuperäistä evankeliumia.
- Taivaan laki kuvaa maailmanlaajuista julistusta.
- Tämä ikuinen evankeliumi on tarkoitettu kaikille maapallon ihmisille.
- Jumalan pelko ja kunnia ovat hänen käskyjensä pitämistä Jumalan armossa ja voimassa.
- Jumalan kansan tuomio alkoi taivaassa 1844 (Dan. 8:14), kun tätä sanomaa alettiin julistaa eli se on jo alkanut.
- Jumalan kumartaminen luoja on lepopäiväkäskyn (sapatin eli lauantain) hyväksymistä ja noudattamista. ”8. Muista pyhittää lepopäivä. 9. Kuutena päivänä tee työtä ja hoida kaikkia tehtäviäsi, 10. mutta seitsemäs päivä on Herran, sinun Jumalasi, sapatti. Silloin et saa tehdä mitään työtä, et sinä eikä sinun poikasi eikä tyttäresi, orjasi eikä orjattaresi, ei juhtasi eikä yksikään muukalainen, joka asuu kaupungissasi. 11. Sillä kuutena päivänä Herra teki taivaan ja maan ja meren ja kaiken, mitä niissä on, mutta seitsemännen päivän hän lepäsi. Sen vuoksi Herra siunasi lepopäivän ja pyhitti sen” (2. Moos. 20:8 – 11).

8. Hänen jäljessään tuli toinen enkeli, joka kuulutti: ”Kukistunut, kukistunut on suuri Babylon, tuo portto, joka iljetyksillään on vietellyt kaikki kansat juomaan vihan viiniä” (Ilm. 14:8).

- Babylon (Baabel = sekoitus) kuvaa Kristuksen opista langenneita seurakuntia.
- Babylon on johdattanut kaikki kansat omaksumaan vääriä Raamatun oppeja.
- Vääriä oppeja ovat mm.: 1) Kristityn ei tarvitse noudattaa kymmentä käskyä. 2) Opetus sunnuntain pyhydestä. 3) Opetus Kristuksen salaisesta tulemuksista. 4) Oppi loppumattomasta piinasta. 5) Oppi sielun kuolemattomuudesta. 6) Epäraamatullinen lapsikaste.

9. Näiden kahden jäljessä tuli vielä kolmas enkeli, joka kuulutti kovalla äänellä: ”Se, joka kumartaa petoa ja sen kuvaa ja ottaa otsaansa tai käteensä sen merkin, 10. joutuu yhtä lailla juomaan Jumalan vihan viiniä, joka laimentamattomana on kaadettu Jumalan vihan maljaan. Häntä kidutetaan tulella ja rikin katkussa pyhien enkelien ja Karitsan edessä. 11. Tulesta, joka ihmisiä kiduttaa, nousee savu aina ja ikuisesti. Heillä ei ole päivän, ei yön lepoa – ei niillä, jotka kumartavat petoa ja sen kuvaa, eikä kenelläkään, joka ottaa pedon nimen merkikseen” (Ilm. 14:9–11).

- Pedon ja sen kuvan kumartaminen ja sen merkin ottaminen otsaansa ja käteensä merkitsee katollisen vallan määräämän lepopäivän (sunnuntain) hyväksymistä ja noudattamista maailmanhistorian loppuvaiheessa, kun pedon merkki pakotetaan ottamaan yhteiskunnan toimesta (Ilm. 13:15,16). Kenelläkään ei siis ole vielä pedon merkkiä.
- The Catholic Record: ”Sunnuntai on meidän arvovaltamme merkki”.
- Sapatti eli lauantai on Jumalan ja Hänen kansansa välinen merkki: ”12. Myös sapattini minä annoin heille, jotta se olisi merkinä liitostamme ja muistuttaisi heitä siitä, että minä, Herra, olen pyhittänyt heidät omaksi kansakseen.” (Hes. 20:12.)
- Pedon merkin valinneet joutuvat ikuisen kadotukseen.

”12. Tässä kysytään pyhiltä kestävyyttä, niiltä jotka noudattavat Jumalan käskyjä ja uskovat Jeesukseen.” (Ilm. 14:12.)

- Jumalan kansan ikuiset tuntomerkit ovat olleet aina ja tulevat olemaan ikuisesti voimassa. Ne ovat usko Jeesukseen ja Jumalan kaikkien käskyjen (Kymmenen käskyä) noudattaminen Jumalan armossa ja voimassa.

13. Minä kuulin taivaasta äänen, joka sanoi: ”Kirjoita: Autuaita ne, jotka tästä lähtien kuolevat Herran omina. He ovat autuaita, sanoo Henki. He saavat levätä vaivoistaan, sillä heidän tekonsa seuraavat heitä.” (Ilm. 14:13.)

- Kolmen enkelin sanoman vastaanottajille luvataan erityinen autuuslupaus eli iankaikkinen elämä.

Kirjallisuudestamme ja jopa kotisivuiltani löytyy tarkempi tulkinta kolmen enkelin sanomalle. Seitsemännen päivän adventtiseurakunta on ainoana maailmassa

omaksunut tämän yllä kerrotun kolmen enkelin sanoman, ikuisen evankeliumin, julistamisen sydämen asiaksi. Sitä julistetaan tällä hetkellä yli 200 maassa.

Ellen White – aikamme profeetta

Uskon, että Ellen G. White on Jumalan lähettämä profeetta. Jumala on sanassaan luvannut, että Hän lähettää profeetan valmistamaan Jumalan kansaa Jeesuksen takaisintuloa varten aivan samoin kuin hän lähetti Johannes Kastajan (Matt. 11:7–14) valmistamaan tietä Jeesuksen ensimmäiselle tulemiselle. *”Kuulkaa! Ennen kuin tulee Herran päivä, suuri ja pelottava, minä lähetän teille profeetta Elian. Hän kääntää isien sydämet lasten puoleen ja lasten sydämet isien puoleen. Silloin en tuomitse maata perikatoon, kun tulen”* (Mal. 4:5, 6). Profeetta Elialla tarkoitetaan Elian hengessä toimivaa profeettaa.

Tämä on erittäin tärkeä ennustus, koska se paljastaa oikean seurakunnan lopun aikana. On vain löydettävä tämä Elian hengessä toimiva profeetta ja seurakunta, jossa hän toimii tai on toiminut. Mistä me sitten lähdemme etsimään häntä? On luonnollista, että Ilmestyskirja antaa valoa tähän kysymykseen, koska se on kirjoitettu lopun aikoja varten. Ehkäpä myös Malakia antaa lisäselvityksiä Eliasta. Katsomme ensin Malakian kirjaa. Malakia ei mainitse muualla Elian nimeä. Voisiko Malakia käyttää jotain muuta nimeä Elian tilalla? Samassa luvussa Malakia kirjoittaa: *”Minä lähetän sanansaattajani raivaamaan edelläni tietä. Ja aivan äkkiä tulee temppeliinsä Valtias, jota te odotatte, ja Liiton enkeli, jota te kaipaatte. Hän saapuu, sanoo Herra Sebaot. Kuka voi kestää sen päivän, jolloin hän tulee, kuka voi seistä horjumatta, kun hän ilmestyy? Sillä hän on kuin ahjon hehku, hän puhdistaa kuin vahvin lipeä”* (Mal. 3:1).

Aivan selvästi tässä puhutaan sanansaattajasta, joka valmistaa tien myös Jeesuksen toiselle tulemukselle. Tässä jakeessa kerrotaan myös ajankohta sanansaattajan ilmestymiselle. Suuri taistelu -kirjan sivulla 272 Ellen White kommentoi tätä jaetta seuraavasti: *”Myös Malakia ennusti tämän tulemisen. ”Ja aivan äkkiä tulee temppeliinsä Valtias, jota te odotatte, ja Liiton enkeli, jota te kaipaatte. Hän saapuu, sanoo Herra Sebaot”.* Herran tulo temppeliin oli äkillinen ja odottamaton. Hänen kansansa ei odottanut häntä sinne.”

Historian tapahtumat todistavat meille, että Herraa odotettiin maan päälle palaa-vaksi vuonna 1844 Danielin kirjan 8:14 ennustuksen mukaan: *”Niin kauan, että kak-situhatta kolmesataa iltaa ja aamua on kulunut; sitten nousee pyhäkkö taas kunni-aan.”* Näin ei kuitenkaan tapahtunut, vaan hän aloitti työnsä Taivaallisen pyhäkön kaikkein pyhimmässä. Tämä oli silloiselle Jumalan kansalle suuri pettymys, jonka Jumala salli tapahtuvan, jotta tämä tärkeä tapahtuma huomattaisiin Jumalan omien seulomiseksi. Tästä tapahtumasta kertoo kuvaannollisesti Ilmestyskirjan 10 luku, jossa kerrotaan makean ja karvaan kirjan syömisestä. Tämä profetia on antanut minulle mitä vakuuttavimman todistuksen siitä, että Jumala johtaa maailman tapahtu-mia ja pelastussuunnitelmaansa oman täydellisen suunnitelmansa mukaan. Herra to-della meni temppeliinsä aivan äkkiä, niin kuin Malakia ennusti.

Tämän Malakian ennustuksen perusteella olen ymmärtänyt, että lopun ajan Elían ilmestyminen valmistamaan tietä Herran toiselle tulemiselle tapahtui tuona samana ajankohtana. Näin me tiedämme profeetta Elían ilmestymisen ajankohdan. Nyt on vain löydettävä hänet muiden tuntomerkkien perusteella.

Katsomme seuraavaksi Ilmestyskirjaa löytääksemme sieltä valoa oikean profeetan tunnistamiseksi. Me emme löydä sieltäkään Elían nimeä, mutta me löydämme sanoman, joka valmistaa meidät Kristuksen toiselle tulemiselle ja tämän sanoman täytyy olla myös Elían sanoma. Tämän sanoman löydämme Ilmestyskirjan 14 luvusta ja sitä nimitetään kolmen enkelin sanomaksi. Siinä päähuomio kiinnitetään Jumalan poljettuun lakiin, jota säilytetään liitonarkissa taivaallisen pyhäkön kaikkein pyhimässä sekä Jumalan kansan tuntomerkkeihin: *”Tässä kysytään pyhiltä kestävyyttä, niiltä jotka noudattavat Jumalan käskyjä ja uskovat Jeesukseen”* (Ilm. 14:12). *”Lohikäärmeen raivo yltyi, ja se lähti sotimaan naisen muita lapsia vastaan, niitä, jotka ovat uskollisia Jumalan käskyille ja Jeesuksen todistukselle”* (Ilm. 12:17). *”Jeesuksen todistajissa on profetoimisen Henki”* (Ilm. 19:10).

Näihin edellä oleviin jakeisiin sisältyy kolme ratkaisevaa tuntomerkkiä: Usko Jeesukseen, Jumalan käskyjen pitäminen ja profetoimisen henki, jotka ovat tärkeässä asemassa seurakuntamme opetuksessa. Seurakuntamme pyrkii korottamaan Jeesusta Kristusta kaiken Luojana ja opettamaan kaikkien kymmenen käskyn pitämistä, johon sisältyy myös sapattikäsky. Seurakunnalla on profeetallinen sanoma. Lisäksi adventtiseurakunta syntyi juuri silloin kuin kolmen enkelin sanomaa alettiin julistaa eli juuri vuoden 1844 jälkeen ja se noudattaa apostolisen seurakunnan opetusta. Se on maailmanlaajuinen seurakunta, koska se toimii noin 200 maassa. Se opettaa, että pelastus saadaan ainoastaan Jeesuksen Kristuksen kautta.

Jotta seurakunnan opetus olisi Jumalan tahdon mukaista ja se täyttäisi sille asetetun tehtävän valmistaa tie Jeesuksen toiselle tulemukselle, täytyy seurakunnassa olla auktoriteetti eli profeetta. Adventtiseurakunta pitää Ellen G. Whitea Jumalan lähettämänä profeettana, joka toteuttaa Elían tehtävää lopun aikana seurakunnan kautta. Jos näin ei olisi, olisimme vain seurakunta, jossa olisi erilaisia totuuskäsityksiä. Adventtiseurakunnan yksimielisyys on ainutlaatuista ja tämä johtuu juuri Ellen G. Whiten kirjoituksista. Olemme jo todenneet, että hän vaikutti oikeana ajankohtana. Hän nimittäin eli vuosina 1827–1915 ja vaikuttaa nyt seurakunnassamme kirjallisuuden kautta.

Katsomme nyt, täyttääkö Ellen White Raamatussa yleensä profeetalle annetut tuntomerkit. Niiden 70 vuoden aikana, jona Ellen G. White palveli adventtiseurakunnassa, hän sai noin 2 000 suoraa viestiä Jumalalta näyissä päivin ja öin. Todistajat kertovat Ellen Whiten olotilasta, kun hän sai näkyjä seuraavaa:

- 1) Hän ei hengittänyt. Näky saattoi kestää kolmekin tuntia. Lääkäri totesi, että hän oli aivan kalpea ja että hänen sydämensä löi, mutta keuhkot eivät toimineet. Profeetta Daniel tunsu samanlaisen voimattomuden ja kehon vajavuuden näyn aikana (Dan. 10:17).

- 2) Hänen jäsenensä toimivat normaalisti ja silmät olivat auki. Saman koki Bileam, jonka piti kirotta Israel (4. Moos. 24:3,4).
- 3) Hän oli voimaton siirtyessään näkytilaan. Daniel koki samanlaisen voimattomuuden kohdatessaan Herran (Dan. 10:7,8).
- 4) Kerrotaan, että hän piti yli kahdeksankiloista Raamattua ojennetussa kädessään puoli tuntia näkynsä aikana. Samoin Daniel sai voimaa, kun Herra kosketti häntä (Dan. 10:18).
- 5) Hän oli täysin tiedoton ulkomaailmasta. Paavalilla oli samanlainen kokemus, kun hänet temmattiin kolmanteen taivaaseen (2. Kor. 2:1–3).

Ellen White on täyttänyt fyysisesti nämä viisi Raamatun ilmoittamaa oikean profeetan tuntomerkkiä. Katsomme seuraavaksi hänen moraalisia tuntomerkkejään.

- 1) Hän korotti kaikissa kirjoituksissaan Jeesusta Kristusta lihaksi tulleen. Näin kirjoittaa myös apostoli Johannes (1. Joh. 4:1-2).
- 2) Hän korotti kaikissa kirjoituksissaan kymmeniä käskyjä Jumalan antamana oikean ja väärän mittapuuna. Profeetta Jesaja kirjoittaa samoin (Jes. 8:20).
- 3) Hänen kaikki ennustuksensa ovat toteutuneet tai tulevat toteutumaan aikanaan. Tämän vahvistaa oikeasta profeetasta myös profeetta Jeremia (Jer. 28:9).
- 4) Hänen elämänsä ja työnsä hedelmät todistavat oikeasta profeetasta. Hänen aikalaisensa todistavat hänestä nöyränä ja antaumuksellisena Kristuksen opetuslapsena, jota kunnioitettiin ja arvostettiin. Hän on kirjoittanut ja julkaissut enemmän hengellisiä kirjoja ja useimmilla kielillä kuin kukaan toinen nainen historian aikana. Hän kirjoitti 29 000 sivua, jotka on julkaistu kirjan muodossa sekä 4 500 sivua artikkeleita, jotka on julkaistu eri lehdissä. Tämä merkitsee 25 miljoonaa kirjoitettua sanaa. Jos kaikki hänen kirjoittamansa kirjat pantaisiin päälletysten, niistä tulisi miehen korkuinen pino. Kirjoittajana, puhujana ja neuvonantajana hän kosketteli mitä moninaisimpia elämänaloja. Hän oli perustamassa kasvatus työn alalla koulujärjestelmää, johon nyt kuuluu oppilaitoksia kansakouluista yliopistoihin asti. Hän painotti jo silloin terveellistä elämäntapaa tiedoin, jotka vasta viime vuosikymmenien tieteellinen tutkimus on vahvistanut oikeaksi. Hänen aloitteestaan on levinnyt laaja hengellisten kirjojen kustannustoiminta eri puolille maailmaa. Hänen hedelmänsä täyttävät täysin oikean profeetan tuntomerkit.

Uskon myös, että Ellen White oli juuri oikea profeetta, josta Jeesus puhui kehoittaessaan kiinnittämään huomiota profeetan hedelmiin. ”*Varokaa vääriä profeettoja. He tulevat luoksenne lampaiden vaatteissa, mutta sisältä he ovat raatelevia susia. Hedelmistä te heidät tunnette. Eihän orjantappuroista koota rypäleitä eikä ohdakkeista viikunoita. Hyvä puu tekee hyviä hedelmiä, huono puu kelvottomia hedelmiä. Ei hyvä puu voi tehdä kelvottomia eikä huono puu hyviä hedelmiä. Jokainen puu, joka ei tee hyvää hedelmää, kaadetaan ja heitetään tuleen. Hedelmistä te siis tunnette heidät*” (Matt. 7:15–20).

Jeesus varoitti tässä jakeessa erityisesti vääristä profeetoista. On selvää, että on myös oikeita profeettoja, muutoinhan hän olisi varoittanut kaikista profeetoista. Vi-hollinen lähettää näitä vääriä profeettoja eksyttääkseen meitä tunnistamasta oikeita

profeettoja. Siksi on vakavasti kiinnitettävä huomiota Jumalan lähettämiin profeetoihin: *”Luottakaa Herraan, Jumalaanne, niin kukaan ei teitä voita. Luottakaa hänen profeettojensa sanaan, niin teidän käy hyvin”* (2. Aikak. 20:20).

Joku sanoo, eikö meille riitä Raamattu. Eikö Jumala ole ilmoittanut Raamatussa kaikki, mitä meidän tulee tietää. Tämä on aivan totta, mutta koska on tapahtunut – niin kuin aikaisemmin totesimme – luopumus, tarvitaan oikeita Raamatun selittäjiä. On palattava alkuperäiseen apostolisen ajan uskoon. On noudatettava protestanttien suurta periaatetta: ”Raamattu ja ainoastaan Raamattu uskon ja elämän ohjeena.”

Ellen G. White toistaa usein kirjoituksissaan, että hän on pienempi valo joka johdtaa suurempaan valoon. Tänä luopumuksen aikana tarvitaan oikeita Raamatun selittäjiä tai muuten olemme jatkuvasti eksyksissä. Raamatun selittäjiä tarvittiin jopa apostolisenä aikana. Tästä kertoo hyvin kertomus Filippoksesta ja etiopialaisesta hoviherrasta: *Filippos juoksi vaunujen luo, ja kuullessaan miehen lukevan profeetta Jesajaa hän sanoi: ”Sinä kyllä luet, mutta mahdatko ymmärtää?” Mies vastasi: ”Kuinka ymmärtäisin, kun kukaan ei minua neuvo.”* (Ap. t. 8:30,31). Sen jälkeen Filippos kertoi hänelle Jesajan kirjoituksen ennustuksesta koskien tulevaa Vapahtajaa ja julisti miehelle evankeliumia Jeesuksesta.

Olen todennut, että ne, jotka lukevat Ellen G. Whiten kirjoja, ymmärtävät ja osaavat myös paremmin Raamattua. He ovat vakaalla ja raittiilla pohjalla, eivätkä juokse kaikenlaisten uskonnollisten villityksien ja harhaoppien perässä.

Ne, jotka ottivat vastaan Johanneksen eli Elian sanoman, ottivat vastaan Jeesuksen hänen ensimmäisessä tulemuksessaan. Samoin ne, jotka ottavat vastaan kolmen enkelin sanoman eli Elian sanoman lopun aikana, varjeltuvat vihollisen eksytyksiltä ja ottavat vastaan myös Jeesuksen hänen toisessa tulemuksessaan.

Suosittelen Ellen G. Whiten kirjoitusten lukemista Raamatun rinnalla. Itse olen lukenut monet kerrat saatavillani olevat Ellen G. Whiten kirjat ja olen iloinen siitä, että olen pysynyt jo lähes 30 vuotta adventtiseurakunnan yhteydessä ja uskon olevani raittiilla pohjalla Raamatun opetuksessa. Olen monesti todennut, että loppujen lopuksi Ellen G. Whiten kirjoituksista löydämme parhaimmat selitykset ja tulkinnat Raamatun eri asioille. En ole löytänyt mitään Raamatun vastaisia oppeja tai tulkintoja hänen kirjoituksistaan. Se on uskomaton asia ja todistaa meille vahvasti hänen profeetallisuutensa.

On suurta Jumalan armoa, että hän on ilmoittanut sanansa kautta oikean seurakunnan tuntomerkit ja johdattanut seurakuntaa profeettansa kautta viemään pelastussuunnitelmaansa päätökseen nyt viimeisinä aikoina, jolloin vihollinen yrittää kaikein voimin hävittää Jeesuksen Kristuksen tuntemista. Jumala rakastaa omaa kansaansa kuin silmäteräänsä ja haluaa johtaa meitä jokaista yhä lähemmäksi ja lähemmäksi Jeesusta. Hän haluaa kirkastaa sanansa kautta Golgatan käsittämätöntä uhria syntiemme sovituksiksi. Kiitän Jumalaa siitä suuresta valosta, josta olen päässyt osalliseksi tässä pimeässä maailmassa, ja teen parhaani kertoakseni Jumalan rakkaudesta lähimmäisilleni.

34. Kokemuksia

Raitiovaunujen jälkimmäiset vaunut olivat lapsuudessani kesäisin peräpäästä avonaisia. Oli ruuhka-aika ja vaunut olivat täynnä. Sisään en enää mahtunut. Jäin seisomaan noin kymmenvuotiaana vaunun astinlaudalle ja pidin kiinni käsitangoista. Vaunu lähti huristamaan Snellmaninkatua alas. Yhtäkkiä jalkani irtosivat astinlaudalta. Pidin kaikin voimin kiinni käsitangoista ja jalkani raahautuivat pitkin katukivetystä. Jossain vaiheessa tuntui siltä, etten enää jaksa pitää kiinni vaan irrotan otteeni. Jokin voima vain piti minua kiinni käsitangoissa. Viimein saatiin sana kuljettajalle ja vaunu pysähtyi.

Olen monesti ajatellut, mitä olisi tapahtunut, jos olisin irrottanut käteni. Olisinko vain selvinnyt jonkinlaisilla kolhuilla vai olisinko lyönyt pääni katukivetykseen vakavin vaurioin. Elämäni olisi voinut päättyä silloin.

Mitä tämä kokemus on opettanut minulle? Elämässä ei saa olla liian uhkarohkea, ettemme kiusaa Jumalaa (Matt. 4:7). Jumala tuntee meidät jo idusta. Hän varjelee omiaan jo lapsuusiässä. Toiseksi on pidettävä kiinni Jumalasta kaikin voimin. Jos otteemme kuitenkin irtoaa Hänestä, niin Hän kyllä pitää meistä kiinni. Tällainen rakastava ja voimakas Jumala meillä on. Kiitos Herra rakkaudestasi, terveydestä ja uskon valtavasta lahjasta minuakin syntistä ihmistä kohtaan!

Jeesus on luonut jokaisen ihmisen ja siksi hän rakastaa sanomattomalla rakkaudellaan jokaista lastaan kuin isä lapsiaan, syntisintäkin ihmistä. Hän haluaa jokaisen ihmisen valtakuntaansa. On vain meistä kiinni, otammeko vastaan hänen armotarjouksensa, jonka hän suoritti Golgatan ristillä kärsiessään hirvittäviä tuskia ja kuoleman meidän pelastuksemme puolesta. Tällainen Jumala meillä on, rakkaus vertaansa vailla.

Mielijakeitani Raamatusta:

”Rakasta Herraa, sinun Jumalaasi, kuule hänen ääntänsä ja riipu hänessä kiinni, sillä siinä on sinun elämäsi ja pitkä ikäsi, ja niin sinä saat asua siinä maassa, jonka Herra sinun isillesi, Aabrahamille, Iisakille ja Jaakobille, vannotulla valalla on luvannut heille antaa” (5. Moos. 30:20 VKR).

”Jumala on rakastanut maailmaa niin paljon, että antoi ainoan Poikansa, jottei yksikään, joka häneen uskoo, joutuisi kadotukseen, vaan saisi iankaikkisen elämän” (Joh.3:16).

”1. Älköön sydämenne olko levoton. Uskokaa Jumalaan ja uskokaa minuun. 2.

Minun Isäni kodissa on monta huonetta – enhän minä muuten sanoisi, että menen valmistamaan teille asuinsijan. 3. Minä menen valmistamaan teille sijaa mutta tulen sitten takaisin ja noudan teidät luokseni, jotta saisitte olla siellä missä minä olen. 4. Te tiedätte kyllä tien sinne minne minä menen.” 5. Tuomas sanoi hänelle: ”Herra, emme me tiedä, minne sinä menet. Kuinka voisimme tuntea tien?” 6. Jeesus vastasi: ”Minä olen tie, totuus ja elämä. Ei kukaan pääse Isän luo muuten kuin minun kauttani.” (Joh. 14:1–6).

”Ei kukaan muu voi pelastaa kuin hän. Mitään muuta nimeä, joka meidät pelastaisi, ei ole ihmisille annettu koko taivaankannen alla” (Ap. t. 4:12).

”Tahdomme, veljet, teidän olevan selvillä siitä, mitä tapahtuu kuoleman uneen nukkuville, jotta ette surisi niin kuin nuo toiset, joilla ei ole toivoa. Jos kerran Jeesus on kuollut ja noussut kuolleista, niin kuin me uskomme, silloin Jumala myös on Jeesuksen tullessa tuova poisnukkuneet elämään yhdessä hänen kanssaan. Ilmoitamme teille, mitä Herra on sanonut: Me elossa olevat, jotka saamme jäädä tänne siihen asti kun Herra tulee, emme ehdi poisnukkuneiden edelle. Itse Herra laskeutuu taivaasta ylienkelin käskyhuudon kuuluessa ja Jumalan pasuunan kaikuessa, ja ensin nousevat ylös ne, jotka ovat kuolleet Kristukseen uskovina. Meidät, jotka olemme vielä elossa ja täällä jäljellä, temmataan sitten yhdessä heidän kanssaan pilvisä yläilmoihin Herraa vastaan. Näin saamme olla aina Herran kanssa. Rohkaiskaa siis toisianne näillä sanoilla” (1. Tess. 4:13–18).

Jeesus ja Raamatun profetiat

Helsingin lähiradiossa 100,3 MHz sunnuntaisin klo 9.00

Danielin kirjan ja Ilmestyskirjan radio-ohjelmat, Raamatun terveysohjeita ja paljon muuta aineistoa myös osoitteessa: www.sananmiekka.net

Adventistit ovat protestanttisia kristittyjä, joiden päätehtävänä on evankeliumin vieminen kaikkialle maailmaan. Sanajulistustyön lisäksi koulu- ja avustustoiminta sekä terveydenhuolto ovat tärkeässä asemassa. Toimintaa on maailmassa noin 200 maassa. Kirkolla on paljon yliopistollisia korkeakouluja, sairaaloita, parantoloita ja avustuspisteitä ympäri maailmaa.

Kuvaliite 2

Kuva 29. Kasteeni Annankadun adventtikirkossa 8.5.1976.

Kuva 32. Ilmestyskirjaseminaari kodissani vuonna 1987.

Kuva 30. Annankadun adventtikirkon alttarisyyvenys. Enkelin antama merkki: kolme palavaa valkoista kynttilää.

Kuva 33. Ilmestyskirjaseminaari Kirkkonummella vuonna 2002.

Kuva 31. Äiti kasteella Annankadun kirkossa vuonna 1977.

Kuva 34. Kirjoja myymässä Keuruun torilla.

Kuva 35. Kokoussarja Rakveren Steiner-koulussa vuonna 1992. Seppo Vehkavuori ja tulkki.

Kuva 38. Vankilatyöryhmämme Erkki Hämäläisen hautajaisissa 21.9.2012: Seppo, Esa Nysten ja Rolf Lindholm.

Kuva 36. Olen puhumassa sapattina Rakveren adventtikirkossa. Vieressä tulkki.

Kuva 39. Petroskoin adventtikirkko vuonna 1998 kuvattuna viereisen talon kattotasanteelta.

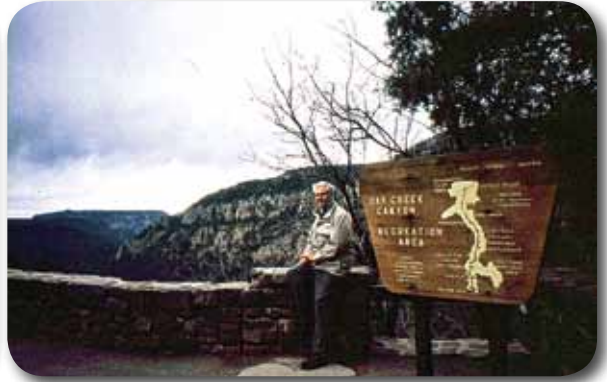
Kuva 37. Evankelointiteltan pystytys Kaivopuistossa vuonna 1993. Veikko, Gösta, Matti, Leo ja Seppo.

Kuva 40. Viipurin adventtikirkko vuonna 1999. Vasemmalla huojuva rakennusteline.

Kuva 41. Suomalaisten Maranatha-ryhmä sapattina Arizonassa vuonna 1999.

Kuva 44. Grand-Canyonin reunalla.

Kuva 42. Rakennusmiehet Esko, Mikko, Seppo ja Jaakko.

Kuva 45. Leiriytymispaikkani Tanskan evankelioimisleirillä vuonna 1978. Kuvassa telttani ja vuokraamani pyörä.

Kuva 43. Taisin ihastua intiaanityttöön matkalla Grand Canyonille.

Kuva 46. Telttakokous Tanskan evankelioimisleirillä.

Kuva 47. Loc Ness vuonna 1995. Näin hirviöstä vain silmät pilkistävän vedestä?

Kuva 48. Edinburgin adventtiseurakunnan pastorin John H. McFarlanen kodissa.

Kuva 49. Majapaikkani Lontoossa adventistisisaren (kuvassa) bed and breakfast-talossa.

Kuva 50 a. Majoitushallimme Utrechtissa.

Kuva 50b. Adventtikirkon kummilapsijärjestön (Reach International) esittelytila. Minulla oli silloin järjestön kummilapsi Zairissa.

Kuva 51. Danielin kirjan kuvapatsas Utrechtin kaupungilla.

Kuva 52. Suomalaisen leiri Ruotsissa. Keskellä pastori Onni Peltonen.

Kuva 55. Adventtikirkossa on ehtoollisen yhteydessä jalkojen pesu (Joh. 13).

Kuva 53. Adventistien yliopisto NewBold Collage Lontoon lähellä vuonna 2000.

Kuva 56. Battle Creek. Tapasimme Ellen Whiten. Oikealla Esa ja Tepa Nysten.

Kuva 54. Adventtikirkon Columbia Union College Takoma Parkissa (1500 oppilasta).

Kuva 57. Ellen Whiten kotitalo Battle Creekissä.

Kuva 58. Ellen Whiten haudalla Battle Creekissä.

Kuva 61. Efeson Suuri teatteri taustalla.

Kuva 59. Risteilyllä Niagaran putouksilla.

Kuva 62. Vanha WC Efesosssa.

Kuva 60. Johanneksen luostari Patmoksella vuonna 1990.

Kuva 63. Kasteallas Johanneksen kirkossa Efesosssa noin 600 jKr. Altaassa seisomassa pastori Erkki Haapasalo.

Kuva 64. Uimassa 35–40 asteisessa kalkkipitoisessa vedessä Laodikeassa.

Kuva 67. Äiti Jeesuksen haudalla vuonna 1979.

Kuva 65. Kalkkikivikalliot Laodikeassa.

Kuva 68. Kasteallas Siinailta vuorella olevassa ristiretkeläisäikäisessä rauniokaupungissa.

Kuva 66. Filadelfian symboli: viinirypälepuu.

Kuva 69. Jerashin tuhannen pylvään kaupunki vuonna 1993.

Kuva 70. Petran temppelin edessä.

Kuva 73. Ryhmämme syntymäpäiväsankarit Uskon festivaalilla. Esa Nysten ja Paavo Hautala.

Kuva 71. Uimassa Kuolleessa meressä 398 metriä merenpinnan alla. Olen keskellä edessä.

Kuva 74. Pietarin adventtikirkko vuonna 1999.

Kuva 72. Suomalaisia Uskon festivaalin pihalla Hollannissa vuonna 1999.

Kuva 75. Lähtötervehdys Petroskoin adventtikirkon edessä.

Kuva 76. Filipin rauniot vuonna 2004.

Kuva 79. Paavalin vankila Filipissä.

Kuva 77. Kasteallas Filipissä.

Kuva 80. Areiopagin kukkula Ateenassa (Ap. t. 17:19).

Kuva 78. Teksti Paavalista Filipin raunioissa.

Kuva 81. Meteoran luostari korkealla kukkulalla.

Kuva 82. Muistolaatta Leningradin piirityksestä v. 1942, jolloin 200 000 ihmistä kuoli nälkään ja kylmyyteen.

Kuva 85. Tromsön satamassa 1996.

Kuva 83. Riikassa vanhan kaupungin keskustassa 2008. Sakari, Ritva ja Simo Vehkavuori keskellä.

Kuva 86. Kiinan muurilla Pekingissä vuonna 1998.

Kuva 84. Viipurin adventtiseurakunnan satavuotisjuhla 28.6.2012. Olen vasemmalla.

Kuva 87. Kuninkaan laaksossa Pekingissä.

Kuva 88. Ruokavarkaamme Hyväntoivonniemen parkkipaikalla Etelä-Afrikassa vuonna 1998.

Kuva 91. Sapattina Malagan adventtikirkon edessä vuonna 1998. Pastori Heikki Luukko keskellä.

Kuva 89. Höyryveturijunalla Georgessa.

Kuva 92. Gibraltarin huipulla.

Kuva 90. Pöytävuorella Kapkaupungissa.

Kuva 93. Gibraltarin apinat ovat kesyjä.

Kuva 94. Iltanuotiotilaisuus Uusi Alkussa Virossa vuonna 2013. Taustalla on päärakennus ja kokousrakennus.

Kuva 97. Uusien säiliö- ja tavaravaunujen jarrulaitteiden tarkastus ja vastaanotto Pasilan konepajalla.

Kuva 95. Työpaikkani rautatiehallituksessa.

Kuva 98. Saunamökki Kullaanniemessä Pohjan alueella.

Kuva 96. Ajamassa veturia junan jarrutuskokeissa. Mittari näyttää 120 km/h. Trikkikuva. Istun yksin sähköveturin takaohjaamossa.

Kuva 99. Lare, Harri, Yrjö perheineen ja äiti mökin laiturilla.

Kuva 100. Maalaamaton kesämökkini Kullaanniemessä Pohjan alueella.

Kuva 103. Puretuista laudoista tein huvimajan, jossa on VR:n vanhan matkustajavaunun ovet.

Kuva 101. Omakotitaloni Espoon Soukassa.

Kuva 104. Ensimmäinen autoni oli Ford Anglia 1000 vuonna 1965.

Kuva 102. Muuton jälkeen tehtiin vielä sisustustöitä.

Kuva 105. Toinen autoni oli Mazda 1800 Van vuonna 1971. Taustalla Tapiolan asuntoni kerrostalossa.

Kuva 106. Kolmas autoni oli Fiat 128 vuonna 1976.

Kuva 109. Kuudes autoni oli Subaru Legacy 1,8 vuonna 1991.

Kuva 107. Neljäs autoni oli Lada 1200 vuonna 1983.

Kuva 110. Seitsemäs autoni oli Skoda Octavia 1,6 vuonna 2003.

Kuva 108. Viides autoni oli Nissan Sunny 1,6 vuonna 1985. Taustalla asuntovaununi.

Kuva 111. Kahdeksas autoni on Audi A4 vuonna 2012. Taustalla nykyinen asuntoni talon ylimmäisessä kerroksessa oikealla.